

ПОЛИТИКИН

1
ДИНАР
1952

ГОДИНА
XXIV
БРОЈ
874
28. IX 1968.

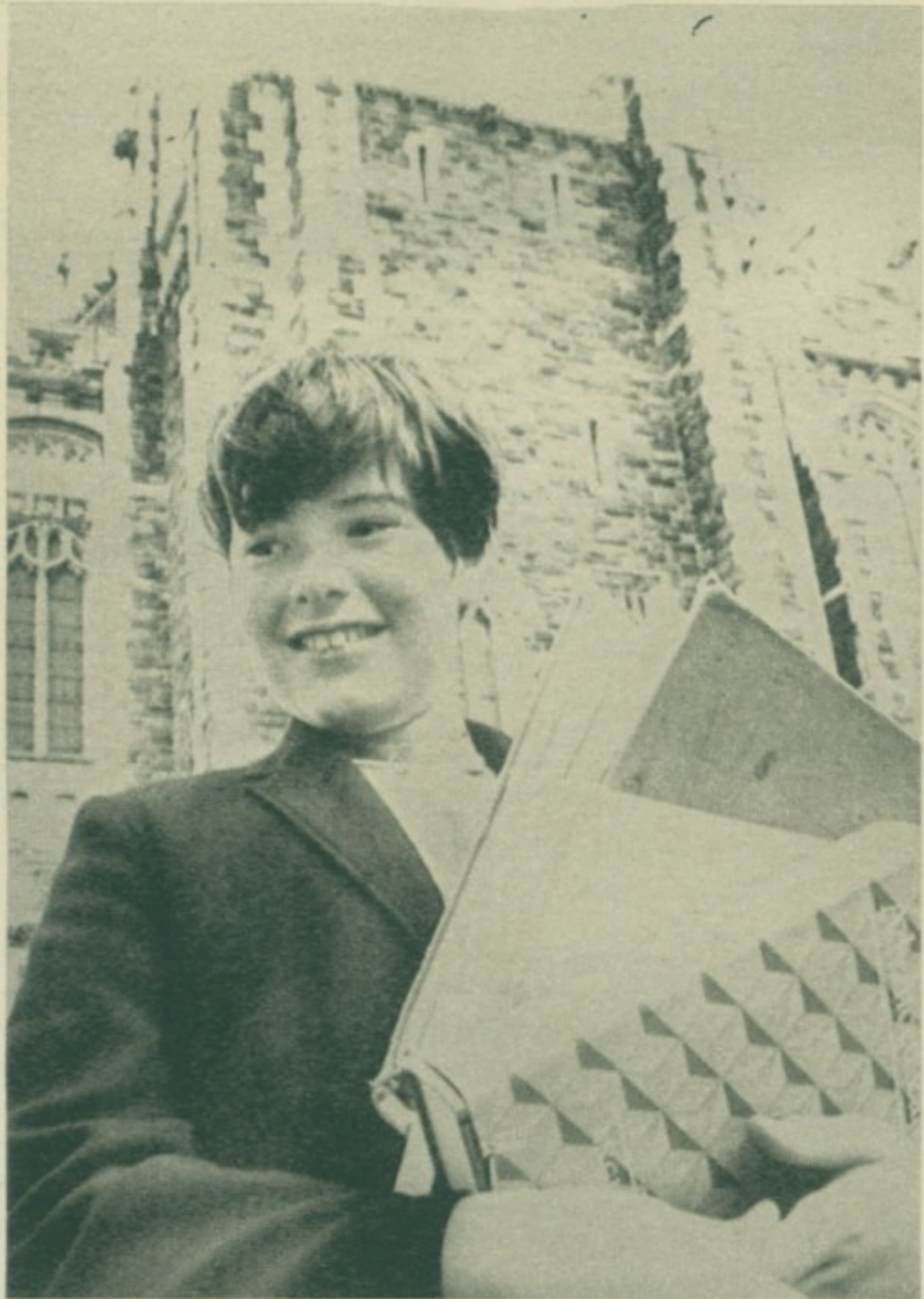
ЗАБАВНИК

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

КОРТЕС ОСВАЈА МЕКСИКО

НА 4.
СТРАНИ

НАЈМЛАЂИ СТУДЕНТ. — Дванаестогодишњи Метју Маркус из Вајт Плејнса, који се ове године уписао на универзитет у Њујорку, најмлађи је студент кога је Америка имала од почетка овог века. Дечак је с одличним завршио средњу школу полажући по неколико разреда одједном. Студираће физику и математику.

ХИПНОТИЗЕР НА ДЕЛУ. — У париској музичкој дворани „Олимпија“ одржан је недавно међународни фестивал мађионичара, илузиониста и хипнотизера. Један од учесника фестивала, хипнотизер Доминик Веб, није се задовољио тиме да своју вештину прикаже само „одабраној“ публици, оној која може да купи скупе улазнице. Због тога је у једној од продавница велике робне куће „Пролеће“ приредио праву представу. Међу купцима нашло се неколико њих који су пристали да Веб на њима докаже да помоћу неколико покрета руку и својим сугестивним гласом може да изазове хипнотички сан.

Ripley's

Вероватли или не!

Слепи песник
КОНРАД ПОЕБЕЛ (1736-1809)

ИЗ КОЛМАРА, У АЛЗАСУ, ОСНОВАО ЈЕ НЕМАЧКУ ВОЈНУ АКАДЕМИЈУ И ЛИЧНО ЈЕ 19 ГОДИНА ВРШИО ОБУКУ КАДЕТА.

ИЗВОР СВЕЖЕ ВОДЕ У ОКЕАНУ СПАСАО БРОДОЛОМЦЕ

ПОСАДА НАСТРАДАЛОГ ЈЕДРЕЊАКА „ЛАРА“ КОЈА ЈЕ У ТРИ ЦАМЦА ЗА СПАСАВАЊЕ ЛУТАЛА ТИХИМ ОКЕАНОМ ЗАПАДНО ОД МЕКСИЧКЕ ОБАЛЕ, БИЛА ЈЕ СПАШЕНА КАДА ЈЕ КАПЕТАН ПРИМЕТИО ДА ЈЕ ПЛАВА ОКЕАНСКА ВОДА ИЗНЕНАДА ПОСТАЛА ЗЕЛЕНА И ОТКРИО ДА СЕ ЦАМЦИ НАЛАЗЕ ИЗНАД ИЗВОРА ПИТКЕ ВОДЕ. 7 МОРНАРА БИЛИ СУ ВЕК ПОЛУМРТВИ ОД ЖЕЂИ ДА СЕ ОПОРАВИЛИ И ЦЕЛА ПОСАДА ЈЕ ПОСЛЕ 23 ДАНА ЛУТАЊА МОРЕМ СТИГЛА У МЕКСИКО. (1884.)

НИКАД БЕЗ МУЖА

ЖЕНСКУ ДЕЦУ ИЗ АУСТРАЛИЈСКОГ ПЛЕМЕНА ТИВИ УДАЈУ ИЛИ СЕ РОДЕ А УДОВИЦЕ СЕ ИЗ ОВОГ ПЛЕМЕНА МОРАЈУ ПРЕДАТИ НА ПОГРЕБУ ПРЕМИНУЛОГ СУПРУГА.

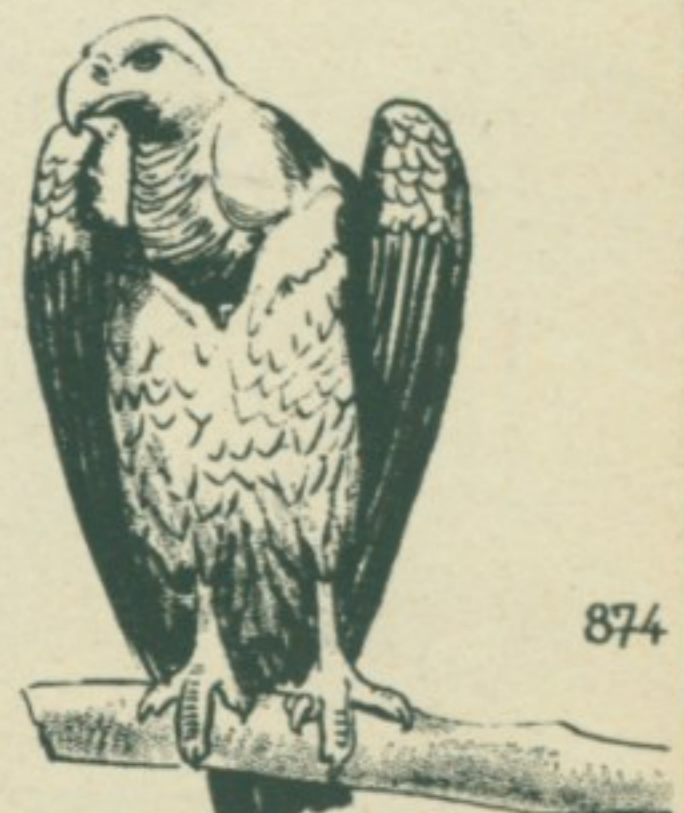
СПОМЕН-МЕДАЉА

КАКВЕ СУ БИЛЕ ДОДЕЉЕНЕ ОВИМ УЧЕСНИЦИМА У БИЦИ НА ВАТЕРЛОУ ПРЕСТАВЉА ПОБЕДУ НА ПИЈЕДЕСТАЛУ, У СТВАРИ ЈЕ КОПИЈА ГРЧКОГ НОВЧИКА ИСКОВАНОГ ПРЕ 2265 ГОДИНА.

ПСА ТЕРИЈЕРА

СА ПО 2 РЕДА ЗУБА У ОБЕ ВИЛИЦЕ ИМАЛА ЈЕ МАРИЈА ШЕРМАН ИЗ ХАДСОНА (САА).

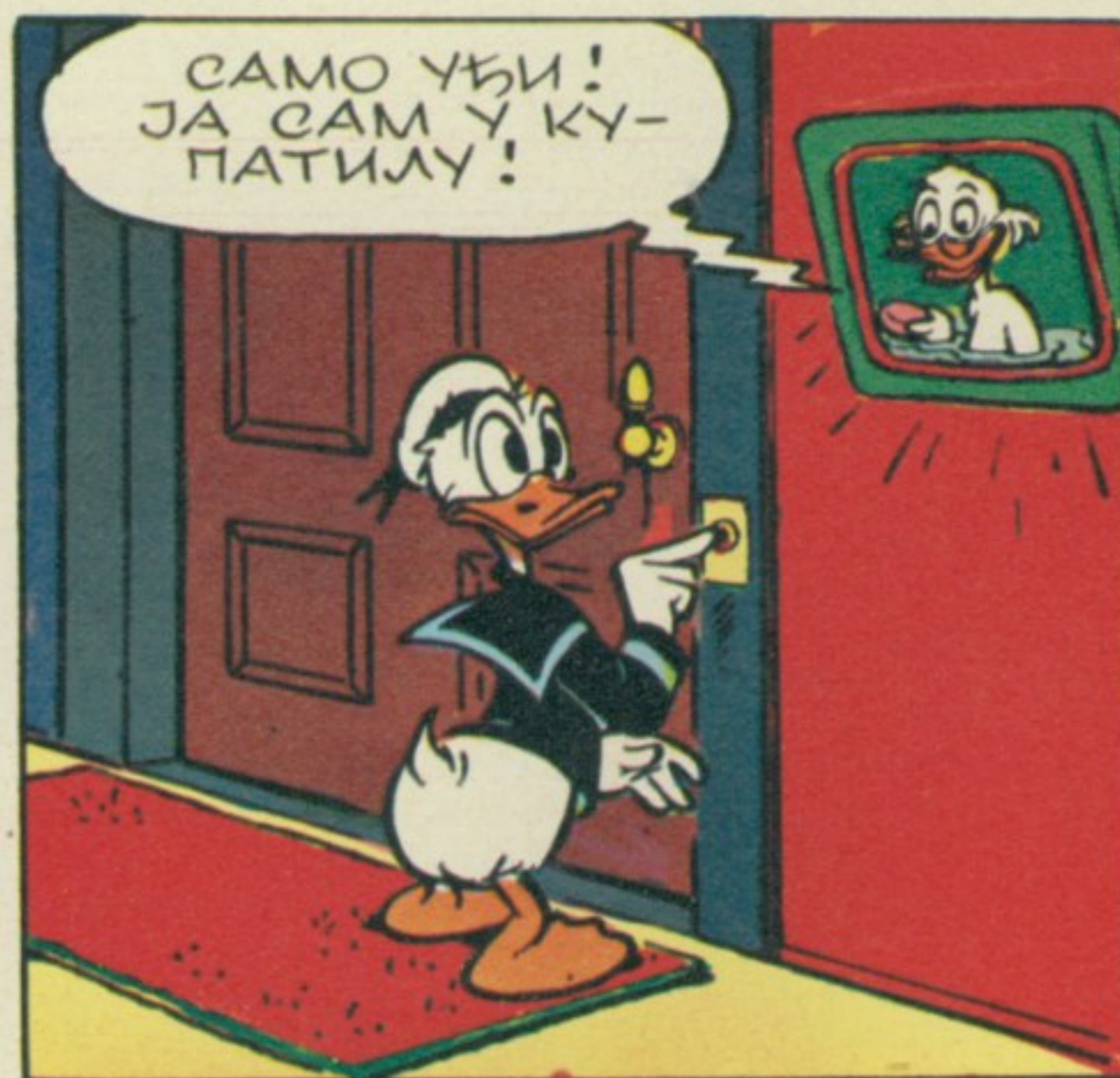
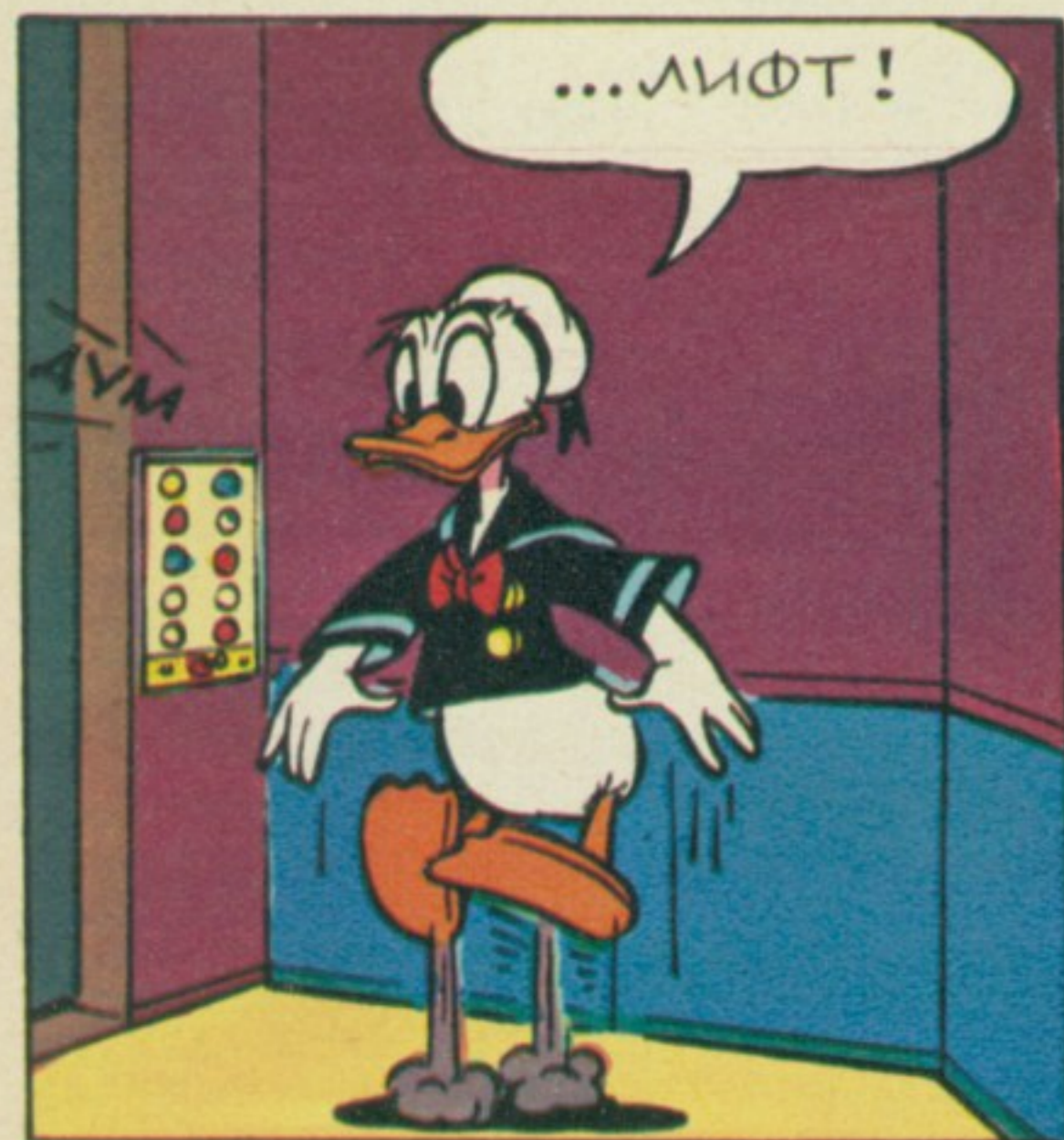
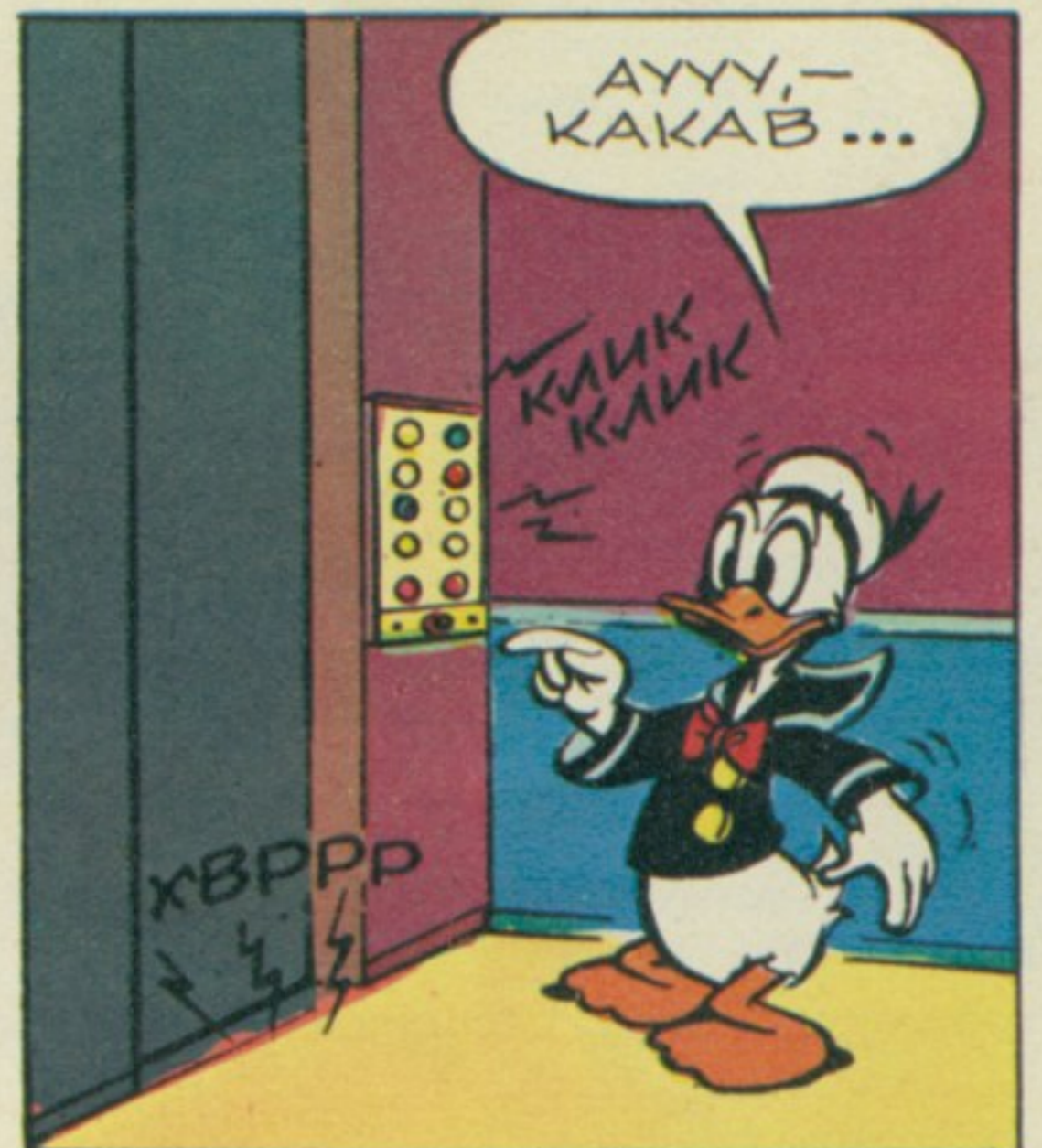
Један орао

У БЕЧКОМ ЗООЛОШКОМ ВРТУ ЖИВЕО ЈЕ 118 ГОДИНА.

WALT
DISNEY

ПАЈА

ПАТАК

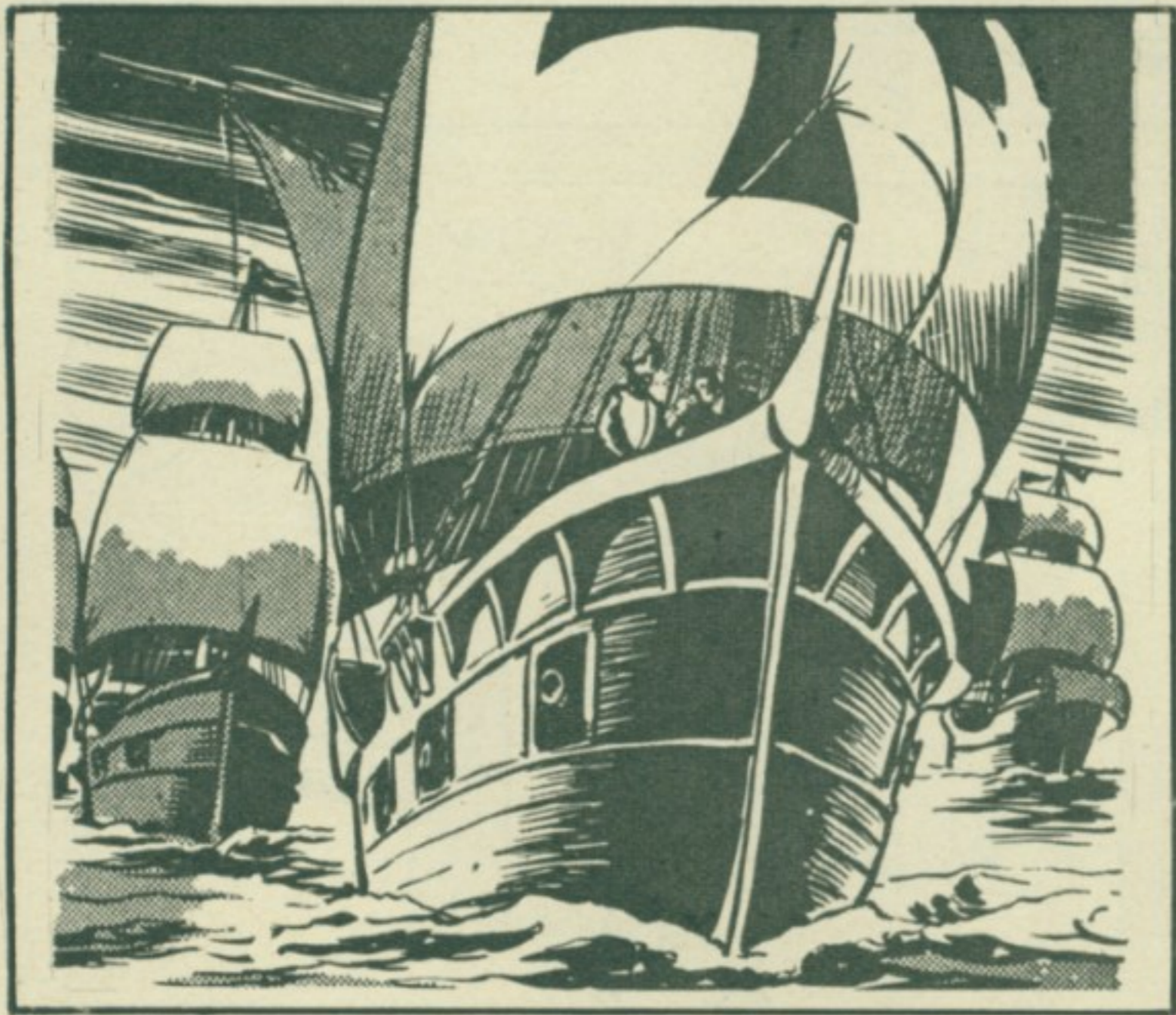
КОРТЕЗ ОСВА

Капетан Фернандо Кортес, шпански плантажер са Кубе, горео је од жеље да се прослави и кад му је гувернер Веласкез предложио да води експедицију на непознати Мексико с највећим задовољством је примио задатак.

Али гувернер Кубе Дијега Веласкез уплашио се да Кортес не постане важнија личност од њега па му је послао поруку којом му одузима команду и наређује да се врати.

Кортес није послушао гувернерову наредбу и својеглаво је кренуо с малом флотом од 11 једрењака и пет стотина војника према великом и богатом индијанском царству тајанствених Астека.

Индијанци су се на ушћу реке Тобаско борили јуначки али стрелама и копљима нису ништа могли против топова, покорили су се и поклонили Кортезу, између осталог, лепотицу Марину која му је остала верна целог живота.

КРВАВЕ БОРБЕ ИЗМЕЂУ ШПАНСКИХ АВАНТУРИСТА И ИНДИЈАНСКОГ ЦАРСТВА

Када је кренуо у поход на земљу Астека, шпански авантуриста Фернандо Кортес имао је 33 године, био само капетан, и већ неко време живео је у Новом свету радећи као плантажер на Куби. Све је почело кад се Хуан де Грихалва године 1518. вратио на Кубу натоварен златом и пун прича о огромном богатству Мексика. Без икаквог проверавања гувернер Кубе Дијега Веласкез почео је да планира експедицију на амерички континент. За вођу је наименовао капетана Кортеза храброг и предузимљивог човека.

Веласкез се плаши

Међутим, чим је постао вођа, Кортес је почео да води експедицију са таквом енергијом и смислом за управљање да му је Веласкез, уплашен да ће пасти у засетак, послао гласника да се врати. Кортес је ипак, и поред забране одлучио да крене, па се 18. новембра 1518. са 11 малих једрењака, стотинак морнара и 500 војника, туцетом топова и 18 коња (који су се касније показали од велике користи) отиснуо према америчком континенту.

Али када је ова храбра група конквистадора освајача пришла ушћу реке Тобаско, дочекали су их густе редове Индијанаца. Тек после дуге битке Шпанци су успели да се искрцају и снабде храном и водом. И сутрадан у рано јутро Индијанци су напали са свих страна. Више од 70 Шпанца рањено је већ после првог налета. На сваког Кортезовог војника долазило је 300 Индијанаца. Чак им ни артиљерија није могла да помогне. Али када је Кортес

успео да их заобиђе и да им коњима приђе с леђа, Индијанце је обузео ужас.

»Носачи муња« су љути

Никад пре тога нису видели коње и веровали су да је то неко непознато чудовиште. Пошто су коњ и коњаник имали светлуцави оклоп, Индијанци су закључили да то мора бити бог грома и муње.

Кад је добио прву битку, Кортес је почео да преговара с пораженим племенима, поручујући им по тумачу да их Шпанци сматрају својом браћом. Следећег дана дошло је 40 Индијанаца с поклонима: птицама, рибама и слаткишима од кукуруза. Судећи по њиховом држању Шпанци су сматрали натприродним бићима, а Кортес је користио сваку прилику да то потврди. Рекао је да су „носачи муња“ још љути на Индијанце што су напали Шпанце и да он с муком успева да задржи у њиховој утроби смртоносне муње. Док је говорио, дао је раније договорени сигнал да се испали хитац из највећег топа и Индијанци су преплашени пали на земљу тражећи милост.

Убеђени да је Кортес моћник против којег је бескорисно борити се, Индијанци су донели нове поклоне Шпанцима, између осталог и 20 жена. Једна од њих, млада, лепа и веома бистра Дона Марина остала је уз Кортеза цео живот. Пошто је већ говорила језик Маја и Астека а врло брзо је научила и шпански, показала се као веома драгоцен тумач и дипломата. Поред тога, поглавице су Кортеза даривале златом. Када су их питали одакле су га узели, одгово-

рили су: „Монтезума, Теночтитлан“. (Главни град Астека, који се налазио на месту данашњег Мексико Ситија).

Гласници Монтезуме

После извесног времена стигла су из Мексика два гласника која је послао сам цар Монтезума. Питао је какви су то људи Шпанци и шта желе. Ови емисари били су људи високог положаја одевени у живописне огртаче од шареног перја. Кортес их је љубазно примио. Одговорио им је преко тумача да је слуга једног великог краља, који већ одавно зна за величину цара Астека и сада је послао своје изасланике да се спријатеље и понуде му поклоне. Кортес је затим замолио Астеке да му кажу где ће га и када њихов цар моћи да прими.

— Наш цар Монтезума — одговорио је изасланик — и сам је велики владар. Није лако бити примљен код њега.

Ипак, да би показали да желе да остану пријатељи, Индијанци су изнели своје поклоне: прекрасне огртаче нежних боја; предмете од перја дивне израде. И, на крају, злато.

У замену Кортес, је њима понудио неколико ниски стаклених перли, једну столицу и гримизну капу. Да би их заплашио и показао своју снагу, организовао је параду војника и наредио да се пуца из свих топова. Индијанце је то узбудило, али су њихови сликари одмах почели да цртају коњанике и топове, као и друге детаље логора и бродова. Астеци нису имали писмо, али су зато до високог степена били развили пиктографију — уметност цртаног писма и на тај начин су преко гласника слали обавештења Монтезуми. Курири, по систему штафете.

Легенда о плавом богу

Кад је Монтезума сазнао да Шпанци желе у Теночтитлан био је збуњен. Осећао је страх од тих белих људи а ипак, због једне старе легенде морао је лепо да их прими. Легенда је говорила:

„Пре много времена један плави бог с ликом човека дошао је међу Индијанце и научио их да ору и жању, да граде куће и обрађују злато и сребро. Док је он био међу њима, владало је вели-

Цар свих индијанских племена Монтезума, чувши за пораз својих поданика, послао је Кортезу гласнике високог рода да извиде какви су то необични људи стигли у његову земљу и шта хоће.

ЈА МЕКСИКО

ко благостање, а пре него што је отишао обећао је да ће се једног дана он и његови „синови сунца“, заједно с једном великом змијом, вратити да узму земљу“.

Јесу ли Шпанци обични људи као он или богови који су дошли да заузму његово царство? Може ли се против њих борити? Ипак, упутио је Кортезу нове изасланике, овога пута са 100 робова који су носили дарове какве очи Европљана никада раније нису виделие. Посуду пуну финог златног праха, огромну златну плочу велику као колски точак која је представљала Сунце и била сва изрезбарена, још један точак од сребра и многе друге исто тако вредне поклоне. Њихова укупна вредност била је већа од 80 милиона динара у шпанском новцу. Али порука уз дарове гласила је: „Узмите ове поклоне и идите, задовољни тиме што имате пријатељство и наклоност Монтезуме.“ Као одговор Кортез је поновио Монтезуми свој ранији захтев.

У међувремену је пресељено свој главни штаб северније уз обалу и основао град Вера Круз. Живећи поред оближњих племена, с којима је успоставио пријатељске односе, Кортез је открио да није читава земља баш задовољна владавином Монтезуме. Нека од освојених племена — на пример Чампуа — гајили су према њему само мржњу јер их је Монтезума притискао великим дажбинама и сваке године одузимао најлепше младе људе, младиће за војнике, а девојке за робинје.

Кортез је одлучио да искористи ову мржњу наговарајући ова племена да се побуне и када су Монтезумини скупљачи дажбина дошли из Тенохтитлана, убедио је Чампуе да их заробе. Затим је тајно помогао скупљачима да побегну и послао их кући с поклонима и порукама пријатељства Монтезуми, успевајући тако да подели становништво на две стране.

У међувремену многи од његових људи пожелели су да се врате кућама. Било им је доста лишавања, борби и опасности. Кортез је ућуткао незадовољство ненадмашним смислом за дипломатију и говорничком вештином; али знао је да ако жели да задржи власт упркос интригама гувернера Веласкеза, мора добити пристајак краља Шпаније. Писао је тично Карлу V, обавештавајући га о повољним резултатима експедиције и тражећи да се граду Вера Круз одобри краљевска заштита. Говорио је о „дивним могућностима покрштавања“ и о „неизмерним богатствима која још треба освојити“ у Тенохтитлану и, као доказ о тим богатствима и својој верности

круни, једрењаком који је носио његово писмо послао је у Шпанију све злато и сребро које је до тада сакупио.

Завера је откривена

Али тек што је овај брод испловио, Кортез је открио међу својим људима заверу која је имала за циљ да се дочепа једног брода, убије офицере и побегне на Кубу. Није имао милости: двојица вођа су обешени, једноме су одсечена стопала, а сви бичевани до крви!

Кортез је тада одлучио да угуши сваки покушај бекства. Зато је, тврдећи да су бродови пробушени, наредио да се униште, али да се сачувају кормила и једра. Кад су видели да више немају бродове и да се налазе у непријатељској земљи, били су запањени.

Оставивши мали гарнизон да чува градић који је подигао, Кортез је с већином својих људи кренуо на опасан пут. Пели су се у планине и из дана у дан хладноћа је бивала све већа, неки ратници су и умрли. Међутим, и даље су одлучно наставили пут. Нису прошли много кад су сазнали да им у сусрет долази велика војска бунтовничког племена Тласкалтека.

Не зна се ни за једну битку у модерним временима у којој су могућности биле тако несклоне нападачима. Пред око 400 Шпанаца стајало је око 40.000 Индијанаца. Шпанци су натерали Тласкалтеке да се повуку у уску долину док нису до-

шли на отворено поље где су коњица и артиљерија могле да ступе у акцију. Индијанци су били присиљени на повлачење.

Сутрадан је Кортез послао гласнике мира, али Тласкалтеци су му одговорили да може да прође кроз њихов град кад хоће уз један услов: чим стигну, Тласкалтеци ће Шпанцима ишчупати срце да га жртвују боговима.

Ишчупаћемо вам срце

Кортезови ратници су уздрхтали јер су већ чули за обичај људских жртава у овој земљи. Ужас је још више био повећан кад је стигла вест да, они, пошто срце жртвују боговима, месо однесу на пијаци и продају.

После трећег узалудног ноћног покушаја напада, Тласкалтеци су закључили да су Шпанци заиста богови. Нису имали куд, позвали су их у свој град. Мушкарци, жене и деца дочекали су их и даривали цвећем.

Када је Монтезума сазнао за ову битку, запањено се како је Кортез, са шаком ратника, могао да потуче племе које све астечке војске нису могле да победе. Послао је краљевске дарове и поруку да је срећан да буде вазал моћног шпанског краља и да не сматра срамотом да се поклати једном владоцу којег служе овако вредни ратници. Спреман је да плати сваки годишњи пораз, само да Шпанци не наставе пут према Тенохтитлану.

(Наставак у идућем броју)

Индијанци су се грдно уплашили Шпанаца јер су веровали да су они потомци Плавог бога који је некад живео међу њима и ако се он, по легенди, врати са великом змијом међу Астеке, биће то крај њиховог царства.

Кортезов циљ био је главни град Индијанаца Тенохтитлан, али цар Монтезума гледао је на све начине да се то не догоди. Да буде сигурнији, Кортез је флоту преместио на север и основао град Вера Круз.

У жељи да међусобно завади индијанска племена и тако их лакше победи, Кортез је наговорио Чампуе да заробе Монтезумине скупљаче пореза а онда је заробљенике тајно ослободио. Играо је на две стране.

Шпанцима је већ дојадило да трпе глад, зиму и опасности и побунили су се. Кортез је у крви угушио заверу и запалио све бродове осим једног. О повратку на Кубу више се није могло ни помишљати.

Да би заплашио изасланике цара Монтезуме, Кортез је наредио да се испали плотун из свих топова и приредио параду оклопних коњаника. Гласници су их одмах нацртали и послали поруку своје цару.

КАПЕТАН Кејт

ДОН КАРЛОСОВИ ЛУДИ СКОЧИЛИ СУ НА ПОСАДУ
КЕЈТИНОГ БРОДА

ТО ВРЕМЕ КЕЈТ ЈЕ ПОСМАТРАЛА
БОРБУ С БИКОВИМА.

КАКВА СЕ ТО ЛАРМА
ЧУЈЕ ИЗ КУЉЕ?
КАО НЕКА
ГУЖВА...

ДОН КАРЛОСЕ,
ХАЈДЕМО! МОРАМ
ДА ВИДИМ ШТА ЈЕ
С МОЈОМ ПОСАДОМ?

МОЈИ ЂЕ СЕ
МОМЦИ ПОСТАРАТИ
ЗА ЊИХ! СВЕ СЕ
ОДВИЈА ПО
ПЛАНУ!

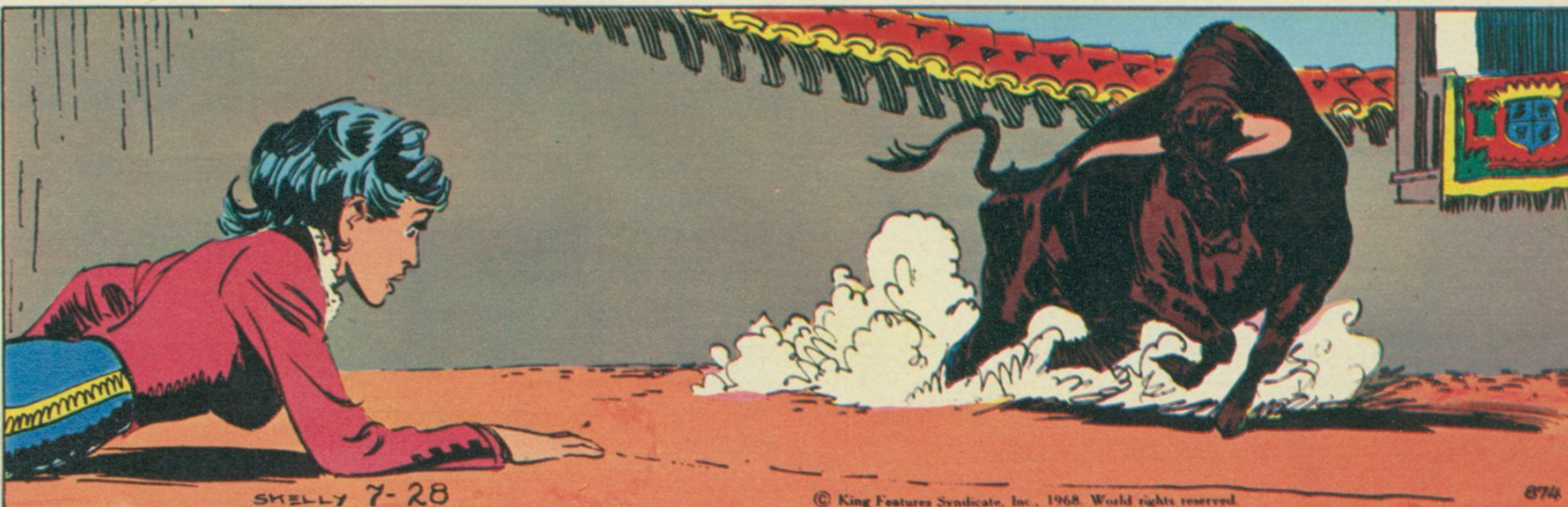

БИЋЕ ОД МНОГО
ВЕЊЕ КОРИСТИ
НА МОЈ РАТНОМ
БРОДУ НЕГО
ШТО СУ НА
ВАШЕМ!

ТО ЈЕ
НАСИЉЕ!
КАД ВАС
БУДЕМ ПРИ-
ЈАВИЛА...

Е ПА, ОНДА СИЊОРИТА,
МОРАМ СЕ ПОСТАРАТИ
ДА НЕ СТИГНЕТЕ
ДО ВЛАСТИ!

КАКО САМ НАУЧИО 600 ПЕСАМА

Најбољи рецитатор у нашој земљи Ратомир Дамјановић — Рале открива тајну учења песама напамет

Седам се и сада професора Милекића из гим називе у Инђији који ми је стално говорио: „Дамјановићу, истерају ја бес из тебе. Радићеш ти паметније ствари“.

Да ми истера тај бес, који је он видео у мени, за казну ме је задржавао после часова и терао ме да рецитujem и учим песме напамет. Због њега сам помишљао и школу да напустим.

Али, одједном сам схватио да ме Милекићеве казне чак и радују. Почео сам да их прижељкујем. Нисам ни приметио како сам заволео поезију. Једном, за време „издржавања казне“ док сам рецитовао професору Милекићу, чуо сам кроз прозор неког малишу како ми се руга: декламатор! Због тога сам му разбио нос.

И данас кад ми неко нешто каже против поезије, кад ме публика не слуша, тукао бих се.

Често ме питају како сам успео да научим 600 песама напамет. Баци средњих школа питају ме често како успевам да „набубам“ толико песама, како сам успео да „набифлам“ 40.000 стихова.

Испричаћу како ја учим песме. Надам се да ћу тим својим искуством помоћи ђацима да због песмица не добијају кечеве.

Пре свега пажљиво прочитам песму да разумем шта песник хоће да каже. Кад се песма разуме, онда она може и да се заволи. То је најважније. Кад је ово учињено, треба знати учи ли се песма само за професорову оцену, или да се запамти за дуже време.

Ждребе из буквара

Ако хоћете да научите песму само за школу, онда је учите овако. Прво је прочитајте неколико пута целу. Да се навикнете на њу. Научите затим прву строфу, а онда учите другу. При том док учите другу стално понављајте и прву строфу. Другим речима, читајте сваки пут песму од почетка.

Кад тако научим целу песму, ја се два сата одмарам од „бубања“ а затим пробам да је поново целу изговорим наизуст. Ако то успем бар пет пута узастопце, песма је научена.

Кажем вам, то је учење песме само за оцену. И ја не бих никоме препоручио да је тако учи, јер се она

већ после десетак дана заборави.

А сад да одговорим како сам научио 600 песама напамет. Најважније је да се, док се песма учи, у мислима гледа све оно о чему она говори. Узмимо песму „Војводина“ Мирослава Антића, новосадског песника, писца „Плавог чуперка“. Та песма почиње стиховима:

*Волим је од итала до неба
од блата до пшенице
топлу од циганских гудала
и благоданских оченаша*

Читам први стих и видим у мислима како се наша кобила ојдребила у нашој штали на којој је недостајала једна даска. Киша је стално падала на наше ждребе, небо је било тмурно, по шору је било блато. Замисљавам, затим, како се по лепом дану ваљам по жутим пшеничним пољима. И ето, прва два стиха су научена, и знаћу их целог живота напамет, јер никада нећу чекати да ми прво дођу у сећање стихови песме, већ ово што сам испричао да сам видео читајући ове стихове.

На исти начин, гледајући у мислима оно на шта ме стихови подсећају, учим и друга два стиха.

Немојте мислити да ја могу тако лако да видим у мислима ту песму пошто сам се родио у Војводини и живео у њој. Ја тако учим све песме. Покушајте и ви и видећете да се онда лако учи.

Онај ко је одрастао у граду и који чак никада није видео ни шталу ни ждребе замислиће једну своју шталу и једно своје ждребе које је, можда, видео само у буквару. Важно је то видети у мислима, и онда је песма сигурно запамћена.

Имате пред собом стих о девојци која хода улицом (Падала је киша непрестана — Над Брестом тога дана). Ви се једноставно сетите једне девојке коју познајете, сетите се кад сте једном ишли из школе и када је падала киша и то ће бити онда та улица, киша и девојка из песме.

Овај систем учења песама је најлакши из једног сасвим једноставног разлога. Сваки песник живи међу људима, његова поезија говори о људима, његова поезија је написана да је људи читају. И свако ће себе наћи у некој песми, свако ће имати свој доживљај једне песме. Тако поезија у ствари

и постаје поезија. Јер нема недоумице: кад прочитате песму, а нисте је видели у мислима — то је или лош песник, или ви не волите поезију. У сваком случају једно је сигурно — брзо ћете песму заборавити.

Мало рекламе

Ево како ћете научити тридесет песама за тридесет дана. Првог дана научите једну песму и прочитајте осталих двадесет девет. Другог дана научите још једну песму, али опет прочитајте све остале песме. И тако из дана у дан учите по једну нову песму, петнаестог дана ћете видети да знате напамет чак и ону тридесету.

Да кажем и то, зашто сам рецитовао у Београду непрекидно 24 часа, без спавања, без одмора.

Морам да признам, био је то рекламни штос. Али, ви ћете ми то опростити јер сам се у једном тренутку уплашио да поезија просто не може да дође до људи. У ово време трке по асфалту као да нема места за поезију, а она је човеку потребна. Био је то начин да саопштим свету да поезија постоји. И дошло је 5.000 људи да чује песничку реч. Ја сам био срећан.

Некад је Јоаким Вујич ишао са својим позориштем и доводио људима позориште у кућу. Навикао их да га гледају и просто их натерао да га заволе. Тако сам и ја одлучио да будем Јоаким Вујич поезије.

Срећан сам што сам пионир у једном послу и ићи ћу и убудуће по фабричким халама, по домовима културе, рецитоваћу и даље у старој Скадарлији, по гимназијским салама, на вечерима пословних људи, па макар то била „бибер поезија, са звекетом ножева и виљушака и мешаном салатом“. Покушаћу да упознам са поезијом све, покушаћу да им објасним шта је она и како се она воли. Већ данас могу да кажем да ме многи зову да им будем гост, да поезија улази у многе куће сасвим неочекивано и да ме многи већ воле.

И на крају, ако је неко читајући ове редове заволео поезију нека ми само јави. Састаћемо се код њега у кући, код мене у кући, на клупи у парку, на перону железничке станице, и рецитоваћемо један другоме ако треба и 24 часа.

Ратомир ДАМЈАНОВИЋ

ПАЖЊА! СВИМ ШКОЛАМА У ЈУГОСЛАВИЈИ
НАЈНЕОБИЧНИЈИ НАГРАДНИ КОНКУРС

НАГРАДА:

РЕЦИТАТОР РАТОМИР ДАМЈАНОВИЋ
(Нема песме коју не зна)

Награду, то јест рецитатора Дамјановића, добиће три школе из којих нам стигне највећи број купона — позива. Наставник, или ученици који воле поезију, треба да нам све купоне — позиве из једне школе пошаљу у једној коверти.

— Изрезати и послати „Забавнику“ —

Политикином Забавнику, Београд пошт. факс 124
Пошаљите нам Ратомира Дамјановића да рецитиује песме које будемо захтевали. О датуму његовог доласка договоримо се накнадно ако победимо на конкурс.

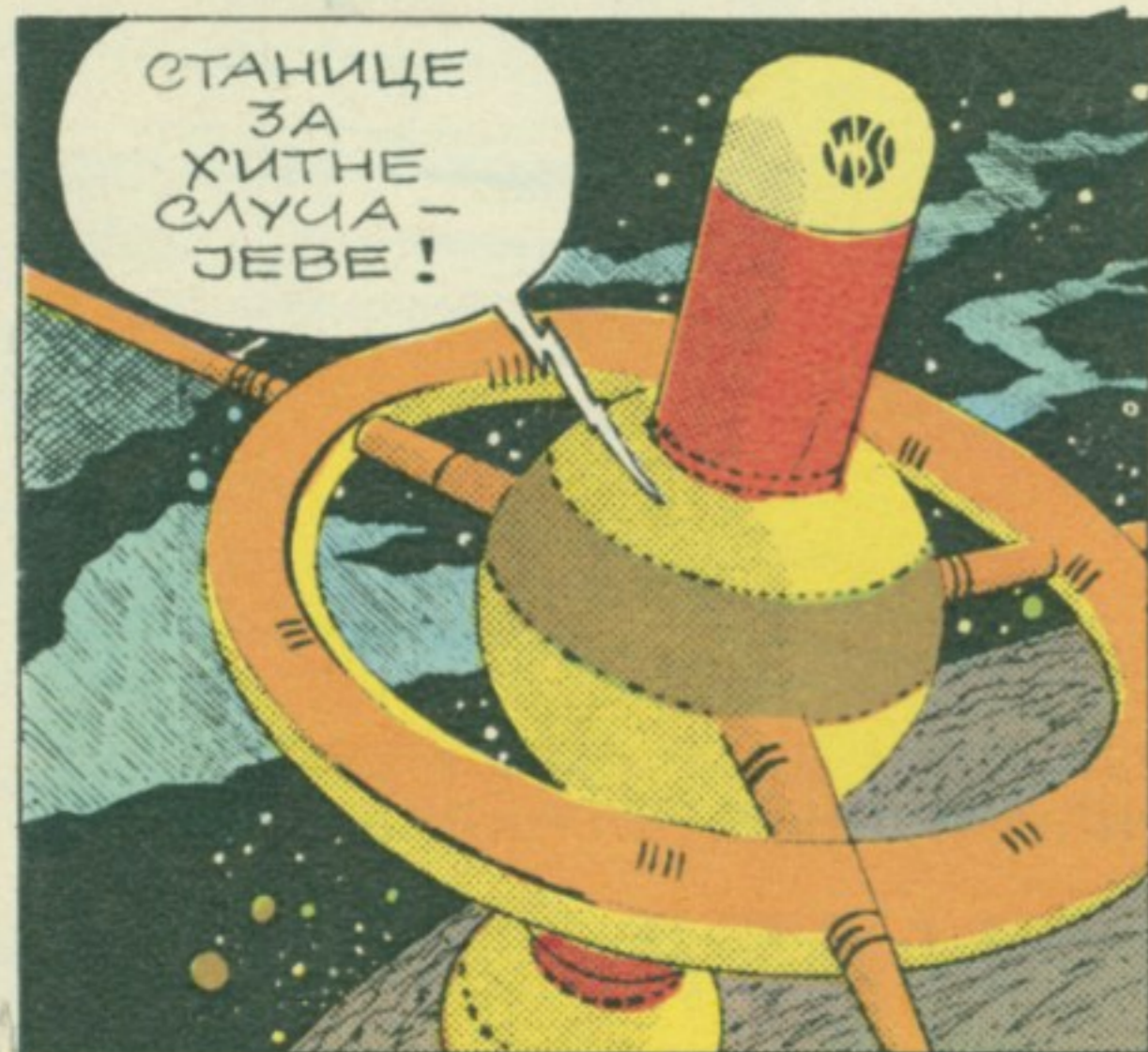
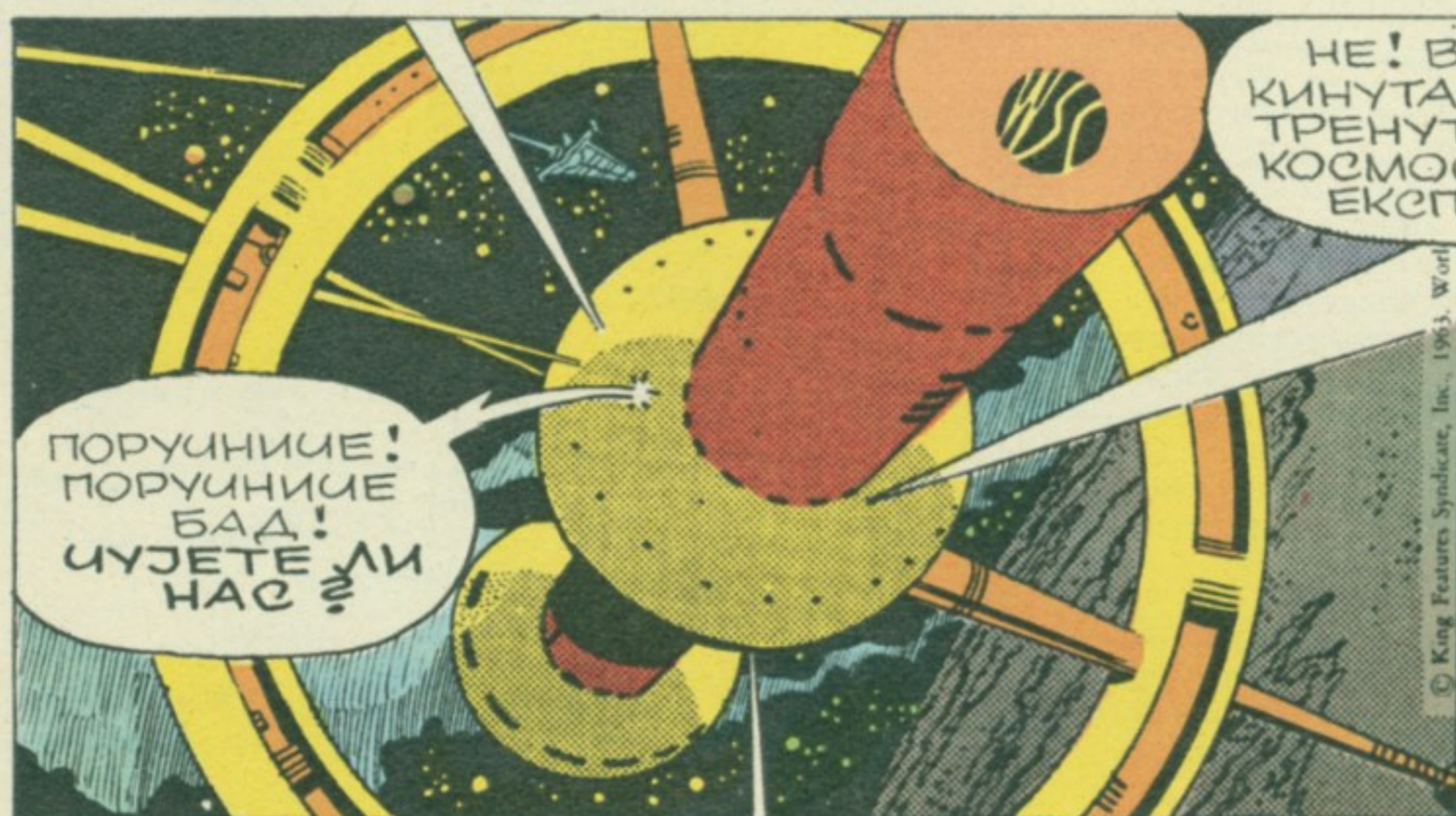
Име школе _____

Адреса _____

Позиве — купоне сакупио _____

Dan
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

ЛЕЧЕ ДЕЦУ ОД СТРАХА?

ШУШУ, ПЕЋИНСКИ ЧОВЕК

МИРЗА, ЗЛОБНИ ВУКОДЛАК

МАЈМУНЧЕ ДАРЛИНГ

ЗЕЛЕНИ ЖАБАЦ МОНКИС

МОДА НЕОБИЧНИХ ИГРАЧАКА ПОДЕЛИЛА ПСИХОЛОГЕ

У Америци су се пре годину и по дана појавила разна „страшила“: змајеви, мајмуни вукодлаци и птице грабљивице од нарочите масе која се и при најмањем додиру тресе и поскакује.

Страшила су најпре прихватили студенти и гимназијалци и она су ускоро постала њихова главна забава, чак и за време предавања. До сада је продато око педесет милиона ових играчака. Из Америке мода је прешла у Европу и то прво у Италију. У почетку су се ове играчке слабо продавале, али онда су се трговци досетили и почели да их рекламирају као средство за ослобађање деце од страха.

„Ставите у кревет свог детета страшног вука и ништа не брините“ — тврдила је реклама и продаја је кренула.

Шта мисле децји психолози о томе? Они су се поделили. Противници малих страшила тврде да је погрешно навикавати децу одмалена на те грозне ликове. Присталице, међутим, сматрају да деца немају исти укус као одрасли и да се њихово „лепо“ и „ружно“ знатно разликују од оног што под тим подразумевају одрасли. Из децјих цртежа се види, каже познати италијански психолог професор Сервадио, да њихове очи сасвим другачије виде предмете и бића који их окружују као и односе међу њима. Лутке страшила, закључује, у потпуном су складу са светом децје маште и имају васпитну улогу јер ослобађају дете непотребног страха од ужасних и застрашујућих ликова и представа из прича и снова.

МАЈМУН ЧИТА

КОНДОР ЦЕРК

И МАЈМУНИ ЋЕ РАДИТИ?

АКО ПОЧНУ ДА РАДЕ, ТО ЋЕ МНОГИМА СМЕТАТИ

Гегајући се један бабун хита пругом. Чврсто хвата ручицу једне од шест скретница — ону која носи број три — и повлачи је. Воз се већ чује.

Човек који је издао наређење седи у својој инвалидској столици и задовољно посматра сцену. Место радње: железничка станица Уитеноаг у провинцији Кап у Јужној Африци. Скретничар је без ногу и већ годинама има помало необичне помоћнике — бабуне, псетолике мајмуне.

Овакве сцене нису ни ретке ни необичне у Јужноафричкој Унији. У Магализбергу, покрајина Трансвал, још се сећају бабуна који се све до пре неколико година бавио земљорадњом. Водио је запрегу волова при орању. Његове праве бразде постиделе би и најбољег орача.

Професор Трезор Џонс, шеф катедре за анатомију на Капском универзитету,

ној Африци. Он сматра да су бабуни веома интелигентни и да би се од њих могли начинити вредни човекови помоћници под условом да се с њима поступа добро и нежно.

Неодомашни чобанин

Хедвига Астон, која живи у Оканханди, селу у истој провинцији већ годинама употребљава бабуне као чуваре својих стада коза. То је почело с мајмуницом Ахлом.

— Имала је свега неколико недеља када сам је нашла — прича ова домаћица. — Мајку су јој убили и ја сам је поверила једној кози која је баш тога дана изгубила младунче. Мајмунска беба одмах се привила уз козу. Када је мало одрасла, пела јој се на леђа и играла се са њом сматрајући је својом мајком. Захваљујући својој интелигенцији, Ахла је убрзо

ције се налазе бабуни? На ово питање још не може да се детаљно одговори јер о њима досад још не постоји ниједна опширнија научна студија.

— Јасно је, ипак — каже професор Џонс — да је њихова интелигенција на једном од највиших ступњева у животињском царству. Убеђен сам да бабуни после стручне и стрпљиве дресуре могу да обављају многе једноставније послове као што су на пример: брање памука, берба прожђа, брање воћа.

Бере трешње

У Јужној Африци бабуни су много бројнији од шимпанза и стају свега око шест стотина динара док је цена шимпанза, отприлике, милион старих динара! Од тога до идеје да би се од њих могла створити веома јефтина радна снага није било далеко. Кад се томе дода да се бабуни необич-

но лако прилагођавају свакој средини и одлично подносе и хладне зиме и жарка лета, што значи да је могуће распрострањити их у многим областима, замишљао о њима као радној снази постаје још примамљивија.

Ова идеја није сасвим нова. На Тајланду, на пример, одавно већ макаки мајмуни учествују у берби косових ораха. Док човек тешко погоди који је орач зрео а који није, макаки се у томе никад не превари и увек бере само зрело воће.

У ботаничкој башти у Сингапуру раде „мајмуни ботаничари“. Они лако и сигурно проналазе ретке биљне примерке који се крију у непроходној, човеку тешко приступачној дунгли. Неки од ових мајмуна постали су прави ботанички стручњаци, а један је чак „открио“ пет врста до тада непознатог дрвећа!

После објављивања у

штампи ове вести, јавили су се многи власници корисних мајмуна. Један енглески сељак написао је како је сасвим случајно, открио да његов мајмун бере трешње далеко брже од било ког човека. Неки механичар, такође из Енглеске, направио је од свог мајмуна одличног помоћника кад је приметио да овај врло вешто рукује алатом.

Један од најугледнијих британских научника сер Џорџ Томсон, добитник Нобелове награде за физику, тврди да је дошло време да човек одвоји мајмунске врсте које би обављале послове за човека тешке и досадне, а за машине сувише осетљиве.

Штрајк због Фици и Бобија

Наравно, то не би текло баш сасвим глатко и сигурно би изазвало доста проблема. Када је пре неколико година један фармер у Кентској грофовији запазио да мајмун врло брзо бере јабуке и слаже их у корпу, прикључио га је групи берача на свом имању. Радници су се у почетку смејали мајмуновим несташлукима и дивили се његовој брзини све док један није узвикнуо.

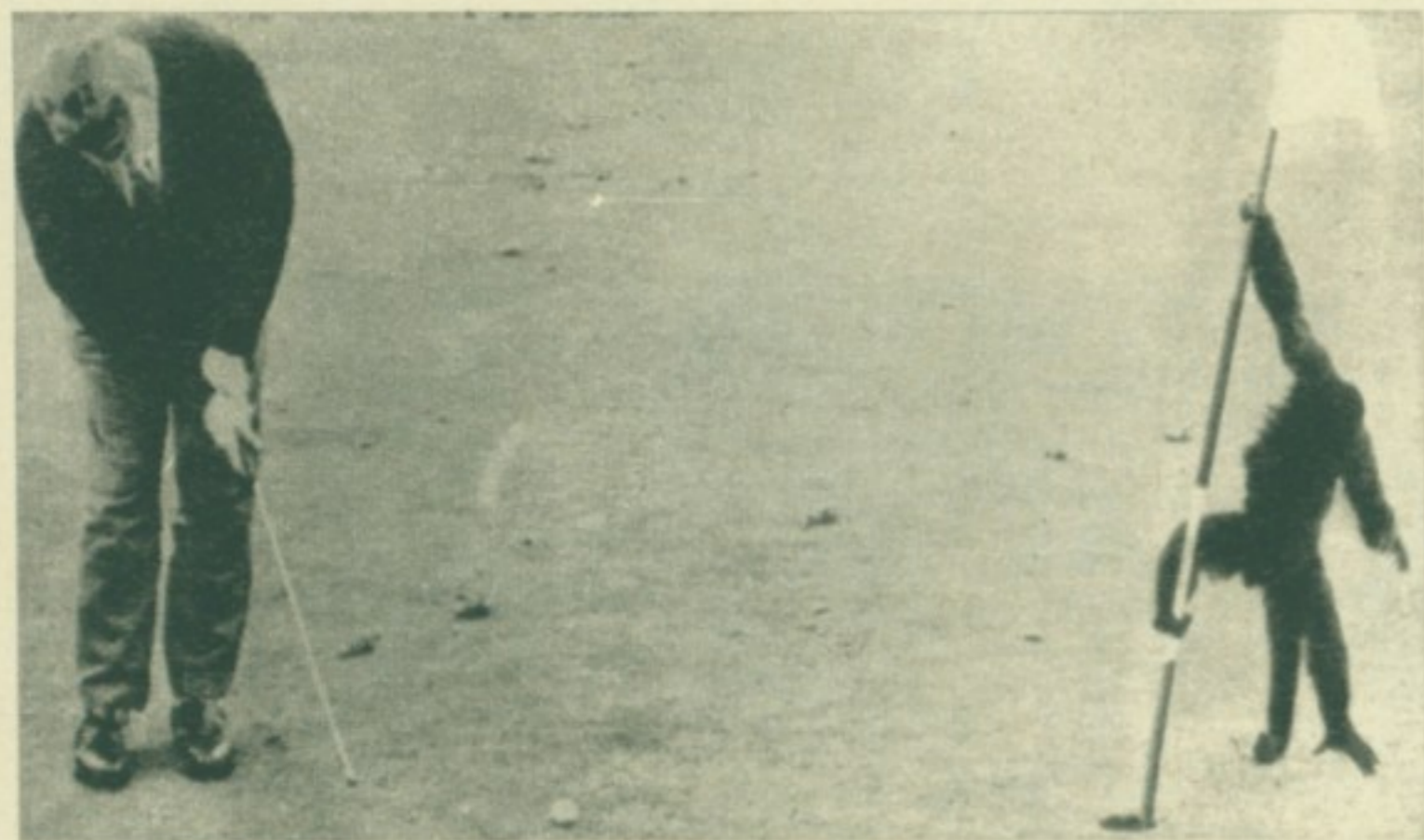
— Шта ће се догодити с нама ако и остали фармери буду пошли овим примером! Остаћемо без посла!

У једној фабрици намештаја у Хјустону (Тексас) морали су већ после недељу дана да их удаље с посла јер нису озбиљно схватили своју дужност. Канди, Фици и Боби су више волели да заседну у фотеље и изводе своје акробације него да их слажу и носе, што им је био задатак. Директор те фабрике ипак није напустио сваку наду.

— Али, — каже он — можда ће проћи и двадесет година док се не проуче методе за најбољи начин дресирања ових наших далеких предака.

Он не помиње да је у његовој фабрици избио штрајк када су мајмуни доведени.

Ови мајмуни — каже један представник синдиката — представљају праву опасност за раднике читавог света.

МАЈМУН ПО ИМЕНУ КАДИ ПОСТАВЉА ЗАСТАВИЦЕ НА ТЕРЕНУ ЗА ИГРАЊЕ ГОЛФА.

иначе пореклом из Магализберга, већ се годинама бави проучавањем чудноватих способности псетоликих мајмуна бабуна који су веома распрострањени у Јуж-

почела да командује целим стадом: показало се да је она најбољи чувар којег је Хедвига Астон икада имала.

На ком ступњу интелиген-

НОВИ НАГРАДНИ КОНКУРС

НАЈВЕСЕЛИЈЕ ИМЕ

Редакција „Политикиног забавника“ примила је ово писмо:

Ваш конкурс за највеселије презиме навео ме је да вас замолим за једну услугу. Наиме, већ годинама се бавим испитивањем порекла српскохрватских имена и презимена и имена насеља у Југославији. Ова област је била и предмет моје докторске дисертације. Сматрао сам стварно за потребно да вам све ово наведем због следећих питања:

— Да ли сте објавили сва презимена која сте добили, или је то само избор?

— Да ли је ова документација приступачна за истраживање?

Користим ову прилику да вам кажем да је ваша акција врло занимљива и корисна не само за читаоце, већ и за науку, јер је нама, иначе врло богата ономастика, осуђујуће мало и недовољно обрађена. Зато бих вам најтоплије препоручио да распишете конкурс и за „највеселије име“, јер ћемо и на тај начин добити драгоцене податке за науку.

С поштовањем
др Велимир Михајловић,
Сремски Карловци

Нисмо објавили имена свих учесника конкурса за највеселије презиме који су нам се јавили. Ми смо од сваког учесника тражили и да нам накнадно потврди своје учешће. Неколико учесника конкурса, намерно или случајно, није нам потврдило своје учешће, а неки су то урадили са закашњењем. У сваком случају, када дођете у Београд, посетите нас и ми ћемо вам уступити све што имамо.

Радо прихватимо вашу идеју за „највеселије име“ и ево расписујемо конкурс:

ЧИТАОЦИ:

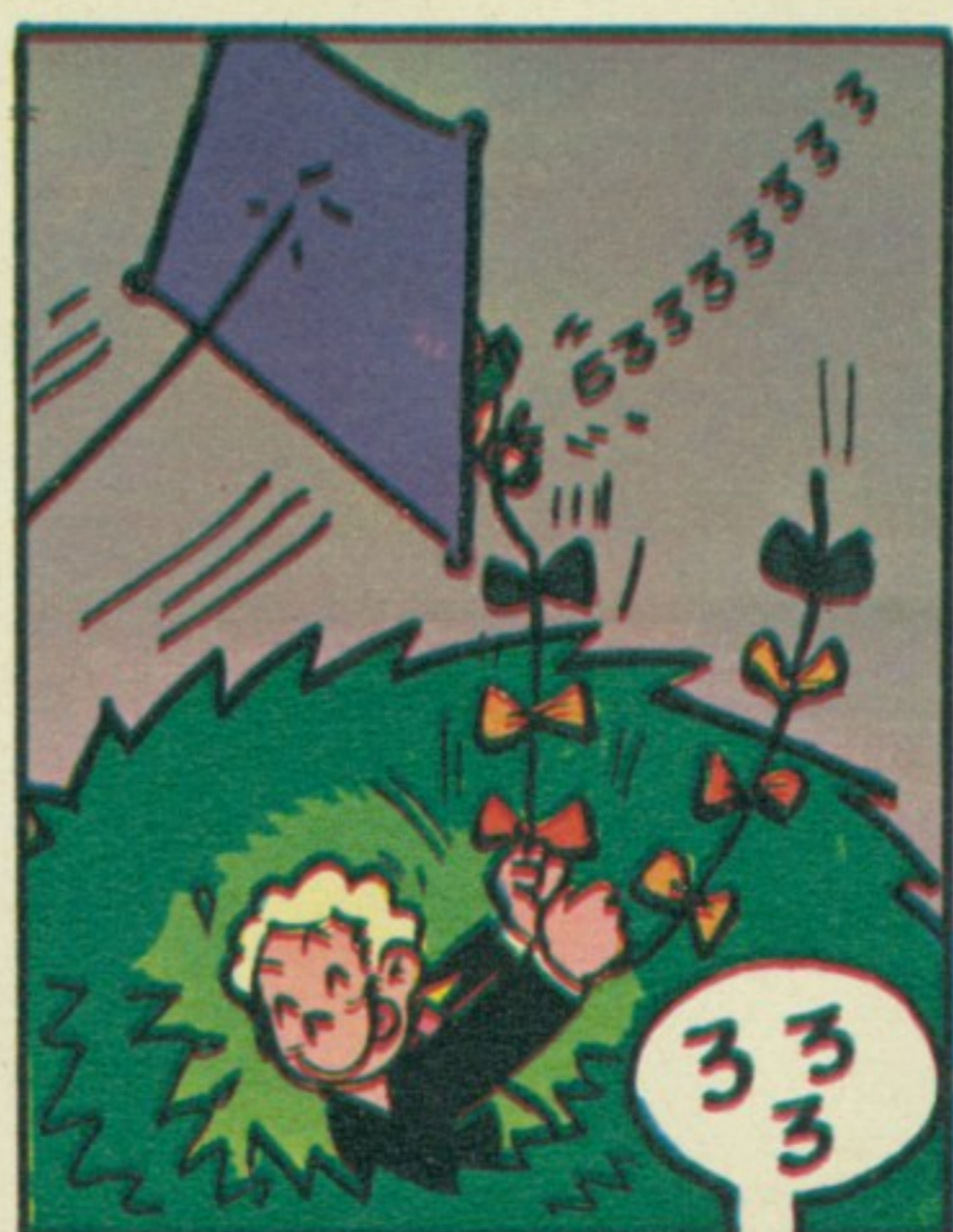
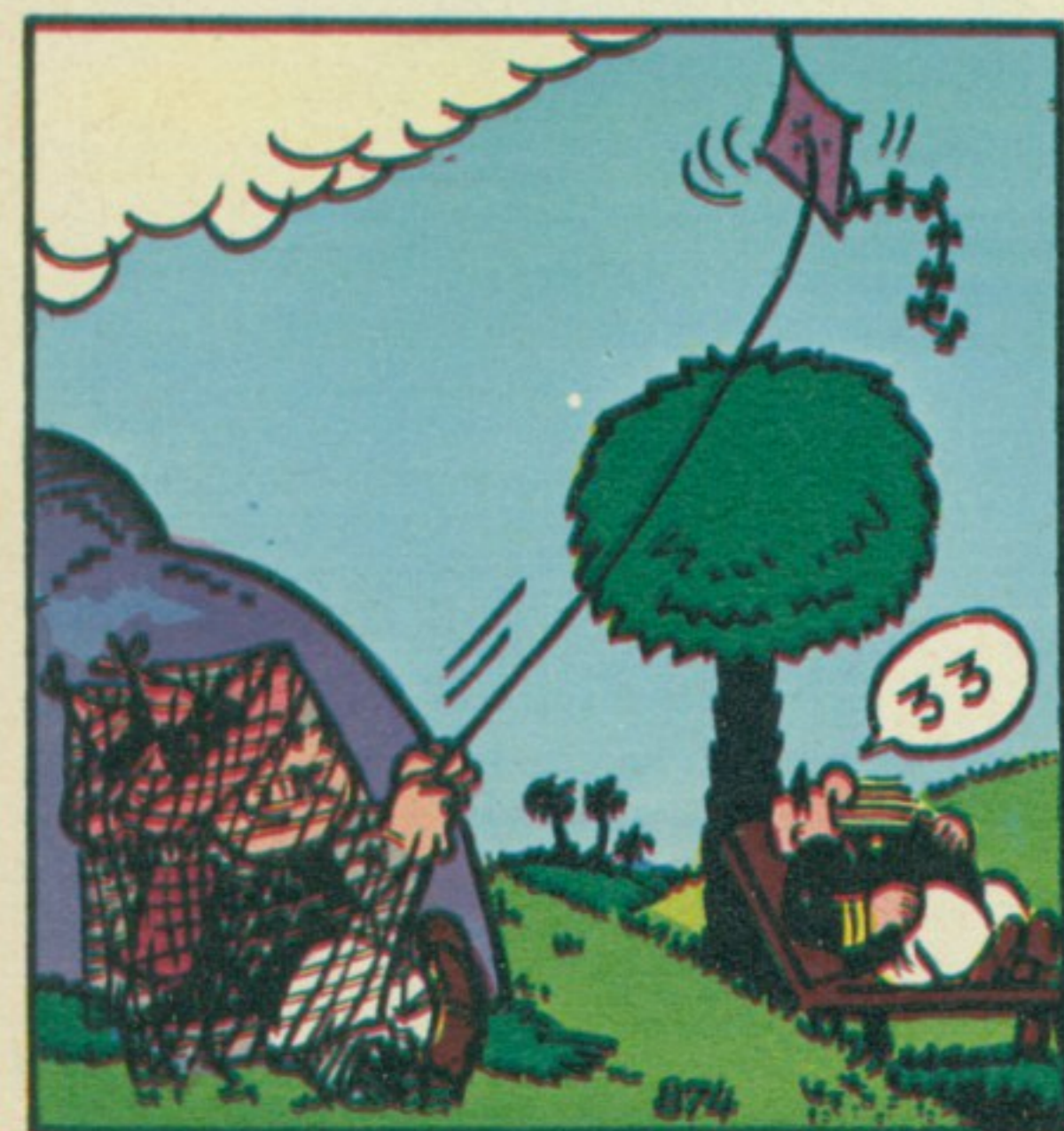
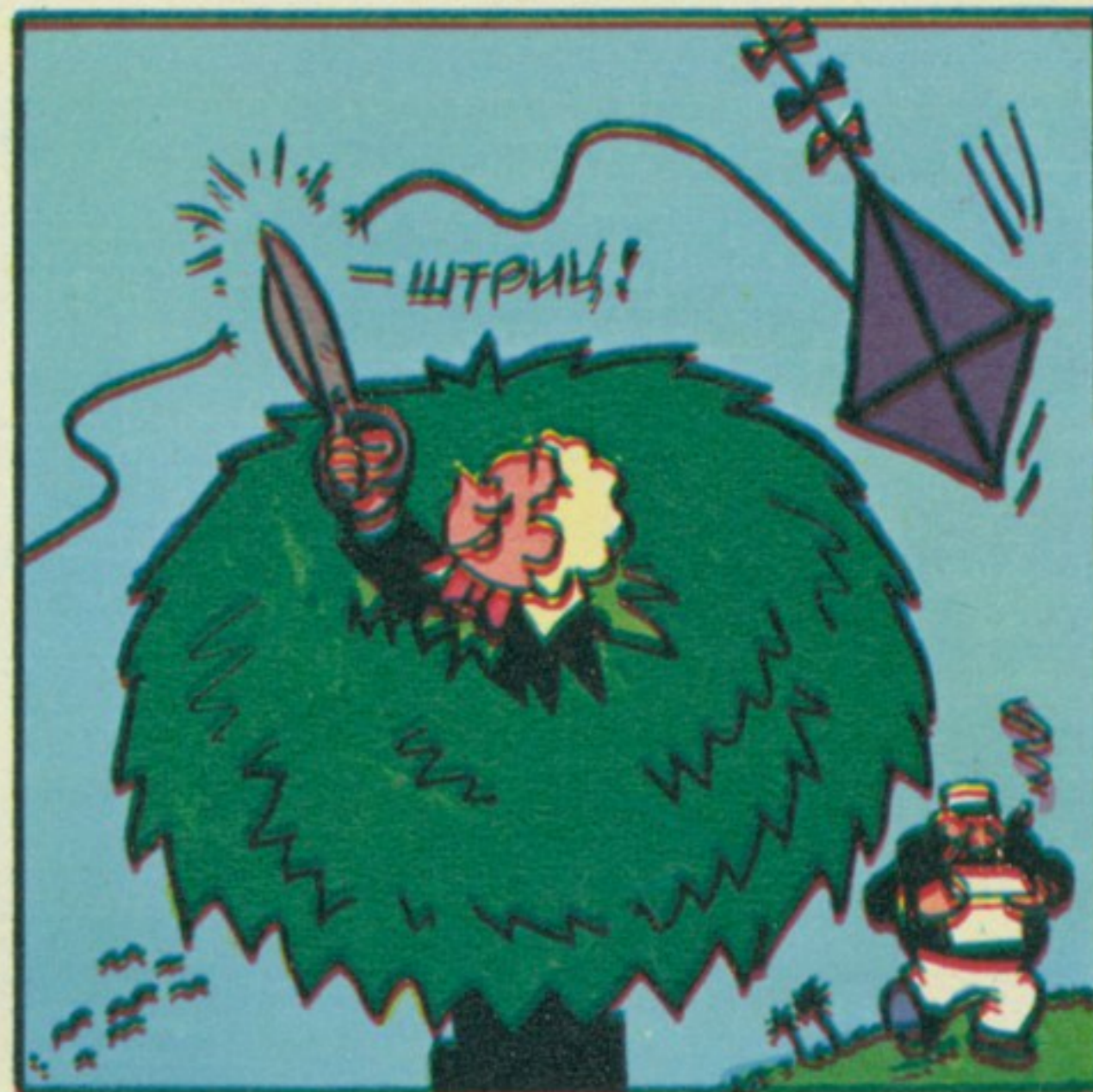
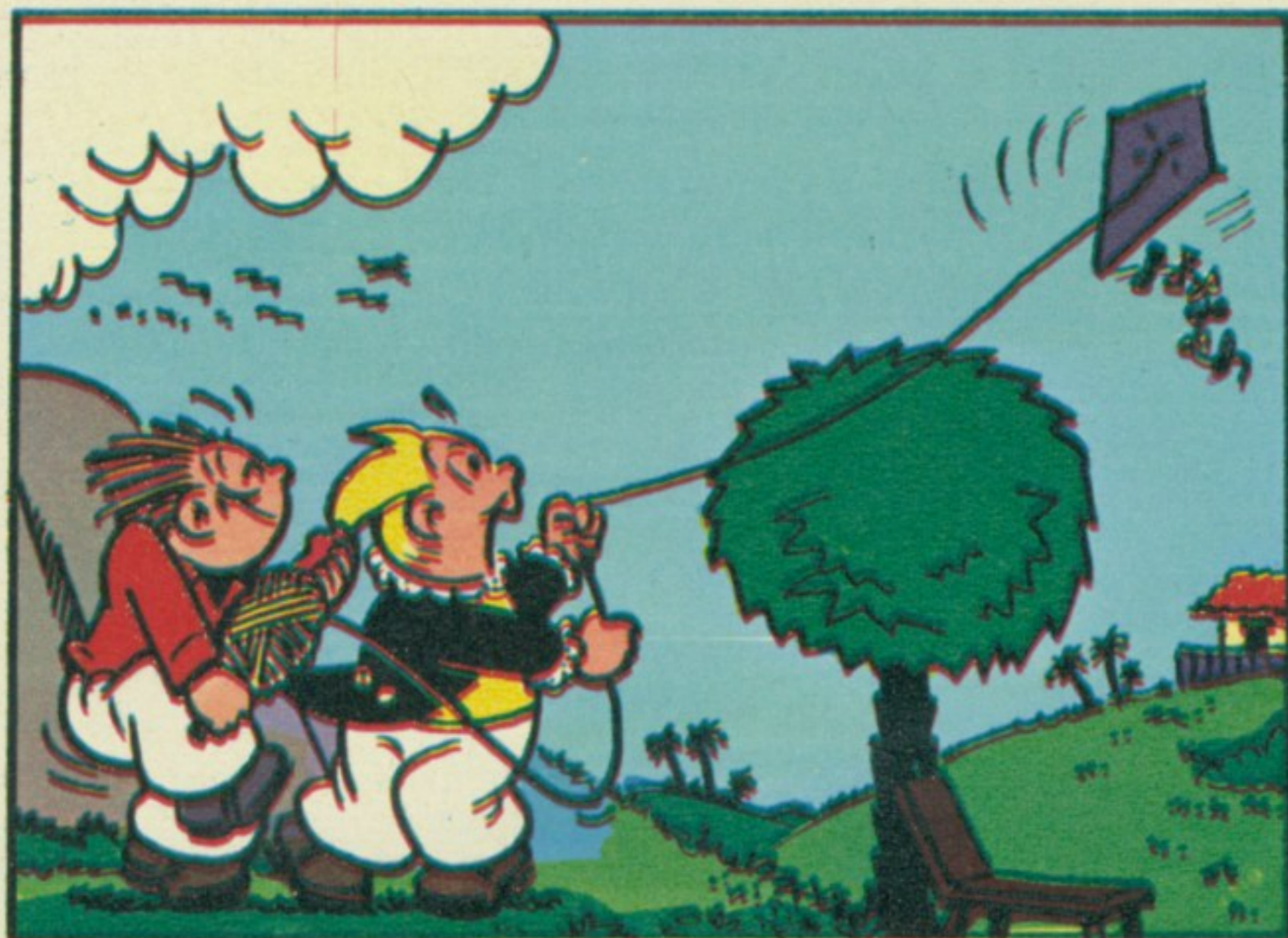
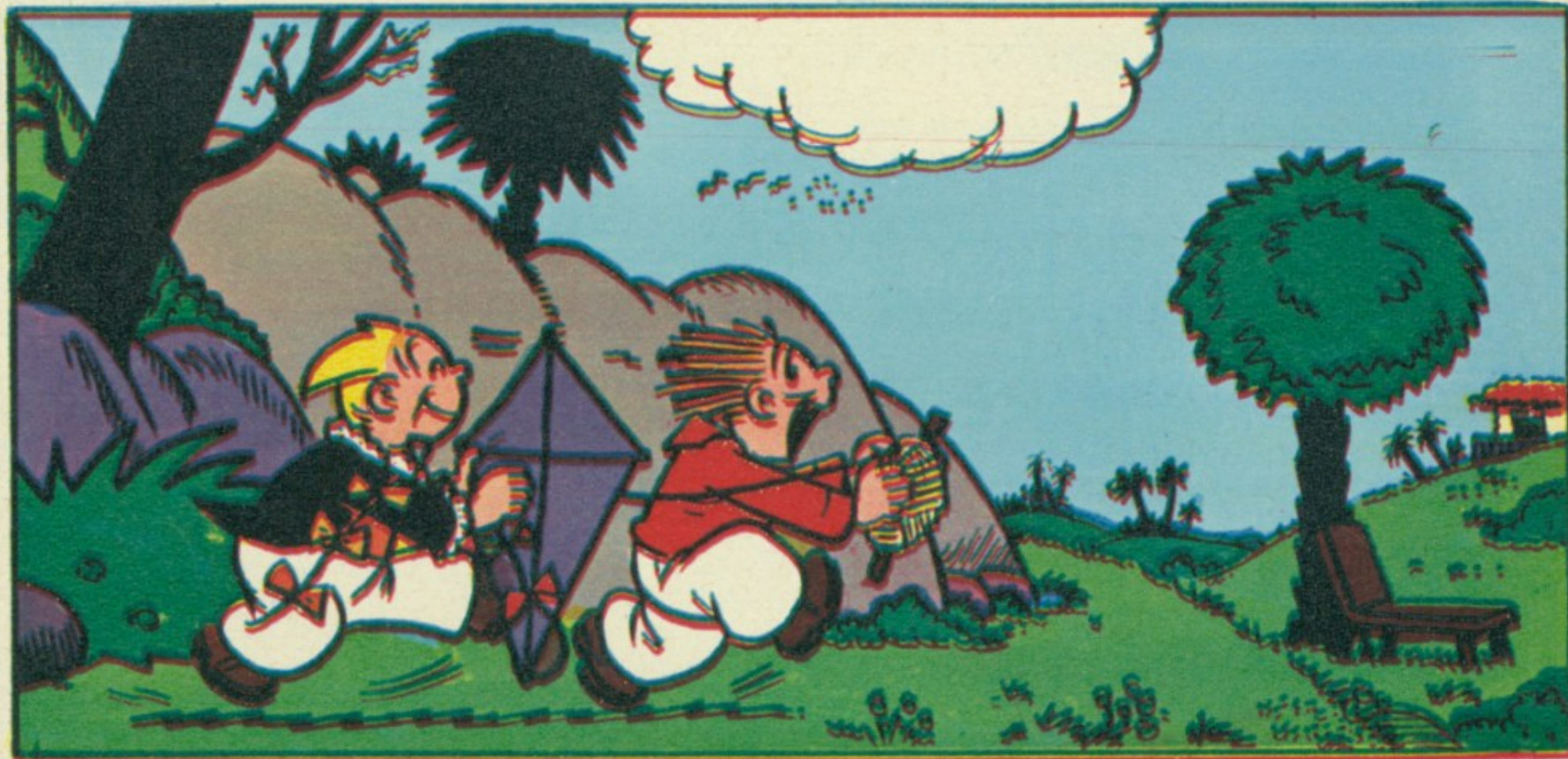
Ако верујете да је ваше име весело и неуобичајено, јавите нам се! За највеселије име доделићемо награду 15.000 старих динара, а о-

сим тога и још две награде: од 10.000 и 5.000 старих динара. Пишите нам одмах. Јавите нам ко вам је дао име и зашто и на крају како га носите!!!

Бум и Бум

JOE MUSIAL

С КОПЉЕМ НА

НАОРУЖАН САМО КОПЉЕМ
ОВАЈ МЛАДИ РАТНИК ИЗДРЖАО ЈЕ МНОГЕ ТЕШКЕ
ИСПИТЕ ДА БИ МОГАО ДА ПОНЕСЕ ПЕРИКУ
ОД НОЈЕВОГ ПЕРЈА

ТРЕБАЛО ЈЕ ПРЕД ЦРНИМ РАТНИЦИМА ПОКАЗАТИ ХРАБРОСТ

*****

Ушао сам у једно веће масајско село. Заустио сам свој „шевролет“ и одмах се око мене окупала гомила домородаца. Били су намазани мешавином црвене иловаче и овчијег лоја.

Сви, и мушкарци и жене, и деца имали су обријане главе. Одмах ми је пала у очи лепота жена: биле су витке и високе. Носиле су тамне хаљине које су готово потпуно покривале њихова обла рамена и допирале до испод колена. Већина је око врата имала неколико ниски перли свих боја, на ушима мињуше од метала и коже, а тешке наруквике од бакра и гвожђа покривале су глежњеве на ногама и руке.

Поздравио сам их пријатељски. Одмах ми је пришао снажан човек средњих година:

— Зовем се Масака — рекао ми је на суахелијском,

најчешћем наречју овог краја. — Могу ли ти помоћи?

Од тог тренутка Масака је постао мој саветник.

— Хоћеш ли да ти потражим једног кувара? — упитао ме кад смо заједно разапели шатор.

ЕМПИЖАН И ОВЛУАСА

— Не, од сада ћу се хранити као Масаји.

Био је изненађен.

— Ми једемо само три ствари — објаснио ми је — млеко, крв и месо.

— У реду, то ће од сада бити и моја храна.

— Али то није за беле људе. Ниједан белац не би никада као ми пио топлу крв из жила наше стоке.

— Ако одмах пустиш крв једној крави, доказаћу ти супротно.

— Ми им пуштамо крв само

ујутру, али могу да ти донесем мало свежег млека.

— Аше — одговорио сам. (Хвала).

Масака је у првом тренутку био зачуђен, а затим се обрадовао и искрено осмехнуо.

— Како се постаје прави масајски ратник? — питао сам свога пријатеља Масаку.

— Млади људи тукли су се некад с лавом наоружани само копљем, сабљом и штитом. Готово увек, лав је побеђивао а човек умирао. Али ипак, понекад је ратник побеђивао и убијао лав. Постајао је херој. А онда су нам бели људи рекли да морамо да престанемо. Првише младих ратника је гинуло.

— Јесте ли престали?

— Неки млади ратници и даље покушавају да то чине, упркос казнама. То је зато што ми Масаји имамо нешто што немају остали: емпижан и овлуаса (храброст и понос).

Донео сам одлуку: без обзира на цену, доказаћу Масајима, а пре свега самом себи, да имам исто толико емпижана и овлуасе као и они.

ШАЛИШ СЕ, БВАНА?

— Масака — почео сам свечаним тоном — ја ћу убити лаву само једном руком, копљем.

— О, бвана (господару), шалиш се!

— Уопште се не шалим. Ако ме ратници науче да се служим њиховим оружјем, борићу се са лавом.

— Али лав ће вероватно победити. И моје село ће имати неприлика. Одвешће нас у затвор ако допустимо да лав убије белог човека.

Али, ја сам остао упоран.

Сутрадан ујутру Масака се опростио са своје три жене и ми смо кренули према југу у манијату — ратничко село.

Манијата је била слична Масакином селу, али је била већа. Петнаестак колиба и један велики забран били су окружени оградом од трња. Ту је било жена и деце као и неколико стараца који су дошли у посету. Али све њих засењивали су млади ратници витких мишићавих тела.

Сви су били веома високи. Од главе до пете били су намазани црвеном иловачом и мрким овчијим лојем. Сваки је у руци имао копље зашиљено на врху. Гледали су ме с гордом радозналости.

Рекао сам Масаки:

— Објасни ми зашто сам овде. Реци ми за лаву.

— О, не, бвана, не може то тако одмах. Треба прво да их припремим да им об-

јасним. Иначе ће нас обојицу сматрати за луде.

Провео сам остатак свог првог дана у манијати гледајући ратнике како вежбају гађање копљем и борбу сабљом. Вечера се састојала од пола литре густог млека, а сутрадан ујутру добио сам порцију свеже крви. Ратници су били изненађени кад су видели да пијем крв. Један од њих је одмах нешто упитао Масаку.

— Хтео је да зна зашто се не храниш као бели људи. Одговорио сам му да ти желиш да живиш као Масаји.

— Јеси ли му говорио о лаву?

— Још нисам. Заузео је достојанствену позу и започео ватрен говор. При крају сам чуо две значајне речи: арем — копље и онгатуни — лав.

Ратници су сви праснули у смех! Један веома висок човек, са страшним бразготинама на трбуху направио је кратку примедбу, без сумње ироничну, јер је смех постао двоструко јачи.

Почео је да ме обузима бес:

— Ко је овај човек, Масака? Шта каже?

— Зове се Коноко. Каже да би било боље да напуниш своју пушку јер је то једини начин да убијеш лаву. А остали га слушају јер је он једини човек у манијати који је икад сам победио лаву.

Приближио сам се Коноку и погледао га право у очи.

— Борићу се са лавом сам — рекао сам му — исто као што си се и ти борио, са масајским копљем и штитом од коже буфала.

Масака је превео и млади ратници су ме немо погледали. Затим је Коноко рекао:

— Ти си млад и јак, али ти ниси Масаји. Ја сумњам да ти то можеш, али хтео бих да се уверим. Учићу те руковању нашим оружјем.

Следеће три седмице Коноко и ја постали смо као два брата. Масака је непрестано био уз нас да би нам служио као тумач. Увек би додао неки свој коментар.

После петнаестак дана вежбања, могао сам да погодим циљ (колац висок 1,80 м, широк око 10 сантиметара и украшен „гривом“ од суве траве — тако је Коно-

АЛЕ ЈЕ ПОСТИГАО НАЈВИШЕ ШТО ЈЕДАН РАТНИК
МАСАЈИ МОЖЕ: УБИО ЈЕ ЦАРА ЖИВОТИЊА

ЛАВА

ко представи лаву), девет од десет пута са раздаљине од два и по метра. С те даљине моја прецизност се повећавала, постајала готово иста као и Конокова; али са пет или седам метара, гађао сам превише удесно. С осам метара, ни он ни ја нисмо увек тачно погађали.

— Слушај, Масака — рекао сам — верујем у себе, рукујем својим копљем као Масаји, и сигуран сам да ћу победити. Кажи Коноку да желим да се борим са лавом што је брже могуће. Спреман сам.

Оног јутра кад смо кретали у лов, нико није ни покушао да се бави својим свакодневним пословима. Сви су били окупљени и живо причали обузети великим узбуђењем које нису успевали да прикрију. Коноко, који је требало да води моју групу од 19 ратника, изразио ми је пријатељство једним необичним гестом: свечано ми је на главу ставио олару, дивну перику направљену од гриве лава којег је он победио.

Пешачили смо око пет или шест часова пре него што смо приметили два лава. Чим смо их угледали, распршили смо се на све стране и опколили једнога од њих.

Дохватио сам камичак и бацио га према дивној лављој глави. Погодио га је тачно испод ока и изазвао оно што сам хтео. Животиња је урликнула и окренула се пре

Писац овог текста белгијски агроном Жан Пјер Але проживео је дванаест година међу различитим племенима у Конгу. Доживљај који је овде описао одиграо се на граници Кеније и Тангањике. Сада живи у Америци где припрема велики зоолошки врт у слободној природи

ма мени. Знао сам да се спрема за напад.

У МРТВОЈ ТИШИНИ

Брзо сам узео копље у десну руку и подигао штит да заштитим груди. Лав је стајао неколико метара од мене и гледао ме збуњеним али и лукавим погледом, полуотворених чељустима. На тренутак сам осетио огромно жаљење према тој великој лепој звери коју је требало да уништим. Али, учинио сам корак напред левом ногом, чучнуо и заузео положај за бацање копља. Задње лавље шапе су почеле да дрхте. Ударао је репом по земљи. Масаји су престали да урличу. Мртва тишина.

Тада се лав бацио на мене.

Нисам осетио никакав страх, само огромно узбуђење. Хитнуо сам копље свом

снагом. Затим, кад су се звер и оружје срели, између неба и земље, скочио сам у страну што сам даље могао.

Лав и копље, чији је врх био дубоко заривен у његове груди, пали су тачно на место на којем сам се тренутак раније налазио.

— Ја сам Масаји! — викнуо сам, луд од радости.

Коноко ме погледао својим лепим искреним очима и дао ми највеће признање које сам икада добио.

— Ти си Масаји! — поновио је и он свечаним тоном.

Недељу дана касније напустио сам манијату и кренуо према Најробију, на север. Сом сам носио лављу кожу, своје копље, своју сабљу, свој штит и лављу гриву.

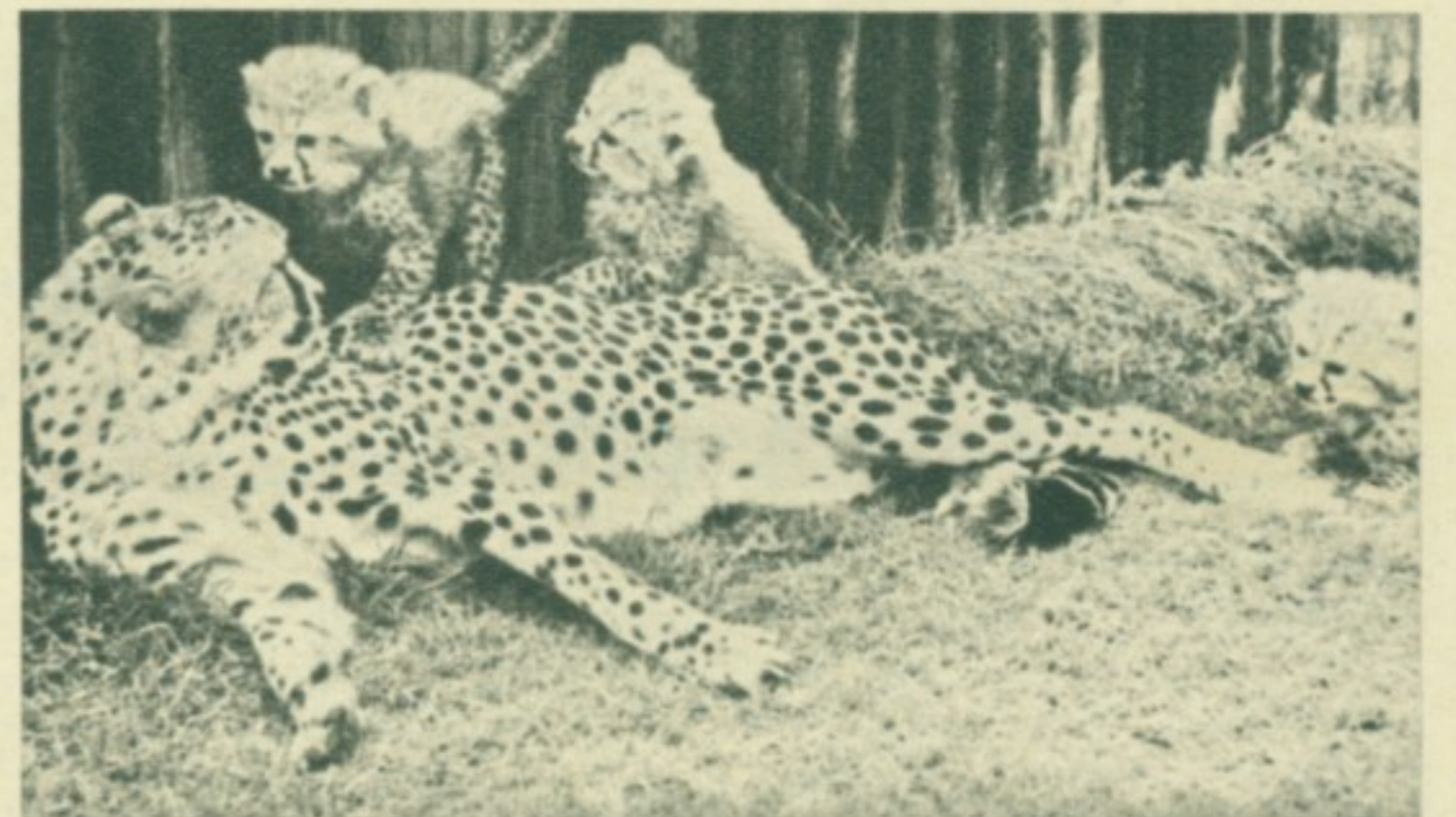
Стекао сам право да до краја живота понављам ове речи пуне смисла: Ара-ол-Масаји, ја сам Масаји... Жан Пјер Але

Природа

АЛИГАТОР-СЛАДОКУСАЦ

„Слатки Чарли“ јефтино је продао своју независност: за три чоколадне бомбоне. Фармер Џон Дејс из Ларгоа, у Флориди, нашао је једног дана на обали реке алигатора дугачког 4 метра. Сасвим случајно, Дејс је добацио алигатору бомбоне које су му се нашле у џепу и отада страшни гмизавац, назван „Слатки Чарли“, сваког дана долази по своју порцију слаткиша.

ХУАНИТА И ЊЕНЕ ТРОЈКЕ

Четворогодишња чита Хуанита, становница зоо-врта у Випснелду, у Енглеској, по други пут је иненадила зоологе. Прошле године донела је на свет тројке, прве у историји зоо-вртова, а пре неколико дана поново је добила три младунчета. Чите имају и друго име: гепарди или ловачки леопарди.

ПРОМЕЊЕНЕ УЛОГЕ

Лавовском пару у парку-резервату Вестерхолт, у Немачкој, посетиоци ништа не сметају. Вероватно због тога што људи не смеју да излазе из својих аутомобила: такав је пропис. Лавови се, међутим, крећу слободно.

ПРВИ ШТРАЈК МУЗИЧАРА

Први до сада познати штрајк музичара догодио се пре равно 2278 година! Тај штрајк је нанео је озбиљан удар римском церемонијалном животу. Професионални музичари — углавном флаутисти — обавезно су свирали на погребним, свадбеним и верским свечаностима, за време приношења жртава боговима. Да би им захвалила за услугу које су чинили вароши, градске власти су им сваке године приређивале гозбу.

Али године 311. пре наше ере због опасности од рата градски оци морали су да штеде у свему, па су укинули и гозбу музичарима. Музичка гилда се одлучила да штрајкује. Одложили су своје инструменте и кренули у једно мање место на Тибру.

Градски оци уплашени штрајком и бојећи се да се богови не наљуће јер су храмови остали неми, организовали су раскошну гозбу у том малом месту и сутрадан када су се музичари

добро испавали чекала их је градска делегација која им се извинила и, поред уобичајене гозбе, обећала им и друге привилегије. Све, само да се врате на свој

посао. После извесног двомеђа музичари су се вратили на посао. Тако се тај први штрајк музичара у историји успешно завршио по организатора.

ДУХ ЦРНЕ БРАДЕ

МОРНАР НА ГУМЕНОМ ЧАМЦУ

ДЕВЕТОГОДИШЊИ НИНО УЧЕСТВОВАО ЈЕ У ПУТОВАЊУ КОЈЕ ЈЕ ЊЕГОВ ОТАЦ ЖЕЛЕО ЈОШ ОД ГИМНАЗИЈЕ

Мој отац је доктор, али не лечи људе. Једном ми је објаснио да он јесте доктор, али не онај у белом мантилу већ, како рече, економских наука. У ствари он ради нешто треће: пише књиге и преводи их са страних језика. Од тога живи наша породица. А то смо: ја, мама, мала Зорица и тетка Бубица.

Код мог оца ми се највише допада што воли опасне и непознате ствари и што има у мене велико поверење.

Ја имам девет година а он ме је примио за друга члана посаде на великом путовању чамцем по мору и низ Саву све од Загреба до Београда.

ЧАМАЦ ЗВАНИ »ЗОНИ«

За то путовање мог оца сви су већ чули, писало је и у новинама. Само ћу да испричам о пловидби од острва Шолте до Београда у којој сам и ја учествовао. Отац ми је причао да је оч, док је још био у гимназији, сањао о томе да чамцем оплови цело Балканско полуострво а, ето, тек сад је нашао времена за то.

Од Београда до Шолте та је путовао заједно с Арсом Јовановићем, оним с брадом што ради на телевизији. Испратили смо их 8. јула на Сави код Сајма.

Кренули су гуменим чамцем »Зони«. Тата је хтео да се чамац зове исто као моја сестра Зорица, али после је пристао да уђу и моја два слова и тако смо крстили наш чамац.

„ЕВО КАКО САМ ИЗГЛЕДАО ЗА ВРЕМЕ ОЛУЈЕ“.

Док су они путовали, ми смо летовали на острву Шолти и чекали их да се врате. Обрадовао сам се и зачудно: нису стигли на »Зони« већ у неком дрвеном чамцу. Тата ми је испричао шта се до-

годило са »Зони«. Олуја га је бацила на стене острва Бишево и поцепала га.

ТАКАВ ЈЕ МОРНАРСКИ ЖИВОТ

Чика Арса је онда морао због неког посла у Београд, али тата никако није хтео да се помири да је путовање готово. Закрпио је чамац а мотор је оправно у Сплиту и једног дана ми је рекао:

— Примам те за морнара на чамцу. Путоваћеш са мном.

Мама се већ била договорила с татом да ме пусти и тога дана био сам, ваљда, најсрећнији на свету.

Укрцали смо се ујутру 30. августа. Понели смо бензин, резервни мотор, кесу са сувом храном и вреће за спавање. Убрзо смо претекли брод »Врањак«, а кренуо је пре нас пола сата. Уживао сам да га гледам онако иза нас. Возили смо брзином од око 20 миља на час. Пред вече смо стигли у Задар и укотвили се у луци.

Док је тата отишао у град да узме храну за вечеру, почела је да пада киша. Најпре ситна. Онда је настао прави пролом облака. Прозлазници су потрчали кућама. А ми? »Зони« је био сада наша кућа. Навукли смо вреће за спавање и правили се као да то није ништа. Киша је падала целу ноћ. Ујутру кад сам се пробудио пливао сам, заједно са врећом за спавање, у чамцу пуном воде. Али такав је наш морнарски живот!

Чак ни кијавицу нисам добио.

После тога све до Ријеке нас је пратило лепо време.

Тата ми је одредио ове морнарске дужности:

— пре него што исплови-мо да припремим мотор за паљење;

— старам се о конопцима на чамцу;

— кад стигнемо у луку, спустићу гвоздено сидро;

— искочим на обалу и вежем чамац сигурним чвором; (знам много чворова).

— бринем се да је застава подигнута и да, по могућству, лепрша.

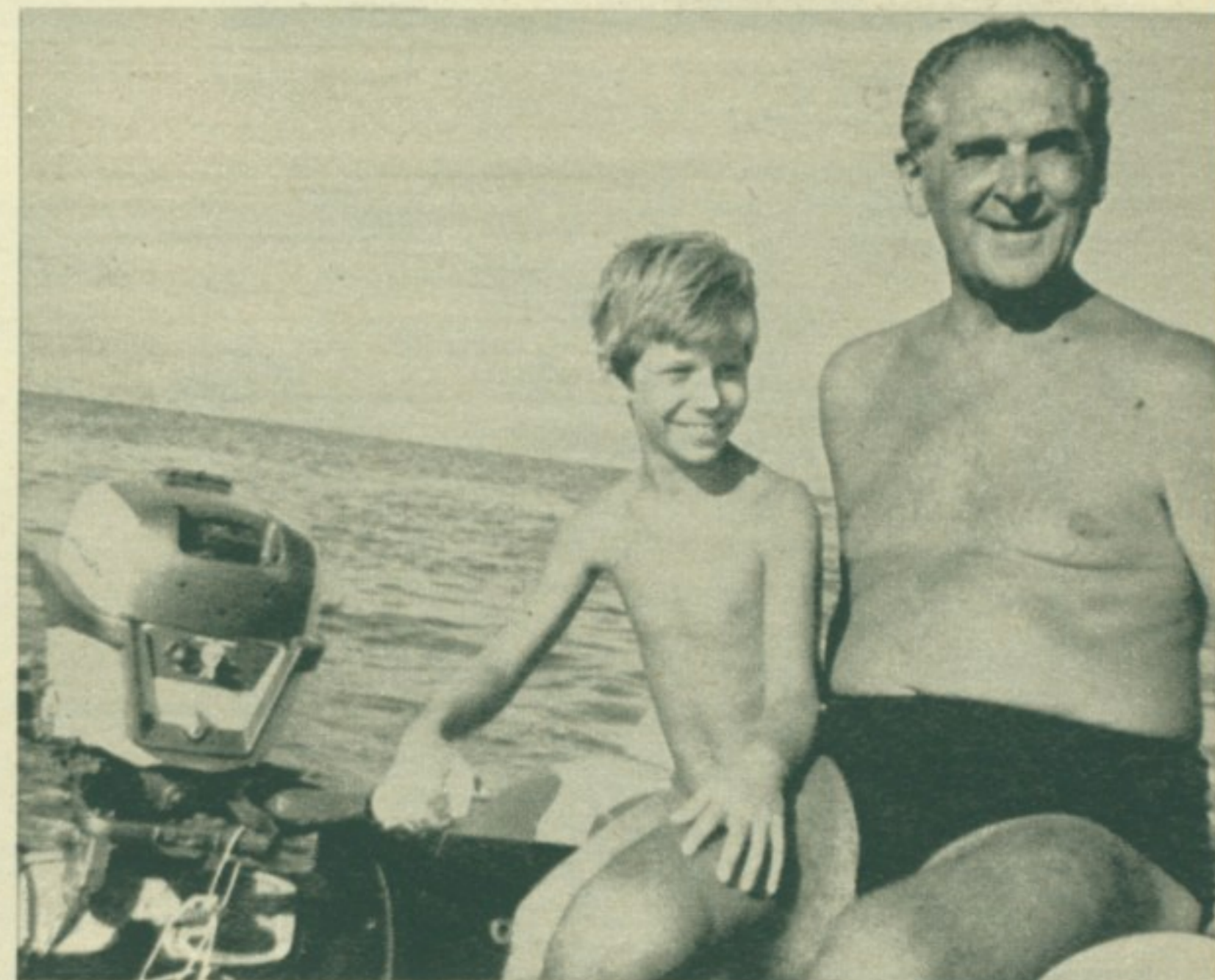
На путу из Ријеке за Пулу морали смо да се склонимо у летовалиште Рабац јер је почео да дува јак ветар југо. Ипак смо наставили пловидбу. Морао сам да ставим појас за спасавање.

Из Пуле смо отпловили за Трст. Ту смо у једној радњи изабрали Зорици школску торбу. Праву за девојчице. Вратили смо се у Копар где смо »Зони« раставили у делове и пребацили га до Љубљане.

Намеравали смо да од овог града идемо Савом, али река је била тако брза

завукао под прову. Тата је бацио сидро, али заборавио је да веже конопац. Тако то иде кад није пустио мене да о томе бринем! Ветар је почео да нас носи према узбурканом ушћу. Срећом, тата је то брзо приметио. Скочио је у воду, ухватио конопац и успео да нас при вуче обали. Иако смо покисли, слатко смо заспали.

У Београд смо стигли 8. септембра око подне. На обали код Сајмишта дочекали су нас мама и Зорица, пријатељи и новинари. Мама ме изљубила са свих страна и рекла ми:

„КАД ЈЕ МОРЕ БИЛО МИРНО, ТАТА МИ ЈЕ ДОЗВОЉАВАО ДА УПРАВЉАМ ЧАМЦЕМ“

и питка да смо морали да се предомислимо. Пребацили смо »Зони« аутом у Загреб. Ту је Сава брза па није било лако. Много спрудова и кочева. Тата је морао да весла и маневрише читавих 15 километара.

»ИМАМ ХРАБРОГ СИНА«

У Новој Градишци нас је дочекало много деце и морао сам да им причам о путовању. Питали су ме свашта.

Кад смо стигли код ушћа Дрине у Саву, ухватила нас је велика олуја. Ја сам се

— Сад знам да имам храброг сина!

Нисам ништа причао о путу својим друговима из III-1 у школи »Буре Баковића«. Да не испадне како се хвалим. А и овде причам јер ме »Забавник« питао како је изгледао мој морнарски живот.

Мени је у ствари најважније што ме тата повео на путовање. Сад знам да ми верује и да смо као другови. Кад опет буде хтео да негде путује, верујем да ће ме повести са собом, јер сам био као прави морнар: нисам се ништа жалио на путу. Ни кад је падала велика киша, ни кад су били таласи.

Нино Поповић

„МОЈА ДУЖНОСТ ЈЕ БИЛА ДА УСИДРИМ ЧАМАЦ У ЛУЦИ И ВЕЖЕМ ГА. ОВО ЈЕ ТРШЋАНСКА ЛУКА“.

ПРЕКРАСНА ОРХИДЕЈА ПРЕНЕТА ЈЕ У ЕВРОПУ СА ТОПЛИХ БАХАМСКИХ ОСТРВА.

СУМВИДИУМ ЈЕ ОРХИДЕЈА БЛИСТАВИХ БОЈА. ЦВЕТА У ПЛАНИНАМА ОД ДЕЦЕМБРА ДО АПРИЛА, А КАДА СЕ УЗГАЈА У БАШТАМА ТРАЖИ МНОГО СВЕЛОСТИ.

ВЕОМА ЈЕ ТЕШКО ДОБИТИ ОВЕ ОРХИДЕЈЕ У ПРВИХ МЕСТА. ЗЕЛЕНА И ПУРПУРНА БОЈА ПУКОТНИХ ЦВЕТА.

ОРХИДЕЈА ВАНИЛИЈУМ, НЕЖНА ЖУТА ЛЕПОТИЦА, ПОРЕКЛОМ ЈЕ СА АНТИЛСКИХ ОСТРВА. ОД ЊЕ СЕ ДОБИЈА ЗАЧИН ВАНИЛЕ И РАЗНИ СКУПОЦЕНИ МИРИСИ.

КРТОЛА НАЈСКУПЉЕГ ЦВЕТА НА СВЕТОМ УМА ПРИМЕНУ У ФАРМАЦИЈИ.

У ЈАПАНУ, ЗЕМЉИ ПУКОТНИХ ЦВЕТА, ПРВИХ МЕСТА. ЗЕЛЕНА И ПУРПУРНА БОЈА ПУКОТНИХ ЦВЕТА.

ЧАРОБНЕ ОРХИДЕЈЕ

КО ЈЕ ЈЕДНОМ ВИДЕО ПРЕЛЕПЕ ЦВЕТОВЕ ОРХИДЕЈА ЧУДЕСНОГ ОБЛИКА, БОЈЕ И МИРИСА, НИКАД ИХ НЕЋЕ ЗАБОРАВИТИ...

У старо доба прекрасни цвет орхидеје био је посвећен боговима. У Грчкој орхидеја је била знак богиње плодности земље. На свечаностима у славу богиње свештеници су око врата носили венце скупочених орхидеја. У Јапану, земљи цвећа, орхидејама су украшавали храмове, а у Мексику ниједно рођење, венчање или погреб нису могли да се замисле без краљице цветова.

Постојбина орхидеја су топли крајеви а у Европу је пренета 1731. године са Бахамских острва. Пред задивљеним ботаничарима искрсао је проблем њеног размножавања, јер док у слободи лако расте и шири се, веома је тешко добити нове врсте у саксијама или баштама. Два пуна века експериментисања била су потребна да би се дошло до неког резултата.

Развитак из семена могућ је само ако се оно зарази одређеном гљивом. Обично се примењују методе одгајивања које се састоје у томе да семе клија на различито састављеним хранљивим подлогама без гљива. Семенке неких врста клијају на подлози у којој се налази корење орхидеја. Гљивама се заразе маховина и корење папрати и све се то чврсто збије у земљаним посудама и покрије разапетим ланеним платном по коме се сеју клијаве семенке. Вегетативно размножавање се мање примењује: делови биљке

ОДГАЈИТИ НОВУ ВРСТУ ОРХИДЕЈЕ. БИЛА СУ ПОТРЕБНА ДВА ПУНА ЕКСПЕРИМЕНТИСАЊА ДА БИ СЕ ДОШЛО ДО НЕКОГ РЕЗУЛТАТА.

ЦВЕТ ПОСВЕЋЕН БОГОВИМА. НЕЖНА ОРХИДЕЈА, ИМА БЕЗБРОЈ РАЗЛИЧИТИХ ОБЛИКА КОЈИ НАМ ДОНОСЕ СВЕЛОСТ ЈУЖНИХ КРАЈЕВА, ЊЕНЕ ПОСТОЈБИНЕ

ДЕ ВЛАДА ПРАВИ КУЛТ ЦВЕЋА. ОРХИДЕЈА ЗАУЗИМА ЈЕДНО ОД ОГ ЊЕНЕ ЛЕПОТЕ СМАТРАЈУ ЈЕ ПРАВОМ КРАЉИЦОМ ЦВЕЋА.

стављају се у маховину и држе у топлим и влажним просторијама.

Чаробна орхидеја није само празник за очи. Од једне врсте добија се зачин ваниле, главни извор прихода острва Мадагаскара где се највише гаји. Друга врста, која расте по сунчаним ливадама и пропланцима, има кртолу од које се прави напиток салеп а примењује се и у народној медицини.

Широм света постоје многобројна удружења љубитеља овога цвета. Само у Аустралији има их око педесет. Свако ко је једном видео дивне цветове орхидеје, чији чудесни облици, чаробне боје и мирис представљају ремек — дело природе, никада не може да их заборави.

ПОЛИТИКНИ
ЗАБАВНИК

ОРХИДЕЈА РНАЛАЕНОР-
SIS ГРОЗДАСТИХ ЦВЕТО-
ВА ПОРЕКЛОМ ЈЕ ИЗ АЗИ-
ЈЕ. ЦВЕТА ДВА ПУТА ГО-
ДИШЊЕ: ЗИМИ И С ПРО-
ЛЕЋА.

МАЛИ И ГОЛИ

ЗГОДЕ ФРАНЦУСКИХ МЕСТА С НЕЗГОДНИМ ИМЕНИМА

Широм Француске постоје градови и покрајине који носе чудна и смешна имена. Њихови житељи подnose их с мање или више филозофског мира и доброћудности. Међутим, понекад се и нађуте... Тако, на пример, становници места Поршери (Свињац) у Горњој Вијени, Јужна Француска, никако не воле када их суседи називају свињама.

Долази до крупних речи када за њима грокну, правећи невин израз лица. Још од 1932. године они пишу молбе у жељи да промене име у Дарсонвал, у част научника Арсена д'Арсонвала који се ту родио 1851. године и касније се прославио проналаском електрофизиотерапије. Њиховој жељи још се није удовољило: администрација, која одлучује о оваквим проблемима, веома је сложена и обухвата чак и консултовање министра унутрашњих послова.

ГАДНА КАПЕЛА

Нека места су, међутим, успела да преброде све ове бирократске препреке и промене своје незгодно име. Тако је место Шапел-Мош (Гадна Капела) у Северној Француској, успело, после само четири године чекања, да добије име Шапел д'Анден. Надлежне власти су изишле у сусрет молби његових становника, који су тврдили да име места просто одбија туристе, а туризам је извор зараде читаве ове лепе, шумовите покрајине. У ствари, Мош (гадан) је име човека који је, некада давно, подигао прву црквицу у месту, али туристи то нису могли да знају и избегавали су ово, иначе веома привлачно месташце.

У истој покрајини, на северу Француске, место Сен Фрембо сир Пис успело је да се, на званичан начин, ослободи незгодног имена реке Пис (пишкити) на чијим обалама лежи. Сада се место зове једноставно Сен Фрембо. Власти, ипак, нису ишле толико далеко да промене и име саме реке веома бо-

гате рибама, које не беже од њеног ружног имена.

Место Нансоа сир Орнен у Мези (Северна Француска) зове се тако тек од 1935. године. То је раније била општина Нансоа л'Пети (Мали Нансоа), име које његови житељи нису могли да поднесу, поготово што се у суседству налази много мање место с именом Нансоа л'Гран (Велики Нансоа). То за оне који одлучују о промени имена не би никако био довољан разлог да

1935. године председник републике није био Албер Лебрен, родом из ове покрајине. Ова чињеница била је пресудна.

КОРИСТ ОД ПСОВКЕ

Године 1963. један новинар је, грешком, објавио у штампи да је место Коно у покрајини Гард (Јужна Француска) поднело молбу за промену имена. Новост је, међутим, одмах демантована јер становници Коноа (то је једна ружна псовка) никако не желе да се одрекну овог

живописног имена. Већ одавно они не реагују на подсмехе суседа.

Они су на време схватили да је у веку у коме живимо веома важно да се о неком прича и, најзад, ово име привлачи велики број туриста. Многи аутомобилисти, када прочитају име места, заустављају се да купе разгледницу и насмеју своје пријатеље — прича продавац дувана. — Пошто су се већ зауставили, они обично и нешто попију или чак и ручају. Ако им се допадне наша кућиња и природне лепоте, долазе нам поново.

Постоји још једна општина ојачена именом које носи. То је Монкик. По правилу, последње слово овога имена треба да се изговори али туристи уживају да га не изговоре, а када се каже Монки то значи „моја стражњица“.

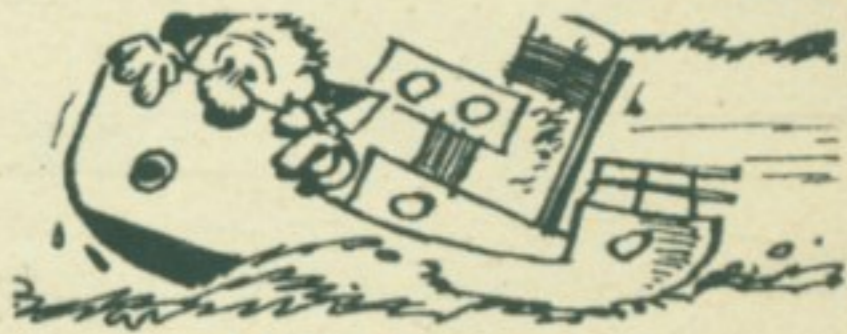
У општини не постоје списи који би објаснили како је место добило тако незгодно име. У књизи „Имена француских места“ Ернест Негр каже да кик значи брдо, узвишица. Монкик би, значи, био плеоназам јер и мон значи исто. Проблем овога места је само у изговору имена.

Исти корен објашњава и име Кикирон (округла стражњица) и Воклузи. То је у ствари Округло брдо, чији су становници такође жртве веселих шала туриста и комшија.

Да завршимо ову шетњу по смешним местима у Француској са селом Ни (голи) у општини Периње. Ово место прочуло се пре неколико година захваљујући једном препредењаку који је објавио у малим огласима да, за одређену суму новца, шаље уметничке фотографије голих (д ни). Они који су новац послали, не мало су се изненадили када су, уместо очекиваних слика, угледали пејзаже овог лепог села.

Пјер Бонт

● за најбржи трговачки брод на свету сматра се амерички пароброд „Јунајтед Стејтс“. Он прелази Атлантик за три дана,

десет часова и четрдесет минута. Брод плови брзином од 35,59 воровра или 65,8 километара на час.

● за највећи цвет на свету сматра се цвет биљке rafflesia

amoldi који је тежак око 6 до 7 килограма а пречник му достиже и до 2 метра.

● најтоплији дан у овом веку био је 13. септембар 1922. године у месту Азизија у Либији. Тада је забележена температура од 57°8 Целзијусових. Најхладнији, пак, био је 1965. године када је температура на Јужном полу износила 94°5 Целзи-

јусових. Треба напоменути да се дневне температуре мере у сенци да би се избегла зрачења која би на Сунцу дала другачију температуру.

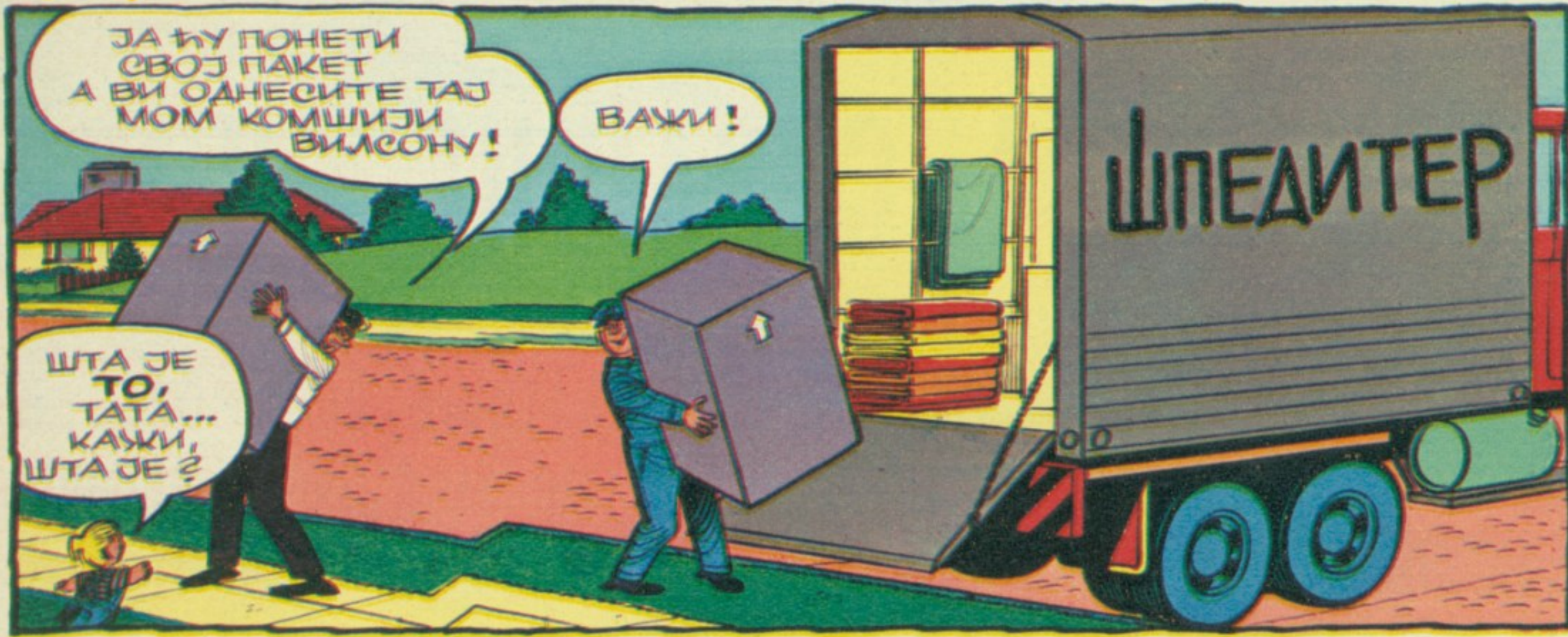
● време које је један енглески бродски стјуард провео после бродолома у Азорима на једном сплаву — равно четири и по месеца — од 23. новембра 1942. до 5. априла 1943. године, може се с правом сматрати за рекорд.

● рекорд у брзини куцања на писаћој машини у Француској износи нешто више од 100 речи у минути; а у Америци он износи 147 речи на обичној и 216

речи у минути на електричној машини. Да поменемо и куцање просечне кинеске дактилографкиње која искуца највише 3 до 4 речи у минути. То не треба да нас чуди ако знамо да једна кинеска писаћа машина има 1500 слова!

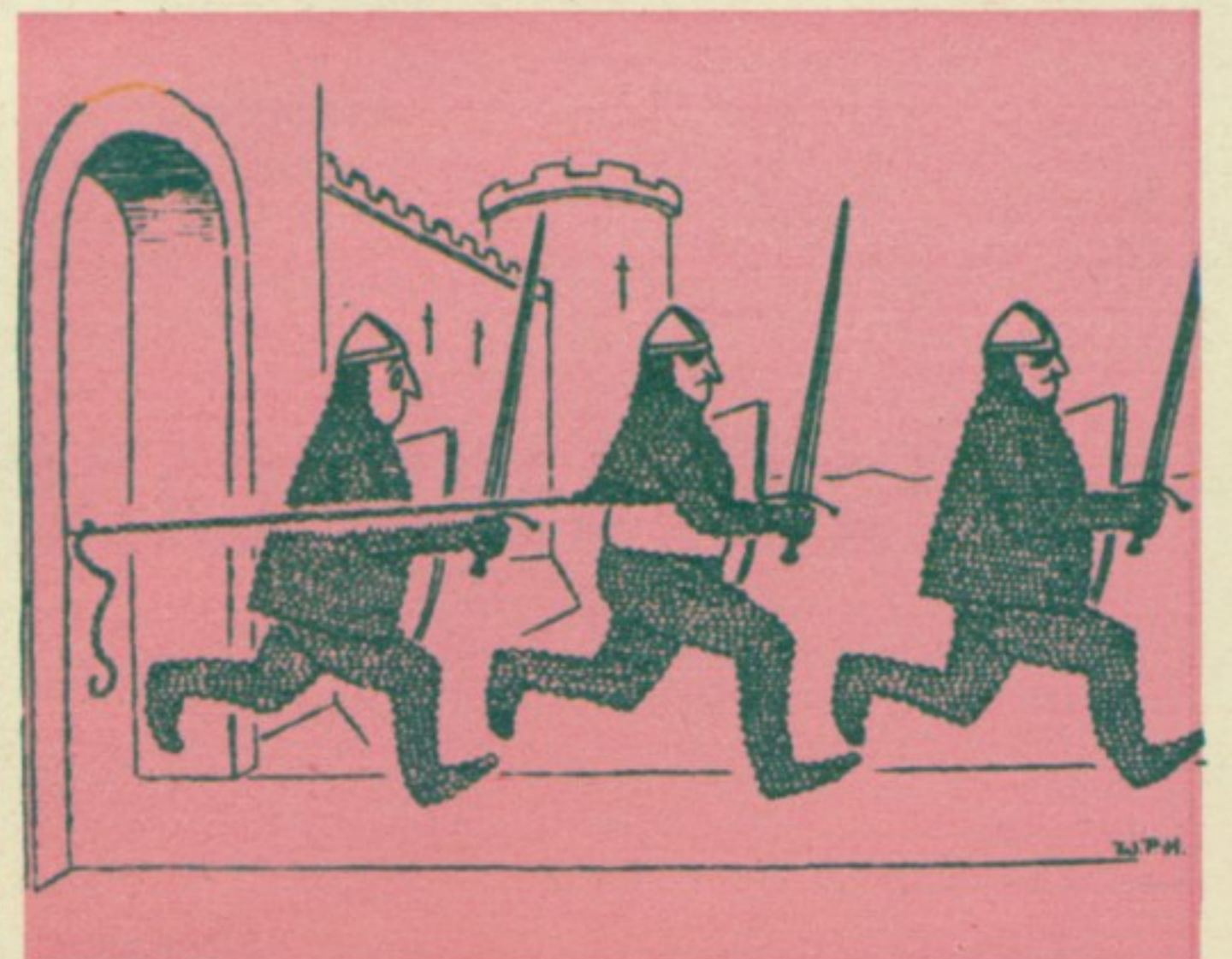
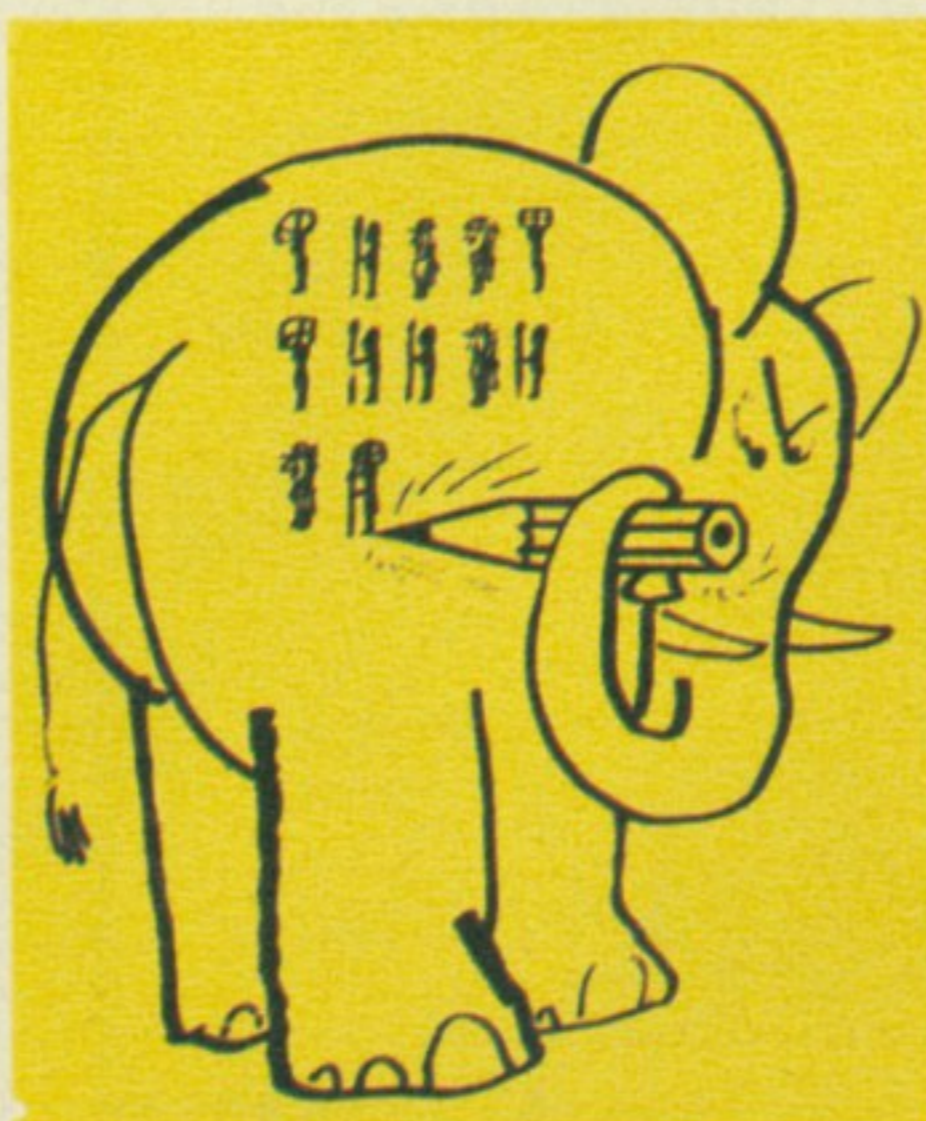
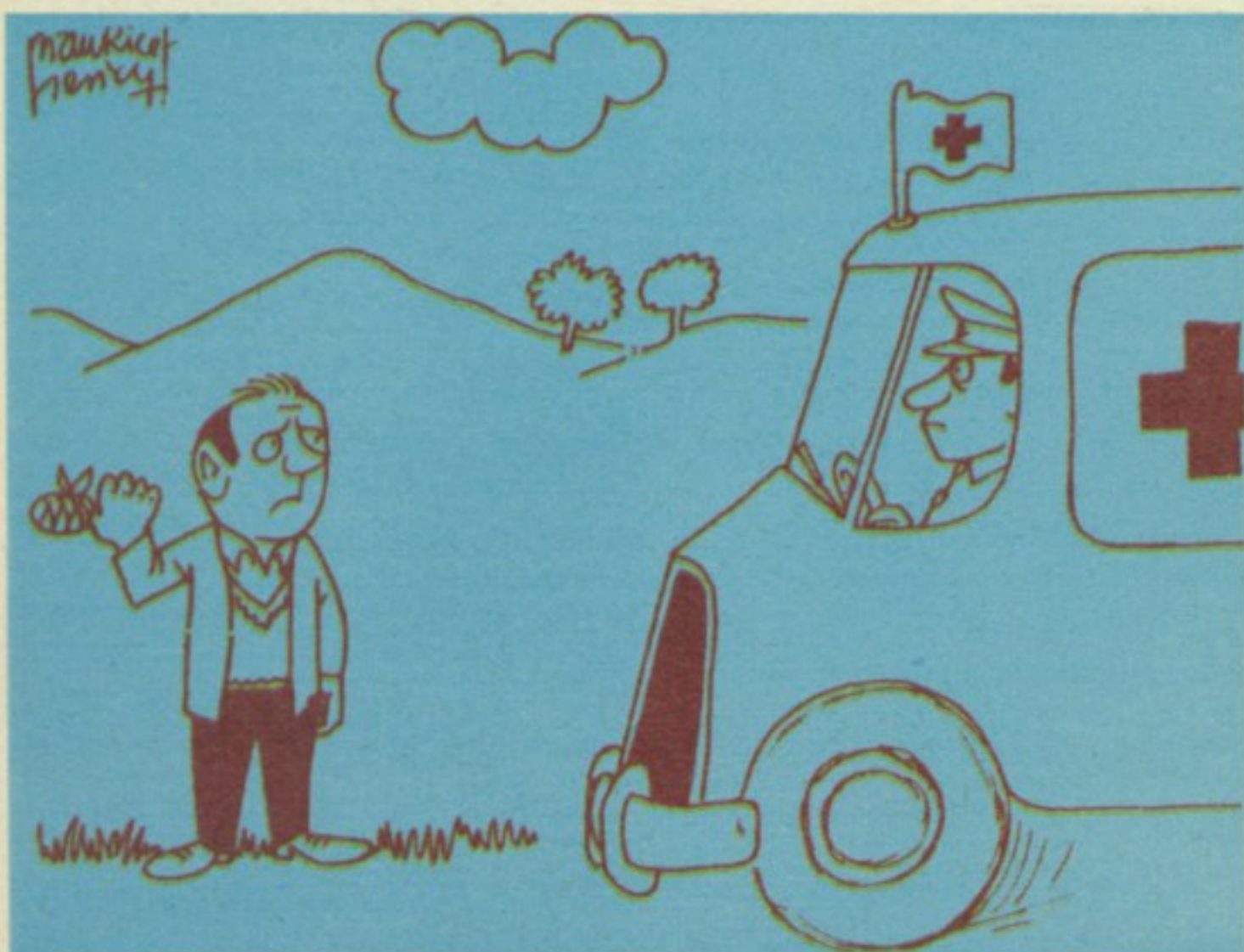
ДЕНИС ШАМПИОН

ШТИТ ЗА КУКАВИЦУ

Становници Нове Британије, једног од највећег острва Меланезије, многим својим обичајима разликују се од осталих Меланезана. Као плату за рад они примају аустралијски новац, али у међусобној трговини за плаћање им служе седефне шкољке. Од свих Меланезана једино се они служе „дувачким“ оружјем: стрелама које се дувањем избацују из дугачке шупље трске. Нова Британија је такође једино острво чији становници у свом „ратном арсеналу“ имају и штит. Остали Меланезани сматрају да са штитом одлазе у борбу само кукавице што се за Новобританце ипак не би могло рећи. Њима у ствари штит служи само као украс уз свечану одећу коју облаче приликом свечаности. Зато су им штитови тако шарени и лепо.

ХУМОР БЕЗ РЕЧИ

ЗНАТЕ ЛИ

Обележите право значење речи. Ако имате свих пет погодака, дајте себи оцену — одлично са похвалом. За четири поготка оцена је — одлично, за три — врло добро, за два — добро и за један — довољно.

1. КЕСОН

1. Велика врећа за брашно. 2. Направа за рад под водом. 3. Жучна кесица.

2. УСОВ

1. Поорана бразда. 2. Лавина. 3. Баштенска леја.

3. ДЕСЕТОБОЈ

1. Атлетско такмичење. 2. Стара мера за дужину. 3. Средњовековна битка.

4. СПЕКТАКЛ

1. Биљурно огледало. 2. Препона. 3. Представа.

5. ФЕЛАХ

1. Египатски земљорадник. 2. Сабља. 3. Уругвајска новчаница.

ОДГОВОРИ:

1. Велико звоно с коморама за постепено смањење ваздушних притиска. Употребљава се за радове под водом.
2. Лавина, снежна маса која се обрушава с планина ручице и затрпавајући све пред собом.
3. Атлетско такмичење у десет дисциплина: трчање на 100, 400, 1500 метара и 110 с препонама, бацање кугле, кошања и диска, скок увис, удаљ и скок с мотком.
4. Позоришта, прзор.
5. Египатски земљорадник, најчешће беземљах.

СЛОНИ САЊА СТРАШНЕ СНОВЕ

Све животиње да би живеle морају и да спавају. Додуше, многе пчеле раде по целу ноћ. Због тога, вероватно, и живе кратко — свега неколико седмица. Енглески биолог Артур Томсон испитивао је мозак пчела које су стално биле у будном стању: њихове моздане ћелије показивале су очигледне знаке претераног замора. Мозак им је био стар мада су саме пчеле биле младе.

Ако на свету и постоје животиње које не спавају то оне или мало живе или немају мозак и нерве. Сан — то је пре свега одмор који треба да обнови снагу замореног нервног система. Несаница убија брже од глади! Пас лишен сна угине за пет дана.

Дубок сан — привилегија

На жалост, дубок сан смеју себи да дозволе само неке малобројне животиње: оне које немају непријатеља и оне које предузимају нарочите одбрамбене мере.

Само животиње без мозга и живаца не морају да спавају

Најдубљим сном може се похвалити индијски дебелусти медвед. Он спава на земљи и то тако чврсто да га не може пробудити ни тресак поломљених грана ни најгласнији разговор. Сељаци, скупљајући грање, често буквално нагазе на уснулог медведа. Тада он скаче и, уплашен, удара човека шапом по лицу.

Шимпанзо спава 12—13 часова. Углавном ноћу, али мало дремне и после ручка. Птице спавају 13 до 16 часова. Свиње су велике спавалице. Ипак, рекорд припада једној змији за коју кажу да се буди само око подне: два часа тражи шта би појела а затим опет блажено заспи и спава све до сутрадан у подне.

Заморчићи готово уопште не спавају: они само дремају склапајући очи на два-три минута.

Делфини понекад по читаву седмицу — и дан и ноћ — прате бродове. А кад онда спавају? Пливајући: усну на тридесетак секунди. Опити извршени последњих година показали су да је воденим животињама, да би се добро наспавале, потребно неупоредиво мање времена него сувоземним. Чак се и човек осећа потпуно одморан ако у кади пуној воде одспава свега три часа. Тајна је у томе што свако тело потопљено у воду долази у неку врсту бестежинског стања због тога што вода неутралише силу Земљине теже. Због тога се животиња која спава у води брже и боље одмори.

Слонови спавају 2 до 3 часа од 24. Француски краљ Луј XIV имао је слона који се „прославио“ тиме што за пет година живота у заробљеништву ниједном није легао на земљу. Спавао је стојећи ослоњивши врхове кљова у рупе на зиду које је сам издубио. Тек касније су Французи сазнали да у томе нема ничега чудног: слоновима често спавају стојећи.

Сви знају да и коњи спавају на ногама. Али, да ли сте чули да на исти начин често дремају и магарци, овце, краве, лисице и мишеви? Један ракун спавао је, кажу, стојећи на... задњим ногама. И то не на земљи, већ на грани, наслонивши се на стабло.

Слепи мишеви, лењивци и летеће лисице спавају окачени о грану с главом надоле!

Комфор пре свега

Гориле, шимпанзе и орангутани, не штедећи снагу, сваке вечери припремају себи удобну постељу од гранчица и лишћа. Слонови воле „јастуке“. Кад су на слободи они стављају главу на густо шибеље или на термитњак. Лисици је јастук сопствени чупав реп. Склупчавши се, лисица га ставља себи под главу. Тако поступају и панда и велики мравојед. Само, њима је реп не само јастук већ и — јорган.

Због свог дугачког врата нојеви не спавају као остале птице главе заривене у перје, већ је или подижу високо или је истежу на-

СПОРТСКИ КАЛЕИДОСКОП

ПРВИ ДИЗАЧ ТЕРЕТА

Прва такмичења у дизању терета приређивали су, кажу, немачки пивари. Колико је тачно тешко буре пуно пива — нико није знао. Али је једно било сигурно: много. И једном је пивар Ханс Бек успео да такво буре подигне изнад

главе. Тренирање с буретом добро је послужило Хансу: шеснаест година касније, он је уочи првих олимпијских игара освојио у Ротердаму титулу шампиона Европе у дизању терета.

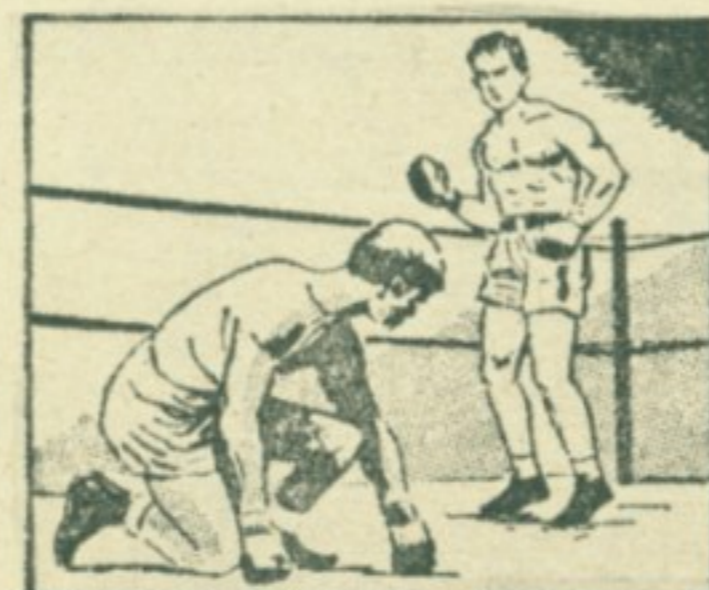

ЧАМАЦ У МУЗЕЈУ

Традиционалне веслачке утакмице између Оксфорда и Кембриџа установљене су 1829. године. У првој утакмици побе-

СЕДАМ ПУТА НА ПОДУ

У мечу који је требало да одлучи коме ће припасти титула светског првака у боксу тешке категорије за 1919. годину, Џек Демсеј је седам пута бацно на под свог противника Џеса Виларда мада је овај био тринаест сантиметара виши од њега.

КРАТКОТРАЈНА СЛАВА

У читавој историји боксерског спорта титулу светског првака најкраће је носио Француз Ежен Крики: свега 55 дана. Наиме, он је 2. јуна 1923.

године одузео титулу светског шампиона у перолакој категорији Килбејну а већ 26. јула изгубио је у борби против Дандија.

ТУЉАН СПАВА НА СУНЦУ АЛИ ПОНЕКАД ОДРЕМА И НА ДНУ МОРА

пред положивши је на земљу.

Кад пловка спава на води, она једном ногом завесла с времена на време. Због тога лагано кружи на једном месту па је ни ветар ни таласи не могу да однесу према обали где је опасно.

А како спавају рибе? Рибе које не живе на дну већ у средини воденог слоја спавају — лежећи. Затворивши очи трепавицама, ајкуле спавају на боку, при-

ОВАЈ КОЊ ЗЕВА И НАСПАВАЋЕ СЕ СТОЈЕЋИ

самој површини мора тако да понекад и бродови налете на њих. Риба-месец такође спава на боку, љуљушкајући се на таласима.

На дну мора или реке рибе спавају на разне начине: једне на боку, друге савијене у лук, треће стојећи а четврте наглавачке. А патуљасте и електричне сомови спавају — на леђима.

Познати амерички истраживач Вилијам Биб наишао је једне вечери на читав логор риба које су спавале у плићаци крај обале. Биле су то рибе — балони: неколи-

И једне такве ноћи без сна, један француски пилот упао је у спаваћу собу ластва бре-гуница и — силно им поза-видео.

Летео је високо изнад непријатељских положаја, у гашеног мотора, да га не би чули. Клизио је кроз ваздух лагано и бешумно. Испод њега белело се море од облака, изнад њега је блистао месец. Када се авион, планирајући, спустио до три хиљаде метара, пред пилотом се указала необична слика: свуда унаоколо, све док је поглед сезао, мале црне птице раширених крила бешумно су лебделе над понором. Спавале су!

Галебови и албатроси, летећи над морем, такође могу слатко да одремају у ваздуху!

Мрави закључавају врата

Пре него што се повуку на починак, мрави добро затворе све улазе на свом мравињаку. А они који нису успели да још за виде-ла стигну до куће, спавају где се затекну потраживши било какав „кров“ над главом. Неки мрави, кад се у море од посла, одспавају мало и преко дана. „Они изаберу — пише познати енглески биолог Џулијен Хаксли — неко мало удубљење у земљи и ту легну чврсто приљубивши ножице уз тело. А кад се пробуде (обично после три часа одмора) онашају се слично људима: протежу се, истежу главу и свих својих шест ножица, а чељусти широко отворе, баш као да зевају.

— Животиње — звери у сваком случају — сањају. То је неоспорно. И често имају страшне снове. Слонови, уплашени страшним сновима, трубе у сну. Шимпанзо усред ноћи почиње да кричи а кад се пробуди од сопственог гласа и отресе страшних сна — поново заспи.

ко стотина риба спавало је на десном боку, лако се покривши песком.

Доктор Гацер из Минесоте фотографисао је необично рибељне коначиште. У једној реци угледао је јато пастрмки које се одмарало на дну: све рибе (а било их је више од стотине) лежале су постројене, као војници на паради, у осам потпуно правилних редова на подједнаком одстојању једна од друге!

У Европи је беснео рат. Нико није мислио о томе где и како спавају животиње. И сами људи спавали су било како и било где, борили се против непријатеља.

УНИВЕРЗАЛНИ ПЕНДРЕК

Полицијска палица коју је пронашао један њујоршки полицајац као да потиче из арсенала Џемса Бонда. Поред цепене електричне лампе на врху, у унутрашњости палице налази се и 30 метара најлонског ужета израђеног на сантиметре. На средини палице налази се и нарочит уређај помоћу којег се, ради прецизнијег циљања, може причврстити револвер. Још једна особина палице: не потоне кад падне у воду.

КУТАК

ВЕСЕЛОГ
архивара

ГОСТОВАЊЕ ИЗ СТРАХА

Покојни Нигл Брјус, велики енглески комичар, кренуо је на своје прво гостовање по Америци — из страха.

— Проводио сам викенд на једном малом али брижљиво обрађиваном имању у Сарију — прича Брјус — У недељу сам устао рано, пре домаћина и осталих гостију, и одлучио да се пре доручка проше-

там. Док сам шетао, поглед ми је пао на крупну брескву, једину зрелу на читавом дрвету. Изгледала је толико лепа и сочна да нисам одолео искушењу: убрао сам је и појео.

Кад сам се вратио у кућу домаћица је већ седела за столом и пила кафу. Дочекала ме је речима: „За мене и мог мужа ово је велики дан. Данас нам долазе чланови жирија који треба да оце не успехе вођара у читавој покрајини. Двадесет година доказивали смо тим неверним Томама да се и под нашим поднебљем могу одгајити одличне брескве. И најзад смо успели у томе. На нашој брескви дозрео је први плод“.

Научник и бомба

Хелен Бакли, секретарица Александра Флеминга, проналазача пеницилина, пише у својим успоменама да јој је једног летњег дана 1944. године Флеминг нешто диктирао када су изненада прве сирене објавиле да се Лондону приближавају немачке летеће бомбе

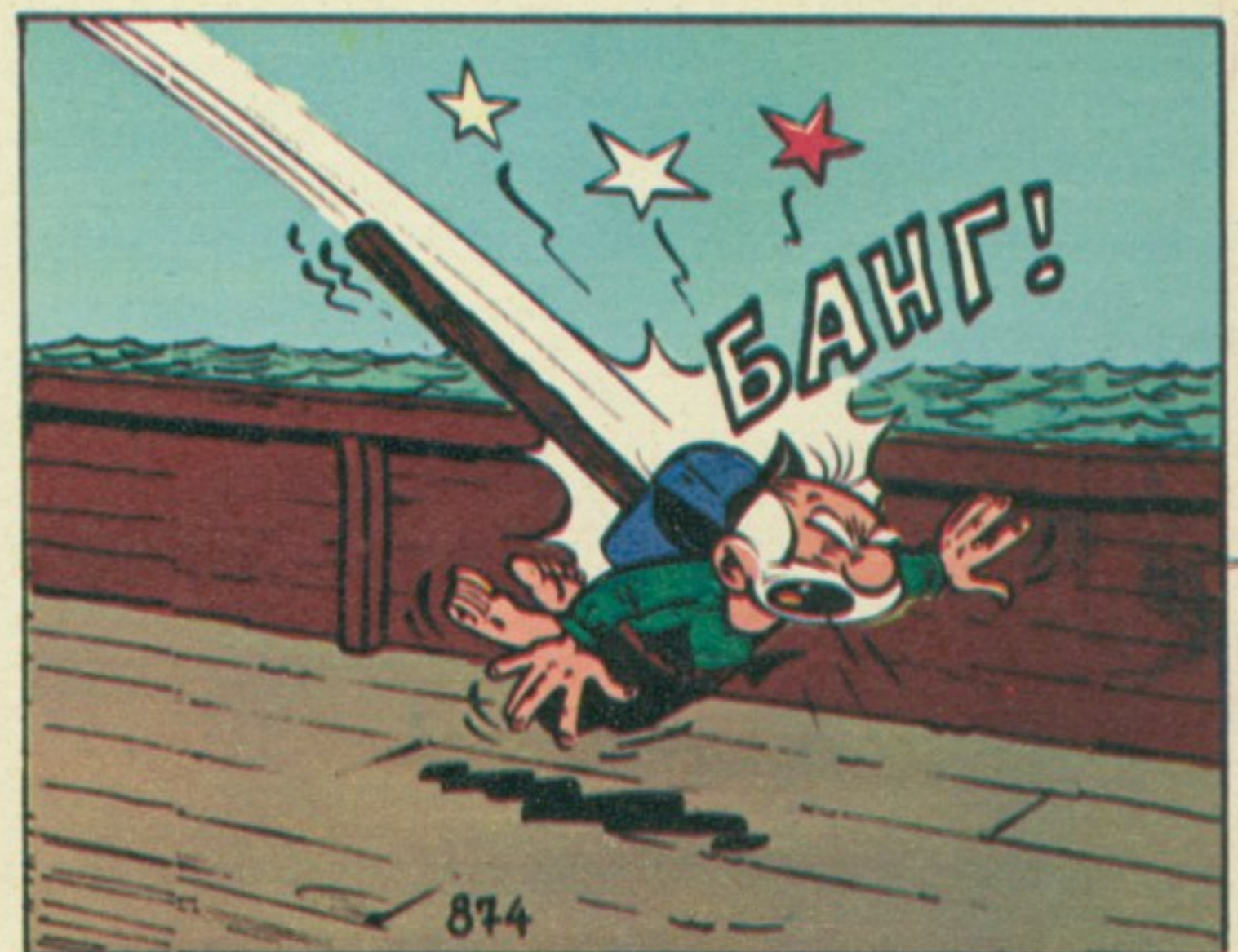
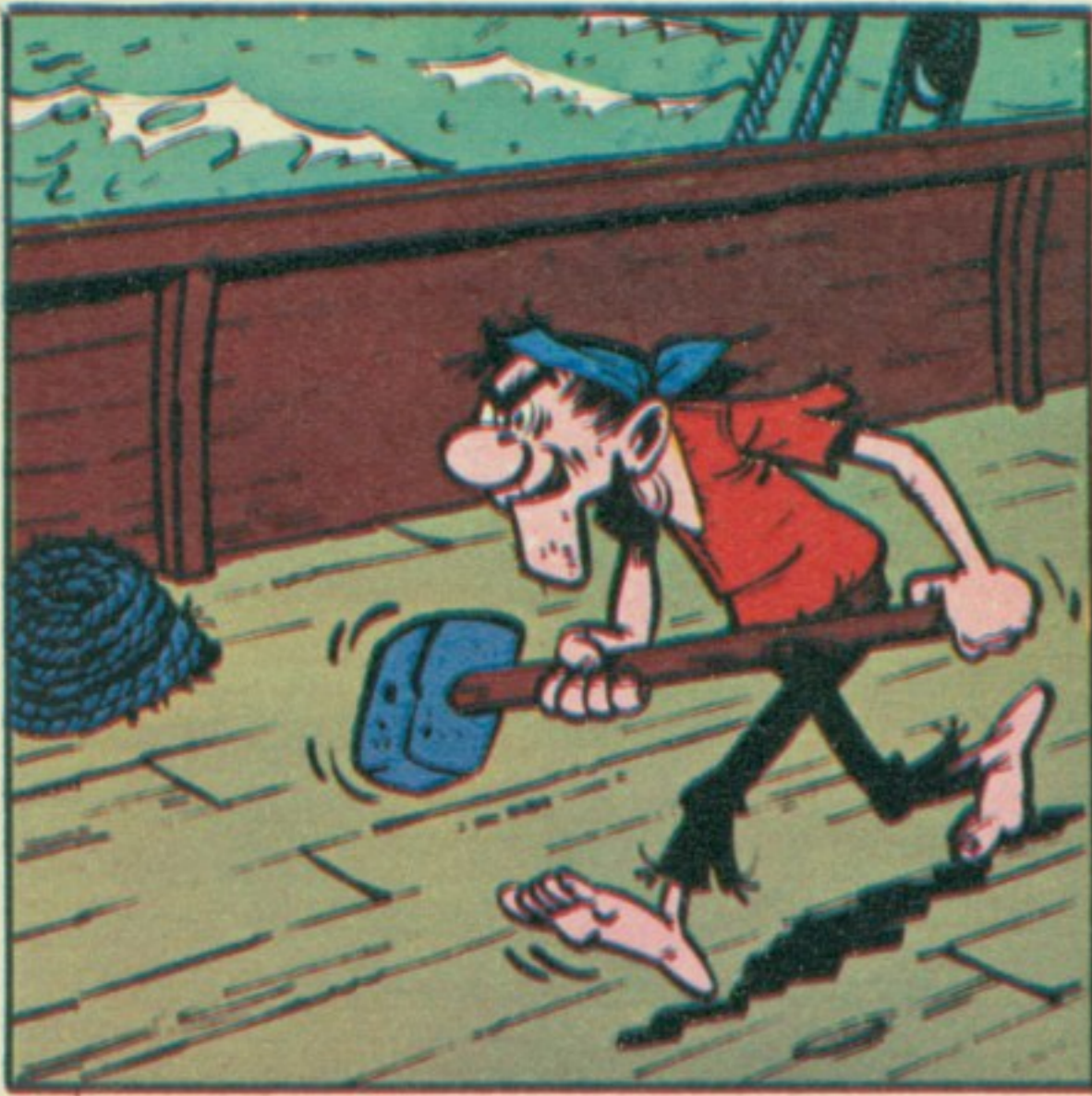
„Дигла сам главу мало нервозно, надајући се да до даљег знака за узбуну неће доћи. Али, сирене су заурале и по други пут. Из даљине се већ чуо звук летеће бомбе. Засвирале су и треће сирене: то је значило да

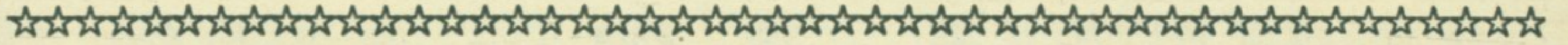
бомба лети право на град. Већ сам је видела кроз прозор и зној је почео да ми се слива низ лице. Једва сам држала оловку. Погледала сам Флеминга испод ока — ниједна црта на лицу није му се покренула. Најзад је бомба пролетела изнад наших глава: цела зграда се затресла а предмети на столу за којим смо радили зазвектали. И тек када се звук летеће бомбе више није чуо и када су сирене објавиле престанак узбуне Флеминг се пренуо, погледао ме и викнуо: „Лезите!“

ОСТРВО С БЛАГОМ

ТЕКСТ: А. РЕЈМОНА
ЦРТА: М. РЕМАК

ПЛАВА ПАТРОЛА

ТРИ ЕНГЛЕЗА И ЈЕДАН ЈУГОСЛОВЕН У ПАКЛУ ПРОТИВ АВИОНСКЕ АРТИЈЕРИЈЕ

Полазимо! — командовао је енглески потпуковник Вајд пребацивши торбу са мапом преко рамена. Затим се обратио високом плавокосом младићу: — Капетане, ви ћете ме пратити. Не испуштајте ме из вида. Сигуран сам да ће нам на Криту придружити срдан дочек.

Капетан се само осмехнуо и овлаш поздрављајући у знак да је разумео, крену према својој машини.

Неунишћива база на Криту

Летели су у групи. Напред на свом харикену потпуковник Вајд. Мрмљао је нешто неразумљиво себи у брду, тражио је на карти убележене непријатељске противавионске батерије.

— Пажња, „соколови“ — укључио је радио — последње обавештење: Прекидају везу све до циља. ОБРАТИТЕ ПАЖЊУ НА БРОЈ ТРИ!

„Три“ је била јака противавионска батерија смештена на једној повећој стени. У свим дотадашњим нападима на Крит она је пилотима енглеског ваздухопловства била три у оку.

— „Соколови“, прекидају — јави се поново потпуковник. — Јављам се кад стигнемо!

„Плава патрола“ од четири харикена, летела је над Средоземљем према северу, сасвим ниско у бришућем лету. У патроли су се налазили најiskusнији пилоти ескадриле. Три Британца и један Југословен, капетан Ратко Јовановић.

Задатак који је четворка „харикена“ имала да обави био је више него тежак. На Криту се налазио јак немачки гарнизон и Немцима је било и те како важно да ову тврђаву у Средоземљу задрже за себе и зато нису штедели с њеном одбраном.

Раздаљину од тих двеста миља харикени су прешли као од шале и ускоро су угледали лепо острво. Зелено, ту и тамо прошарано мрким мрљама стена, изгледало је нестварно у плавој пространости мора.

У почетку Немци су ћутали. Тек понеки топ би се огласио пипајући раздаљину до плаве патроле. Једна граната експлодирала је високо над Вајдом што је он пропратио псовком.

Злокобна шишина

Сада су већ били на домаку самог острва и пилоти су сасвим јасно могли да разазнају двадесетак возила у луци која су преносила терет са бродова.

— Који им је ђаво! — јави се један од пилота изненађен необичном тишином. Али није дочекао одговор. С острва се, према авионима, одједном стушти прави ураган противавионских плотуна.

— Ето шта им је! — одврати Вајд. — За мном!

Немци су тукли немиле. Овакво расипање било је необично за педантне Швабе.

Док су кружили над острвом у стопу прагањани шрапнелима, јави се капетан Ратко Јовановић.

— Говори „пети“. Дозвољавате ли да почнем?

Вајд не одговори одмах. Ратко га предухитри:

— Полазимо, сер!

С висине од четири хиљаде метара његов харикен се као кобац стуштио у ватрену завесу. Остали више нису могли да га виде.

— До ђавола! — љутнуо се Вајд, али осетивши да је сада и понос у питању, нареди: „За мном!“

Добар погодак!

У тренутку када је донео одлуку да напада капетан Јовановић није имао у нишану одређен циљ. Видео је само да доле за његове ракете и митраљезе постоји доста примамљивих мета, али још није одабрао ниједну. Међутим, кад се већ нашао у завеси, знао је да мора брзо да изабере себи циљ. То је био један брод окренут према њему читавим својим боком.

— Њега — помислио је, повукавши палицу мало ка себи да би се брод нашао у нишану, и када је био на свега триста метара од њега укључио ракете.

— Добар погодак! — јавио се Вајд. — Капетане, у другом налету — кеј!

Сада је на реду био вођа патроле. Неколико камиона било је погођено.

Онда је опет дошао ред на Ратка. Тамо напред три харикена извлачила су се нагоре. „Добро је“, помислио је Ратко, „сви смо на броју“.

Од противавионске завесе је био удаљен неких стотинак метара. Стегао је зубе и у тренутку кад је око њега почело да пуца за секунд је затворио очи. Знао је да му је авион избушен још од првог налета и сада је поново чуо добовање по металном трупу и крилима.

Сад је у мрежи нишана имао кеј. На њему ни живе душе. Са преко 600 километара на час његов харикен се обрушио према обали. И управо кад је хтео да притисне на обарач, у лице

му шикну топао млаз тамне и масне течности.

Рањен сам! Најрег, кајешане!

Било је то уље. Директан погодак разбио је резервоар и метақ се зарио у седиште више Раткове главе.

— До врага! — стигао је да узвикне Ратко јер је у том тренутку већ прелетао оне камионе. Али, даље нешто угледао је вешто камуфлиране кровове приземљуша. На картама „плаве патроле“ то место је било означено као складиште бензина. Било је довољно само једно запаљиво зрно. Цела побана наша се у пламену.

три. Претходно се јавио вођи:

— Нападам!

Али одговора није било. — Први, јавите се! — почео је да виче у микрофон. У слушалицама се прво зачуло крклање, а затим једва чујан Вајдов глас:

— Рањен сам. Напред, ка петане!

Враћила су се двојица

Ратко је погледао муницију. Имао је још до оног обавезног минимума, којим мора да слети у базу. У једном тренутку, када је већ отворио ватру из митраљеза његов авион се затресе. Опет погођен. У магновену је изгубио свест. Тренутак касније дошао је себи. Прво

ли два друга и једно острво у пламену.

Иако рањен, потпуковник Вајд је до касно у ноћ остао за својим радним столом. Шкртим војничким речником претварао је оних паклених пола часа над Критом у бројке и суве реченице: „Уништили 17 возила. Запалили складиште бензина и муниције. Експлозија се видела на километре. Много мртвих и рањених. Капетан Ратко Јовановић бомбардовао топове и бродове. Изгубили смо два пилота и два харикена. Вођа патроле рањен. Харикен капетана Јовановића неупотребљив. Пилот је слетео на трбух. Попрскан уљем, када је излазио није се могао познати. О овом неустрашивом пилоту, Југословену

КАД ЈЕ БИО НА СВЕГА ТРИСТА МЕТАРА ОД БРОДА УКЉУЧИ РАКЕТЕ.

За то време изнад Ратка Немци су постигли први успех. Један харикен је погођен и његов пилот није успео да искочи. Пао је са машином у море као упаљена буктиња.

Вођа патроле Вајд ни после тога није одустао. Командовао је поново напад. Три харикена улетеља су међу гранате. Изишла су само два: потпуковник Вајд и капетан Јовановић.

На реду је поново био Ратко. Одабрао је циљ број

му је било да провери да ли је авион читав.

— „Пети“, врати се! — чуо је Вајдов глас у слушалицама.

— Разумем! — одговорио је, а затим додао — Изгледа да сам погођен, иако машина слуша.

— Пази код слетања, поново се јавио Вајд. — Граната ти је разнела точкове.

Два харикена враћала су се у базу, с оштећеним машинама. Иза себе су остави

подносим посебан извештај...

Три дана касније, пред постројеним посадама авиона, на свим аеродромима енглеског ратног ваздухопловства прочитана је специјална наредба:

„... Сваком Британцу биће особита част ако га у ваздуху буде водио, или у борби пратио, ваздухопловчи капетан Југословен Ратко Јовановић...“

Б. Куч

• Погинуо 1944. године над Теслићем у спитфајеру

СТИГАВШИ У РАЗРУШЕНО ПЛАНИНСКО СЕЛО КОЈЕ СПАСИЛАЧКЕ ЕКИПЕ ЈОШ НИСУ ОТКРИЛЕ, ЛАЖНИ ДОКТОР ЈЕ ПРИТИСНУО АУТОМОБИЛСКУ СИРЕНУ!

У ПЛАНИНАМА СЕ ЗВУК ДАЛЕКО ЧУЈЕ! АЛИ, ОВДЕ СУ СВИ МРТВИ!

... А ОПЕТ СЕ НА ЊИМА МОЖЕ ЗАРАДИТИ!

ЛАЖНИ ДОКТОР НАСТАВЉАО ЈЕ ДА ТРУБИ И ЖИВОТ ЈЕ ПОСТЕПЕНО ПОЧЕО ДА СЕ ВРАЋА У "МРТВО" СЕЛО.

ХА! НИ ЗЕМЉОТРЕС НЕ МОЖЕ ДА УНИШТИ ОВЕ ВУКОВЕ!

ЖЕЛИМ ВАМ ДОБРО ЗДРАВЉЕ! ИЗГЛЕДА ДА ВАС СЛУЖИ!

ТАЧНО, САХИБЕ! САМО У ОВИМ НАШИМ РИТАМА НИЈЕ НАМ ВАШ ТОПЛО! МОЖДА БИ НАС...

... ТВОЈЕ ГРАДСКО ОДЕЛО МАЛО ЗАПРЕЖАЛО!

БИЋЕШ ЗА ГЛАВУ КРАЊИ АКО ХАМИД ДОЗНА ДА ЈЕ ИБН МУСЕФУ И ДЛАКА СПАЛА С ГЛАВЕ!

ОН ЗНА НАШЕГ ВОЂУ ХАМИДА! МОЖДА ЈЕ БОЉЕ ДА ХАМИД ОДЛУЧИ О ЊЕГОВОЈ СУДБИНИ!

ДА! МОЖДА ЈЕ ОН ПРИЈАТЕЉ НАШЕГ ВОЂЕ!

РАЗБОЈНИЦИ СУ ГА ПОВЕЛИ...

О, МОЋНИ! ДОВОДИМО ТИ...

ХЕЈ! МОЈ СТАРИ ПРИЈАТЕЉ ИБН МУСЕФ! НИСАМ ГА ВИДЕО ОД НАШЕ ПОСЛЕДЊЕ ЦРНОБЕРЗИЈАНСКЕ АКЦИЈЕ!

ШТА ТЕ ДОВОДИ У ОВЕ СУРОВЕ ПЛАНИНЕ?!

ПОСАО ЗБОГ КОЈЕГ САМ ДОШАО ДОНЕЋЕ НАМ ДОБИТ КАКВА СЕ САМО МОЖЕ ПОЖЕЛЕТИ! СЛУШАЈ САМО...

СУТРАДАН У ЗОРУ ЈЕ ДАН ИЗНУРЕНИ КОЊАНИК СТИГАО ЈЕ У СКЛАДИШТЕ ЛЕКОВА И САНИТЕТСКОГ МАТЕРИЈАЛА...

ПОМОЋ... О, ЗЕМЉАЧЕ, ПОМОЋ...

БРЕД ЊУМЕН НА МЕРКУРУ

СВАКА ЛИНИЈА НА БРЕДОВОМ ЛИЦУ ПАЖЉИВО ЈЕ ИЗМЕРЕНА А ОНДА ...

АУТОМОБИЛ КРЕЋЕ СА СТАРТА
КАО МУЉА

Поред мото-кроса све више улази у моду и ауто-крос. То су вртоломне трке аутомобила које се, баш као и мотоциклистичке, одвијају на немогућем џомбастом терену, пуном опасних природних препрека: јаруга, блата, воде. Најбоље стазе су оне дугачке отприлике километар. Са стране су обележене заставицама. Да би трка била узбудљивија, са старта увек крећу

ЕВО, САДА „ЛЕТИ“ ПРЕКО ЈАРКА

по два аутомобила. У трци се мери постигнуто време а за сваку оборену заставицу добија се казниени пен.

Наравно, сваки возач током трке покушава да се одлепи од противника и то не само да би избегао

АУТО-КРОС!

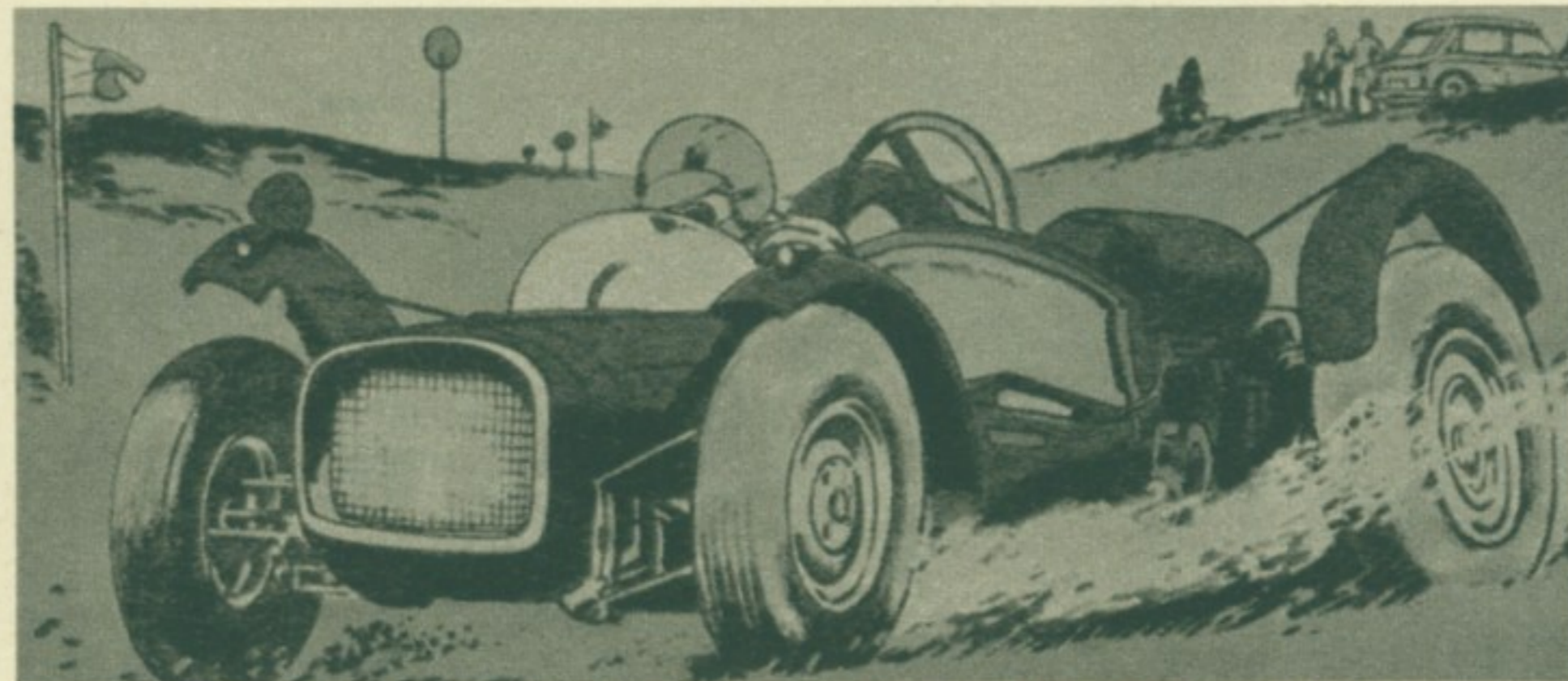
ЗА УЗБУДЉИВУ ТРКУ КРОЗ ПРИРОДУ ПОТРЕБАН ЈЕ ПРЕ СВЕГА
ХРАБАР ВОЗАЧ

НАЈЗАД, СКАЧУЋИ ПО
ЏОМБАСТОМ ТЕРЕНУ
И ЗАНОСЕЋИ СЕ ВОЗИЛО
СТИЖЕ НА ЦИЉ

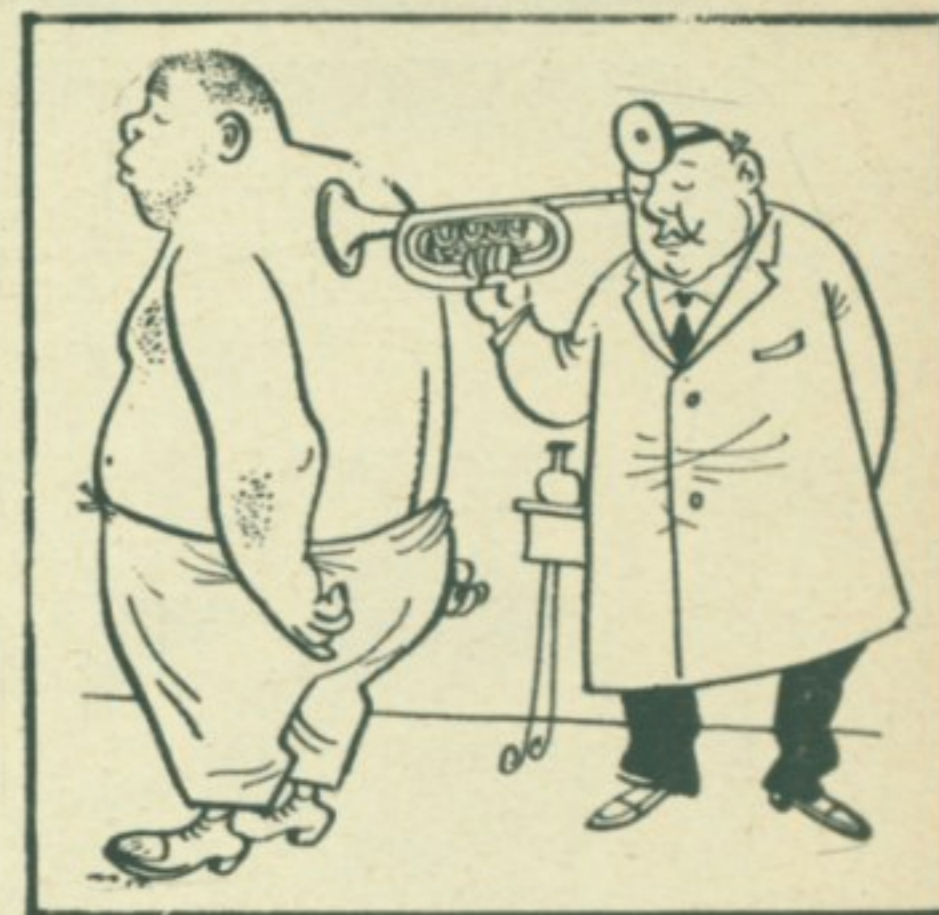
блато и прашину аутомобила који су испред већ и боље контролисао тешку стазу и бројне препреке: аутомобили често морају да лете и по неколико метара преко ровова и потока.

У Енглеској већ постоји национални шампионат ауто-кроса. Сматра се да су најбоља кола за овакве трке мини купер, малоцилиндрични форд, брзи лотус, али нису ретки ни сасвим обични аутомобили: не само у вансеријским болидима већ и у сваким колима може се учествовати на ауто-кросу ако возач има храбро срце. Из Енглеске нови спорт ауто-крос шири се великом брзином и по осталим европским земљама: можемо га зато ускоро очекивати и код нас.

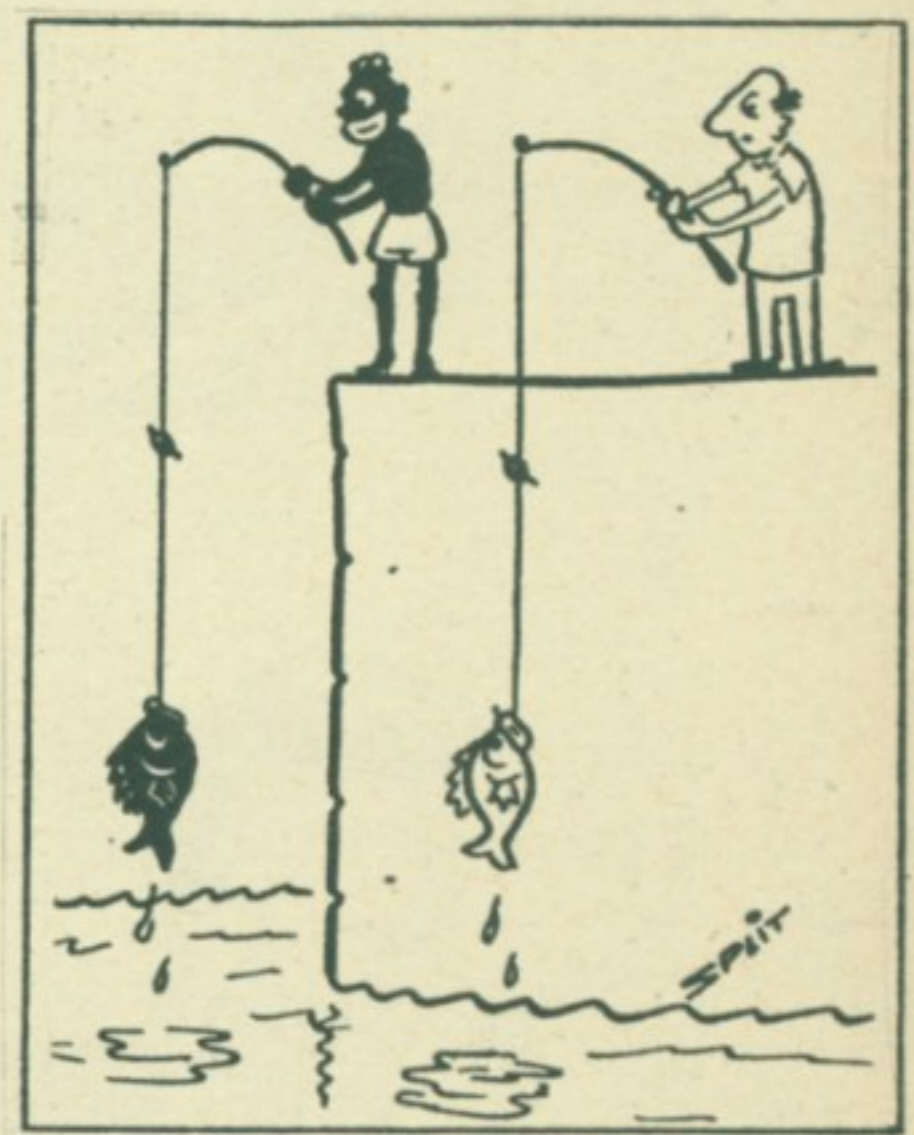

ПРОТОТИП АУТОМОБИЛА ЗА АУТО-КРОС, ВЕОМА ПОПУЛАРАН НА
ТАКМИЧЕЊИМА У ЕНГЛЕСКОЈ

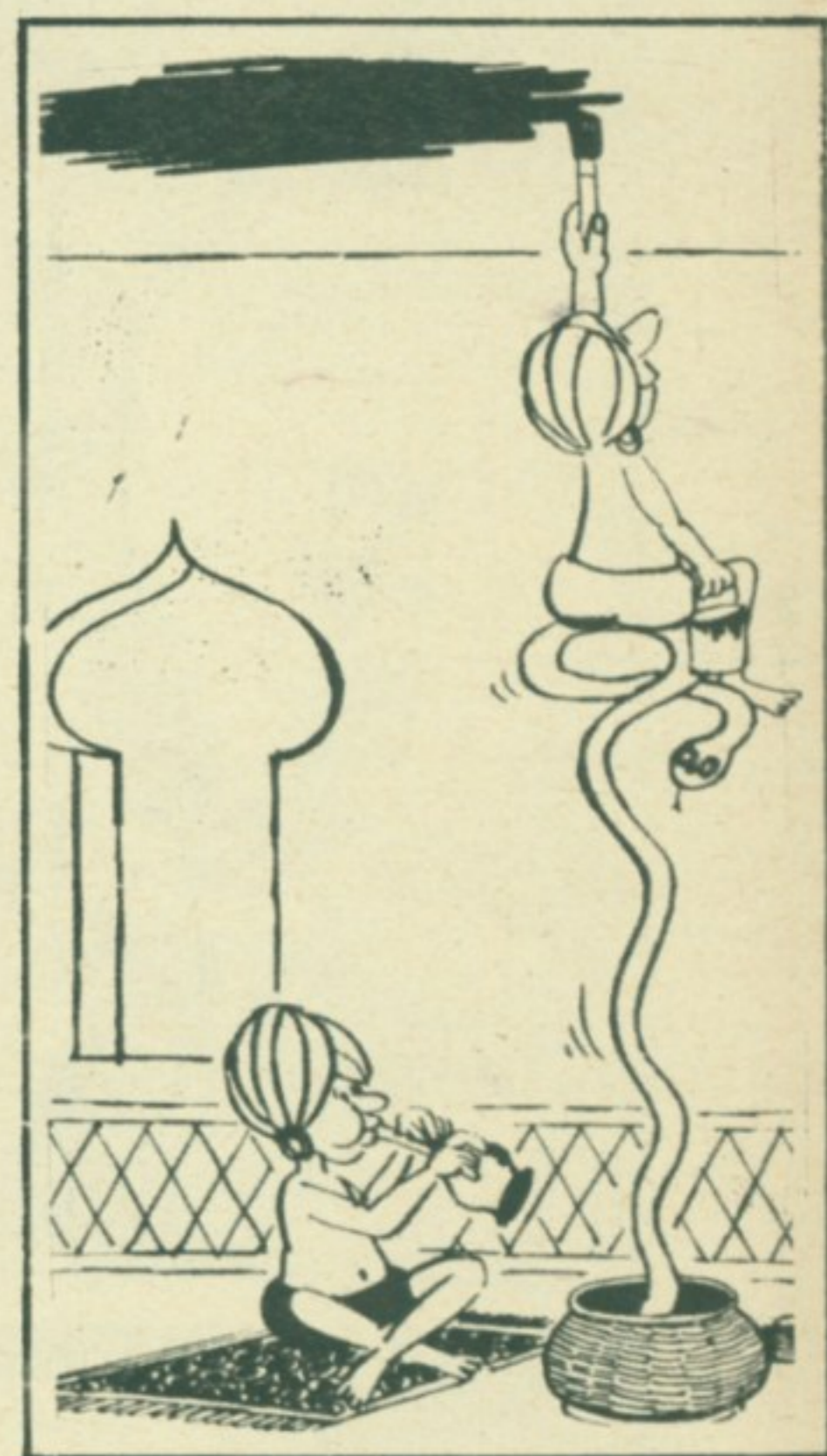
ХУМОР ***

БЕЗ РЕЧИ

БЕЗ РЕЧИ

БЕЗ РЕЧИ

ЈЕДНА
АЛИ ВРЕДНА

Ако не умеш да говориш, научи се да слушаш.

(Помпоније).

*****

Ситилор СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ ПРОДАВНИЦЕ

„ПИОНИР“
Његошева бр. 5.

„КОШУТА“
Маршала
Толбухина 25/29

**„БРАЦА И
СЕКА“**
Краља
Милутина 26

**„БАНОВО
БРДО“**
Козачинског 3

„КЕКЕЦ“
29. Новембра
број 91

ДЕЧА ОБУГА

ЕВА

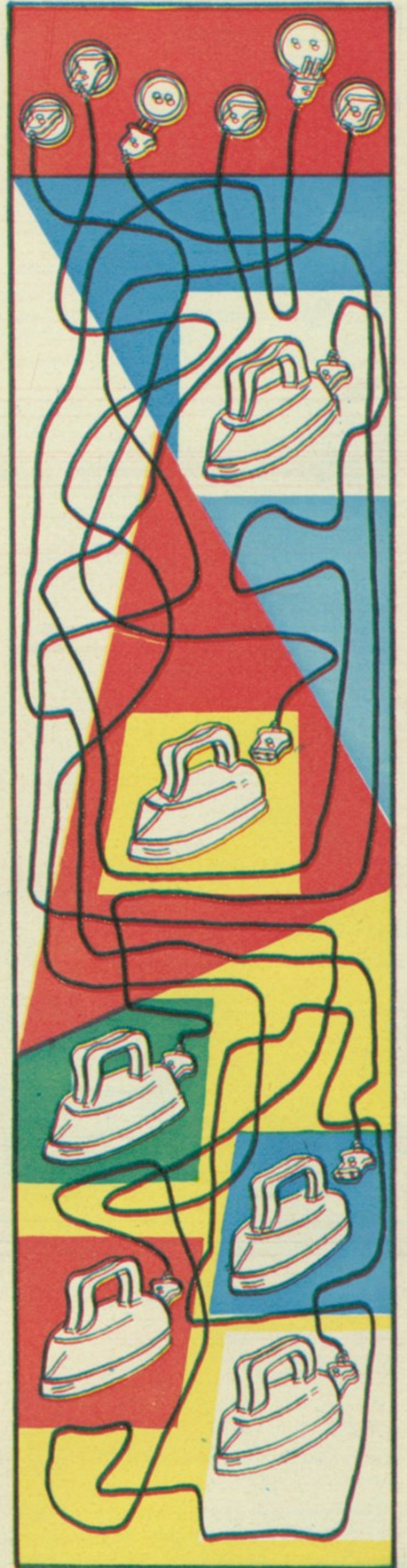
SARDINA

ЈА ВОЛИМ **ЕВА** САРДИНУ
СА ЗНАКОМ МОРЖА

*****

МАЛИ ДЕТЕКТИВИ

ПРОНАЂИТЕ КОЈА ЈЕ ПЕГЛА УКЉУЧЕНА

Од шест пегли које је наш илустратор нацртао само је једна укључена. На први поглед не можете погодити којом од њих можете одмах да пеглате јер су им гајтани изукрштани. Ипак, покушајте да је пронађете. Али, то није једини задатак: треба да откријете какве је све грешке наш илустратор начини цртајући остале пегле и гајтане. Да бисте добили петницу, задатак треба да решите за два минута. За сваки даљи минут оцена се смањује за један поен. Ако имате добру моћ запажања, петницу ћете лако зарадити.

ПОГРЕШАН ВЕК

МАЈКЛ КАРЗЕНС
ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

Госпођица Еплтон, секретарица предузећа „Даблас, Роган и Стреч“ седела је удобно заваљена у столицу иза свог писаћег стола, удубљена у глечање својих црвених сјајних ноктију, ка да су се врата собице за метле отворила и из њих изишао неки човек. Намештајући своје чудно одело са жутим и љубичастим пругама, упутио се одлучним кораком према писаћем столу.

— Да, — промрљала је секретарица.

— Рећи моје занимање — проговори човек.

Госпођица Еплтон је почела да узмиче.

— Изишли сте из оставе са метлама — изјавила је одлучно.

— Занимљиво — изустео је човек-зебра.

Време пупољака

— Али никога није било у остави за метле — рекла је госпођица Еплтон, трудећи се да не виче.

— Не пре — потврдио је човек.

— После. Ја бити четрдесет четири. Ми одуговлачити ствар. Рећи моје занимање. Важно за вашу фирму. Свакако. Свакако. Ја бити четрдесет четири. Трговачки представник.

ПАЗИТЕ НА ТРГОВАЧКЕ ПРЕДСТАВНИКЕ КОЈИ ДОЛАЗЕ ИЗ БУДУЋНОСТИ

„Праз, трговачки представник. Мој бли Кре. Трговци у годинама.“ У доњем десном углу писало је још: „44“.

Госпођица Еплтон подигла је телефонску слушалицу и добила је одобрење да пропусти човека кад јој буде зазвонило.

— Господин Стреч ће вас примити за један минут.

— Добро — рекао је Праз. — Са да бити време за брање пупољака мајске руже. Историјска изрека то веома стара. — Полетео је а госпођица Еплтон покушала је да уста не. Столица се измакла испод ње и полетела преко собе, а она је села на под. Праз се баacio на њу и пољубио је. Она је покушала да га одгурне, и тада је одједном осетила како је његово пругасто одело веома топло кад се додирне.

Зазвонио је телефон.

— Господин Стреч је спреман да вас прими — рекла је госпођица Еплтон.

— Ах — рекао је човек устајући. Послови. Ја вратити се. — Изву-

вог посетиоца нешто зачудиле, Џорџ Стреч то није показао. Док се Праз приближавао његовом писаћем столу, устао је пружајући му руку:

Изволите, господине Праз — рекао је. Седите!

Праз се тешко спустио у показану фотељу. — Ви пословни саветник јесте? Ви способни да распростирете нове производе?

— Па, обично се — рече Стреч — не бавимо таквим стварима, али си гуран сам да можемо покушати.

— Одлично бити. — Праз је из сакоа извадио предмет који је лично на ручку. Протресао га је и из ручке је испала велика торба. Ручка је висила у ваздуху а торба се држала за њу. — Наше производе вам показивати.

Стреч се чврсто ухватио за наслон и с тешком муком сачувао изглед равнодушности:

— Одакле долазите? — једва је изговорио.

Праз је приметио да Стреч посматра торбу.

— Управо тако — признао је Стреч.

Праз је ставио торбу на писаћи сто и отворно је.

— Ја вама показати различите производе и, истовремено, у искреност своју убедити вас. — Отворио је први одељак и из њега извадио плочицу од сребра: — То бити удвостручивач материје — изјавио је.

— Удвостручивач материје? Ах, да, то би било довољно да ме увери.

Стреч је гледао светлуцави предмет који је Праз држао у руци, за тим је потражио новчаницу од једног долара у новчанику. — Ево — рекао је пружајући му је. — Покушајте да је удвостручите?

— Не способан — рече Праз не узимајући новчаницу. — Плоча само комад одређен у фабрици удвостручити.

— Ах — разочарано ће Стреч — шта онда овај удвостручује?

— Мале слаткише — објаснио је Праз — у облику различитих животиња. — Махнуо је плочицом и узео другом руком предмет који је из ње изишао, пружајући га Стречу. — Пробајте — рекао је.

Справа ради сама

Стреч је добро погледао предмет. Била је то сићушна гуска, савршена до најситнијих детаља, крила испружених као да лети. Загризао је врх једнога крила — Кекси у облику животиња — рекао је жваћући. — Добри су, заиста су одлични. Шта још имате да ми покажете?

— Удвостручивач материје велики успех не бити? Можда ово веће дејство имати. — Праз је из неког другог одељка извадио мали црни предмет и баacio га према зиду. Предмет је остао прикачен за тренутак, а затим се попео до једног угла на таваници.

Стреч је гледао запрепашћено.

— Шта је то?

— Справа за гашење пожара то је. Сама ради. Ако имате ватру.

Стреч извуче из џепа кутију шибаци и упали једну. Животиња са плафона скочи доле и пљуцну на пламен, с великом тачношћу, млаз белог праха.

— Не знам — рече Стреч гледајући Празу — да ли је двадесето столеће спремно да прихвати ваше производе.

— Столеће. Двадесет друго, зар не? Не двадесето.

— Не, зашто бих се шалио таквим стварима? Сви знају која је година. Ево погледајте август 1968.

— Озбиљна грешка бити учињена — рекао је. Затресао је ручку и торба је поново нестала у његовом рукаву.

— Хоћете да кажете да вам власти не дозвољавају да продајете у овом... времену?

Озбиљна грешка

— Не бити ствар дозвољавати — не дозвољавати. — Објаснио је Праз. — Реч о могућности. Путова-

ЖИВОТИЊА ПЉУЦНУ НА ПЛАМЕН МЛАЗ БЕЛОГ ПРАХА

— Кога желите да видите? — упитала је секретарица збуњено и осмехивала се својим најнежнијим осмехом.

— Ах, боље бити. На ствар стигли. Правој особи упутити ме морате. Ја трговачки представник четрдесет четири, ви бити двадесет три.

— Двадесет две — исправила га је механички госпођица Еплтон мислећи на своје године.

— Заиста? — човек је гледао изненађено. — То много важно не бити, али нервирати грешка у механизму. Ко може мене примити?

— Дајте ми своје име.

Човек је извукао из џепа усеченог у једном рукаву бели правоугаонику и пружао јој га. Била је то посетилица. На њој је писало:

као је неки предмет из једног унутрашњег џепа и ставио га на сто. — Поклон за вас то је.

Госпођица Еплтон устала је с пода поправљајући сукњу. Погледала је предмет. На први поглед лично је на кутију за усну хармонику. Био је од изрезбарене слонове кости.

— За вас — поновио је господин Праз. — „Марсовски сан“ то је.

Отворио је врата канцеларије и ушао. Госпођица Еплтон је отворила кутију и један танак млаз воде попрскао ју је по носу.

Одлично бити

Мада су га дијагоналне жуте и љубичасте линије на оделу њего-

— Мени жао бити, изинити се — рекао је. — Није речено вама. Свакако. Ја четрдесет четири.

— Ваше године ме не интересују. Како сте успели да изведете ту игру с торбом?

— Објашњење доћи. Четрдесет четири не године старости бити, него столеће. Ја временски представник предузећа из столећа број четрдесет четири бити.

— Хоћете да кажете да долазите из будућности?

— Да, то хтети казати.

— То објашњава торбу — рекао је Стреч који је био веома опрезан — али пре него што пређемо на послове, можете ли да ми дате још неки доказ?

— Ах, ви плашити себе да ја човек варалица можда бити?

ње у времену као путовање у аутомобилу између две планете бити. И пријемне и отпремне станице морати постојати пре него што путовање у времену могуће међу њима бити.

— Ох — Стреч је одмеравао речи пре него што одговори. — Дакле не можете да путујете у столећа у којима још нису изумљени времеплови?

— Тачно. А први времеплов није измишљен пре двадесет другог столећа.

— Али, онда, како сте успели... шта радите овде?

— Једно објашњење могуће бити — одговорио је Праз враћајући у цеп машиницу која производи кексе животиње — експеримент не добро успети половином столећа број двадесет. Професор Блеки у Институту Вотер Ед произвести временско поље које трајати два часа. Зграда експлодира када машина покушати зауставити се. Нехотице морати ја се на пројекцију те прве машине укључити. — Праз је погледао уређај за гашење пожара на зиду, одлучио је да се не исплати губити време узимајући га, и изашао је трчећи. Стреч је потрчао за њим.

— Слушајте, зашто не... — почео је.

— Немати времена. — Праз је у галопу прешао преко собе, ушао у собицу за метле залупио вратима. Стреч је потрчао да их отвори. Остата је била празна.

— Госпођице Еплтон, — повикао је Стреч окрећући се али госпођица Еплтон није одговорила. Седећи за столом нетремице је гледала млаз разнобојне воде који је вирио из једне кутијце од слонове кости на њеном столу.

Узалудан покушај

Стреч је притрчао столу на којем се налазио телефонски именик.

У именику није било никаквог Института Вотер Ед, али Стреч је имао утисак да се сећа нечег сличног. Проконтролисао је и видео да постоји институт Сисајд, на периферији града. Окренуо је број.

— Институт Сисајд, добар дан.

— Добар дан. Постоји ли тамо изван професор Блеки.

— Професор Блеки? У овом тренутку је у лабораторији. Желите ли да вам дам везу са њим?

— Био бих вам веома захвалан.

— Тренутак.

Настала је пауза.

— Хало? — чуло се толико буке да се глас једва разумео.

— Хало, да ли је то професор Блеки?

— Да, ко сте ви?

— Ја сам Стреч. Цори Стреч.

Слушајте ме добро. Морам да вам кажем нешто веома важно.

— Па — глас на другом крају жиде био је сумњичав — кад ви кажете. — Али, причекајте да искључим апарат... Готово да не могу да вас чујем поред свег овог тутњања.

— Не! — крикнуо је Стреч када је чуо како је слушалица спуштена на сто. — Блеки, за име бога, слушајте ме, не... телефон је занемео.

После једног тренутка, Стреч је спустио слушалицу. Стрпао је велику цигару у један угао уста и упалио је пазећи на зид. Госпођица Еплтон и даље је задовољно гледала у мали водоскок на столу.

Стреч је покушао да опсује. Једна црна стварчица трчећи је сишла низа зид и пљуцнула бели прах на упаљени врх цигарете. И то са великом тачношћу. Цигара се одмах угасила.

Стреч је остао без речи.

УКЛЕТА ХОРДА

ПОДСЕТНИК

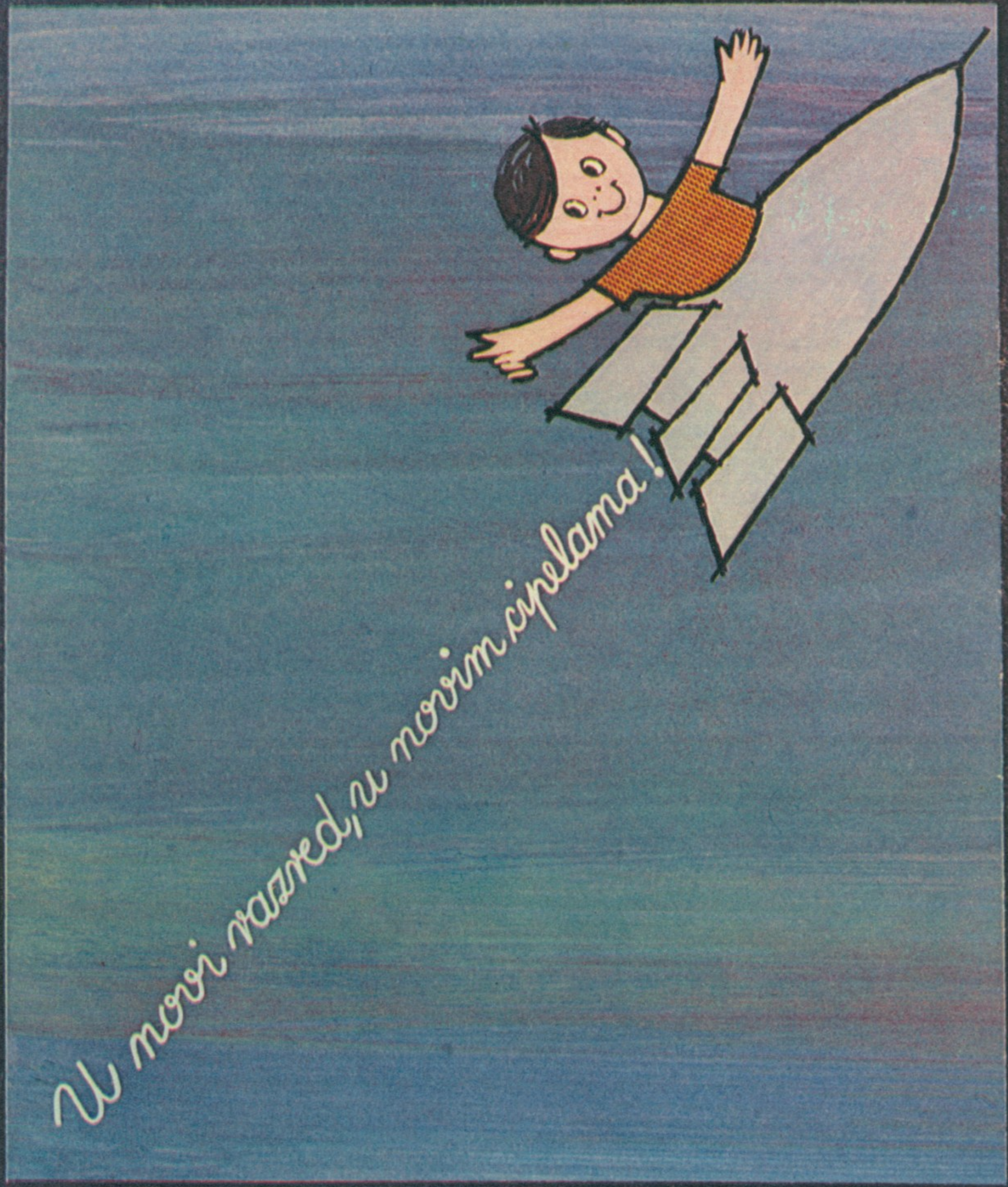
Фломастер у четири боје, на расклапање. „Веселин Маслеша“, Нушићева 3
Цена 12,50—19,50 дин.

ЗА ПОКЛОН

ПЛОЧА ЗА ВАС

НЕМИРНИ СТОУНСИ

Звезда ансамбла „Ролингстоунс“ опет је засијала. Ливерпулски чупавци, на челу са својим вођом Мик Цегером, снимили су нову плочу и са њом изазвали праву сензацију. Овог пута њихову плочу носи, пре свега мелодија Jumpin, Jack Flash (Немирни Цек), која је већ одушевила огроман број поклоника битмузике. Друга је мелодија „Дете Месеца“. Плочу је издао „Југотон“ а цена је 700 ст. динара.

U moji ruzjed, u novim cipelama!

ROTCOVO

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉА

Ученик сам дописне економске школе и имам 17 година. Желео бих да се дописујем са свим читаоцима „Забавника“ који скупљају марке, значке и разгледнице. Уједно обавештавам љубитеље разгледница да имам велики број које бих заменио за марке и значке. Одговарам на свако писмо. Жика Грујић, село Сена код Кучева.

Редовно читам твој лист и веома ми се допада. Имам 12 година и учим енглески језик. Желела бих да се дописујем са вршњацима из Енглеске. Мој хоби је: сакупљање салвета и слика глумица и глумица. Светлана Костић, Стевана Филиповића 28, Београд.

Имам 15 година и желим да се дописујем са друговима и другарицама широм наше земље и иностранства. Смиљка Радошевић, Доситејева 86, Кикинда.

Петнаест ми је година и желела бих да се дописујем са омладином из свих крајева Југославије. Волим бит музику а навијач сам „Црвене звезде“. Неџиба Дедовић, ул. Тубић Мехе бр. 111, Лукавац код Тузле.

Имам 16 година. Желим да се дописујем с омладином из целог света. Дописивање на српскохрватском. Тензила Имамовић, ул. Тубић Мехе 159 Лукавац.

Желим да се дописујем с омладином из целог света. Имам 17 година. Језик дописивања српскохрватски. Џулса Имамовић, ул. Тубић Мехе 163 Лукавац.

Желеле бисмо да се дописујемо са друговима и другарицама из целог света. Имам 13 година. Језик дописивања: српскохрватски, енглески и француски. Биљана Станковић и Ивана Ђорђевић, ул. Немањина бр. 3 ПЗ ул. Ш/16, Лесковац.

Желим да се дописујем са друговима и другарицама. Имам 11 година идем у VI разред. Скупљам салвете, хоби ми је атлетика. Марија Шајдик, Јастребачка 27, Нови Сад.

Надам се да ћете изићи у сусрет мојој молби. Одавно маштам о томе да се дописујем с југословенским дечацима и девојчицама јер желим да упознам боље вашу земљу. СССР, В. К. О. г. Уст. Каменогорск с/з Передовој, Каишевој Кларе.

Идем у 5д разред 10 основне школе у граду Лењингорску. Име ми је Тања и желим да се дописујем с југословенским пионирима. Чекам одговор. СССР, В. К. О. г. Лењингорск, ул. Жданова 9-10, Касиљевој Тане.

Имам 17 година. Желео бих да се дописујем са усамљеним другарицама и друговима из целе наше земље. Највише са љубитељима народне музике. Саво Томанић, ул. М. Мехмедбашића 18в Илица.

Желим да се дописујем са неким другом и другарицом са источних приобалних градова Аустралије, такође и с једним другом из Новог Зеланда. Рефки Кабаши, ул. Маршала Тита бр. 104/1 Сува Река.

* укршшене речи *

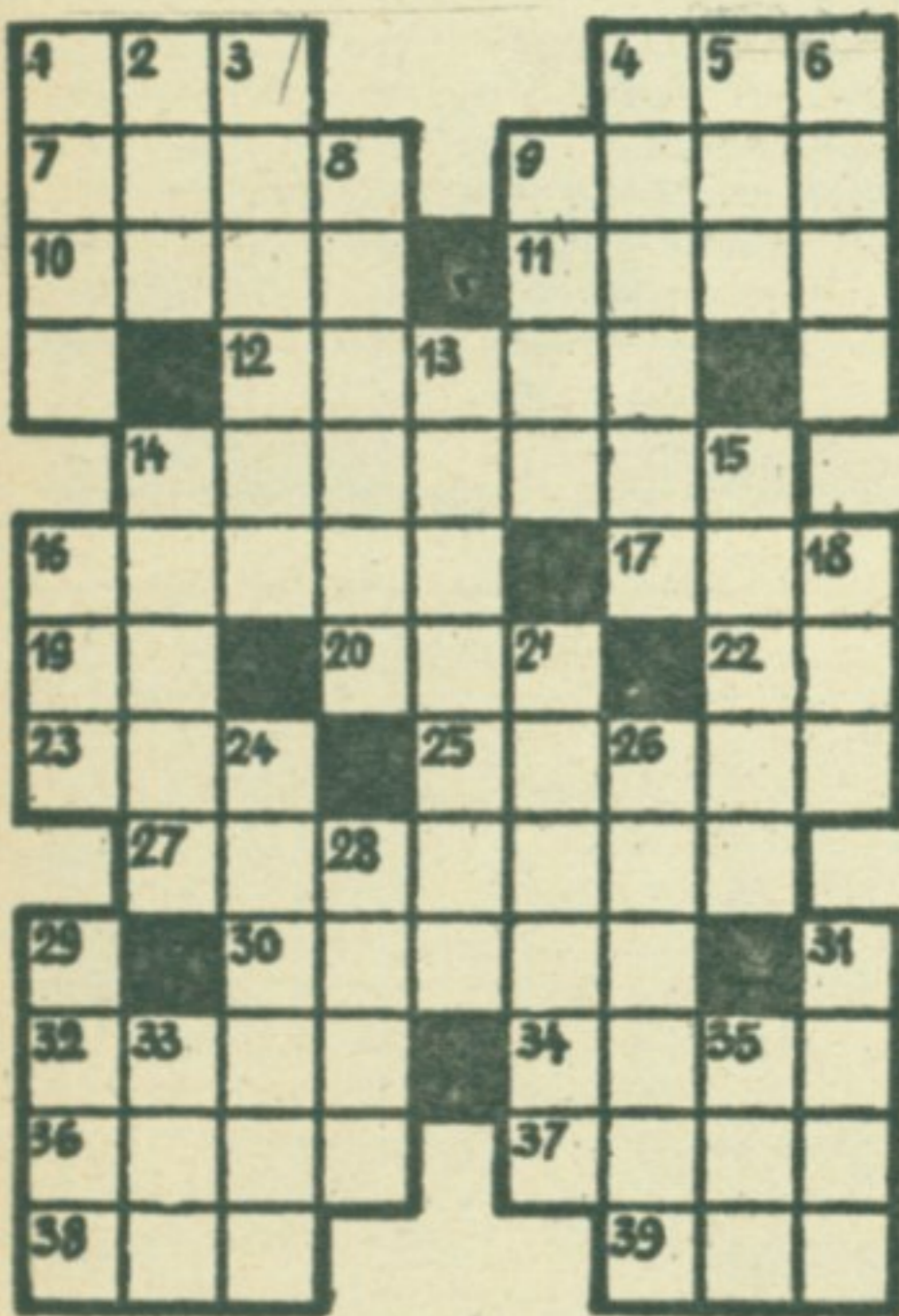
Водоравно: 1) град и бања у Белгији, 4) и један и други, 7) пољски шатор, 9) тор, 10) река у Србији, 11) новела Јосипа Козарца, 12) делокруг управе, 14) француски књижевник („Мегре поставља замку“), 20) главни град суседне земље, 22) енглески драмски писац

(„Кандида“), 23) алкохолно пиће, 25) немар, 27) велико источноазијско острво, 30) мушко име, 32) земни гас, 34) предграђе Париза, 36) француски књижевник („Куга“), 37) летопис, 38) новозеландско дрво за бродоградњу, 39) аждаја.

Усправно: 1) врста спортског чамца, 2) енглеска пивница, 3) горчина добијена из бадема, 4) опера од Вебера, 5) град у Западној Немачкој, 6) мера за папир, 8) замор, умор, 9) име песника Жупанчића, 13) вежбања у оквиру универзитетске наставе, 14) шупљина у костима лобање, 15) део ватреног оружја, 16) врста четинара, 18) врста животињске масти, 21) производ при фабрикацији шећера, 24) град у САД, 26) животиња из породице зверова, 28) стари азијски номадски народ, 29) већа текућа вода, 31) наша хидроцентрала, 33) билијарски штап, 35) талас.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) баобаб, 6) сила, 7) Рас, 9) аба, 10) Келт, 11) рл, 12) Арапи, 13) тим, 15) Илок, 16) Ролан, 18) дс, 19) тен, 20) ом, 21) оркан, 23) ај, 25) као, 26) АНСА, 28) уф, 29) анекс, 30) ким, 32) амал, 33) ајај, 35) име, 36) Анкара.

Главни и одговорни уредник Никола Лекић. Технички уредник Владимир Горбунов, Београд, Македонска 29. Издаје и штампа „ПОЛИТИКА“ Новинско издавачко предузеће Београд, Македонска 29. Текући рачун број 608-1-82-1.

● Поштански фак 124. ● Претплата за нашу земљу: годишња 44 динара, полугодишња 22 динара; за иностранство: годишња 38 динара, полугодишња 44 динара

● Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају.

МАЛА ПОШТА

РАДУЈЕМ СЕ СВАКОМ ПИСМУ

Драги Забавниче, пише ти Драган Рајић из Банатске Дубице чије си писмо објавио пре три броја. Много ти хвала. Стигло је јако много писама од другова и другарица из свих крајева наше земље који хоће да ми помогну да не будем сам пошто у школу не могу због оштећеног слуха. Ја се радујем свакоме, али морам да замолим моје нове другове и другарице да се не љуте ако одмах не добију одговор. Ја ћу свима писати, али не могу све одједном. Завршио сам VI разред основне школе. Много волим да читам све, а највише романа за децу и цртане романа.

Поздрављам своје нове другове и другарице а Мими из Београда захваљујем за књигу коју ми је послала.

Вама пуно поздрава шаље
Драган Рајић
Банатска Дубица

Друже уредниче,

Немам речи којима би вам изразила захвалност што сте објавили писмо мога Драгана! Одмах су почела да стижу писма, по неколико на дан, у којима деца и старији изражавају велико разумевање за њега, и жељу да му пишу или пошаљу књиге.

Ускоро идемо лекару у Загреб и надамо се бар малом напретку. Срдачан поздрав.

Драганова мајка
Маца Рајић

КОЛЕКЦИОНАРИ

Драги Забавниче, ученик сам VII разреда. На крају школске године добио сам задатак да сакупим марке и страни новац свих земаља света. Молим вас објавите моје писмо да би ваши читаоци помогли.

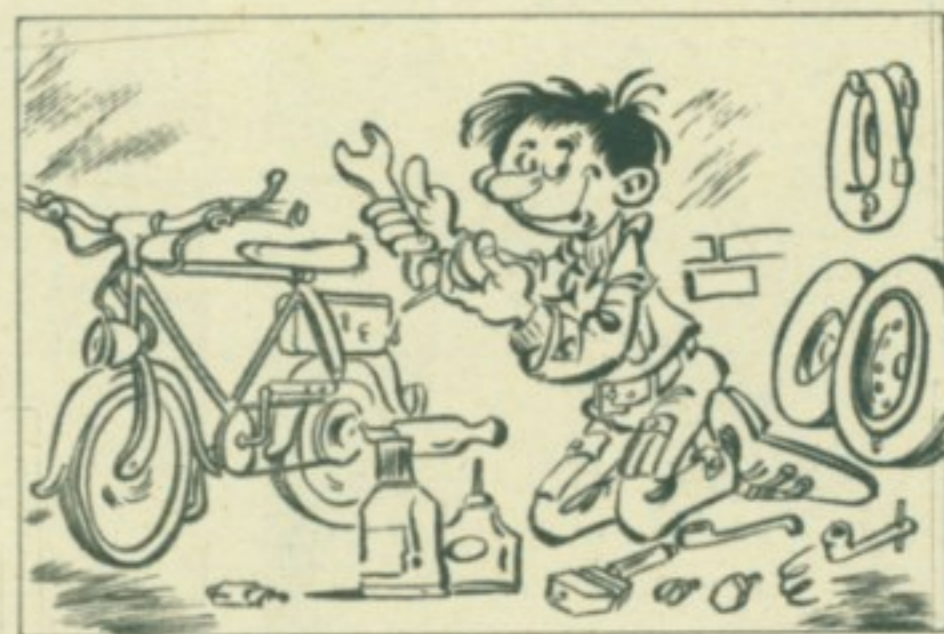
Предраг Г. Вујачић,
Голубовци код Титограда

Радо објављујемо ваше писмо и надамо се да ћемо вам помоћи. Желимо да обавестимо и доста ваших пријатеља који су нам послали слична писма. На истој овој страни „Забавника“ постоји рубрика „Тражимо пријатеља“, у њој ћете наћи имена оних који желе да размењују салвете, марке, значке... Обавештавамо Николу Шормаза из Обреновца да се клуб нумизматичара (скупљача старог новца) налази у Београду, у Сремској бр. 6.

ЉУБИТЕЉИ ЦВЕЋА

Поштована редакцијо, молимо све читаоце „Забавника“ који имају неку литературу о гајењу цвећа да нам је пошаљу ако могу. Молимо такође ваше читаоце који воле и гаје цвеће да нам пишу и да нам помогну да се и ми бавимо тиме. Бићемо им много захвални.

Весна и Ружица
Стојановић,
Вршац, Јакова
Игњатовића бр. 4

БИЦИКЛ С МОТОРОМ

Драги Забавниче, јако волим бицикл и имам га, али сам решио да за њега купим мотор. Интересује ме да ли је то практично и да ли ће више да се троше гуме, због тежине мотора. Интересује ме и цена таквог мотора, потрошња горива и адреса неке продавнице где бих могао да га купим.

Миленко Велимировић,
Београд, Карађорђева 49

Мислимо да је најбоље да одете у робну кућу „Београд“ и распитате се за „велосолекс“. Видећете да он није ни скуп и да је одличан. Ако хоћете неке ближе податке, пиштите фабрици бицикла „Партизан“ у Суботици.

СТАРАЦ ВИТОМИР

Друже уредниче, молим вас, помозите ми. Имам 18 година, висок сам 172 сантиметра, али су леђа почела да ми се повијају и изгледам баш као старац. Очајан сам због тога. Реците ми где бих могао да нађем тежове за једну руку, јер сматрам да ће ми те вежбе помоћи. Објасните ми и како да употребљавам тежове.

Витомир,
Београд

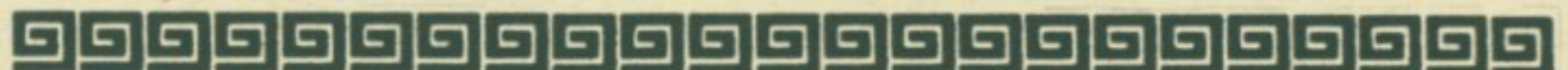
Немојте да почињете вежбе са тежовима пре него што питате лекара за савет. Такве вежбе ће вам сигурно користити, али могу и да вам штете ако то радите без лекарског надзора.

КАКО КУПИТИ ПСА?

Драги Забавниче, у прошлом броју видео сам дивне слике расних паса које си штампао на средњој страни. Молим те да ми кажеш где могу да купим једног расног пса и колико он кошта?

Петре Димов
Скопље, Огњена Прице 10

Пишите Кинолошком савезу Југославије, Маршала Бирјузова број 1. Верујемо да ће вам они дати све податке.

WALT
DISNEY

МИКИ

